

ENGLISH FOR EVERYONE

တစ်ပတ်-၃

နိုင်ငံရေး

ဟောကြားမယ်

နိုင်သစ်

ဒို့တာဝန်အရေး (၃) ပါး

- ❖ ဖြည့်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး
- ❖ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး
- ❖ အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး

ဒို့အရေး
ဒို့အရေး
ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ❖ ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- ❖ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့်တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး။
- ❖ အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး။
- ❖ ခိုင်မာသည့်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေသစ်ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ❖ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်ပွဲဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး။

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- ❖ စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်တည်ဆောက်ရေး။
- ❖ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ❖ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- ❖ နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကိုပန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး။

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- ❖ တစ်မျိုးသားလုံး၏စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး။
- ❖ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး။
- ❖ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး။
- ❖ တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး။

စာအုပ် ၆၃

နိုင်ငံရေး ပြောကြမယ် နိုင်သစ်

ကျော်မွှေး

အမှတ်-၁၂၊ ဘီ၊ တတိယအလွှာ၊ စက်တွင်းလမ်း၊

ဆင်မင်းရပ်ကွက်၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း- ၀၉ ၅၀ ၅၇၇၉၁

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၁၀၁၂၃၁၀၁၀

မျက်နှာပုံခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၁၀၁၂၃၁၀၁၀

ပုံနှိပ်ခြင်း - ပထမကြိမ်၊ ၂၀၁၀၊ ဒီဇင်ဘာ 'ကျော်မွှေး'

အုပ်ရေ - ၅၀၀

ကွန်ပျူတာစာစီ - NICE

မျက်နှာပုံ - ပုပု

အတွင်းဖလင် - 'ပုံရိပ်ရှင်' အောင်ဇော်

ထုတ်ဝေသူ - နေပြည်တော်၊ သင်းမွန်၊ သင်းစာပေ

အမှတ်(၁၀)ရတနာမြိုင်လမ်း၊ ၂၇ရပ်ကွက်၊ ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာပုံနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် - မုံရွေး၊

စာအုပ်ချုပ် - ကိုမြင့်၊

တန်ဖိုး - ၁၀၀၀ကျပ်

နိုင်သစ်	၃၂၀
နိုင်ငံရေး ပြောကြမယ် / နိုင်သစ်	ရန်ကုန်။
သင်းစာပေ၊ ၂၀၁၀။	
၁၂၀-စာ၊ ၁၀ x ၁၆ စင်တီ။	
(၁) နိုင်ငံရေး ပြောကြမယ်	

စာရေးသူ၏ အမှာ

နိုင်ငံရေးဝေါဟာရအများစုမှာ အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ Democracy - ဒီမိုကရေစီ၊ boycott - ဘိုိုင်ကော့၊ watergate - ဝေါတာဂိတ်၊ Asean - အာဆီယံ စသည်တို့ပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး ဝါသနာအိုးများသည် ထို ဝေါဟာရများနှင့် ရင်းနှီးကောင်း ရင်းနှီးမည်ဖြစ်သော်လည်း သာမန်လူတစ်ယောက်အနေဖြင့် ထိုစကားလုံးများကို သိမိရန် မလွယ်ပါ။ အထူးသဖြင့် ထိုစကားလုံးတိုင်းတွင် နောက်ခံ သမိုင်းကြောင်းရှိပြီး ထိုသမိုင်းကြောင်း အနေအထားအရ လက်ရှိကဏ္ဍတွင် သုံးစွဲသည်ဖြစ်ရာ 'This is another Watergate' 'ဒါက နောက်ထပ်ဝေါတာဂိတ် တစ်ခုပဲ'ဟု သတင်းစာခေါင်းကြီး ကဆိုသောအခါအရ watergate တစ်နည်း မူလ ဝေါတာဂိတ်က ဘာလဲဆိုသည်ကို သိရှိထားရန်လိုအပ်သည်။

ဤအချက်ကို ရည်ရွယ်လျက် ဤစာစုတွင် လက်လှမ်း
 မီရာ နိုင်ငံရေးစကားလုံးများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။
 တတ်နိုင်သမျှ နိုင်ငံရေးဝေါဟာရများ သက်သက်ကို ရွေးနှုတ်
 တင်ပြရန် ကြိုးစားပါ သော်လည်း နိုင်ငံရေးပညာရပ်၏
 သဘာဝအတိုင်းပင် အသုံးအနှုန်း ဝေါဟာရများသည် စီးပွားရေး၊
 လူမှုရေးနှင့် စစ်ရေးစကားလုံးများနှင့် ထွေးရောယှက်၍
 ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံရေးကို
 ဇောင်းပေးထားပါသောကြောင့် ဤစာစုများကို နိုင်ငံရေး
 စာစုများဟု အမည်သညာပြု၍ နိုင်ငံရေးအသိပညာ
 တိုးပွားစေရန် ရည်သန်ပြုစုလိုက်ရပါသည်။

စာ ပေ စေ တ နာ ဖြင့်
 နိုင် သစ်

ABDICATE

Abdicate ဆိုတာ ထီးနန်းစွန့်တာပဲ။ သမိုင်းမှာ ပြန်ကြည့်ရင် စိတ်လိုလက်ရ ထီးနန်းစွန့်တဲ့ဘုရင် ရှားပါတယ်။ ခေတ်ပေါ်သမိုင်းနဲ့ ကြည့်ရင် ၁၉၅၀-ခု စောစောပိုင်းကာကလ ဗြိတိန်နိုင်ငံရဲ့ အိမ်ရှေ့မင်းသားရှိခဲ့တယ်။ သူ့ဖခင်သေတော့ သူက ဆဋ္ဌမမြောက် ဂျော့ခ်ဘုရင်အနေနဲ့ နန်းတက်ဖို့ပဲ။ ဒါပေမယ့် သူက အချစ်ကိုဦးစားပေးသူ လုပ်သွားခဲ့တယ်။ ထီးနန်းစွန့်ခါမှ သူ့ချစ်သူ အမေရိကန်သူ တစ်ခုလပ်မနဲ့ လက်ထပ်ခွင့်ရမယ်ဆိုတာနဲ့ ထီးနန်းစွန့်သွားခဲ့တယ်။ သူ့ညီမက ဗြိတိန်နိုင်ငံရဲ့ ဒုတိယမြောက် အဲလစ်ဘောက်ဘုရင်မ ဖြစ်သွားခဲ့ တယ်။ အခုခေတ် သမ္မတတွေ ဝန်ကြီးချုပ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ရင် တော့ resigned နှုတ်ထွက်သည်လို့ပဲ သုံးလေ့ရှိတယ်။ အရပ် စကားအနေနဲ့ step down ဆင်းပေးသည်။ quit နှုတ်ထွက်သည် လို့လည်း သုံးလေ့ရှိတယ်။

ABOLISH

Abolish ဆိုတာ ပယ်ဖျက်ခြင်းပဲ။ အမိန့်အာဏာ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ခုကို ဖျက်သိမ်းလိုက်တာလည်း abolish ပဲ။ နေရာဌာန အဆောက်အအုံတစ်ခုကို အကြွင်းမဲ့ဖျက်သိမ်းပစ် လိုက်တာကလည်း abolish ပါပဲ။

ABSOLUTISM

Absolute ဆိုတာ အကြွင်းမဲ့။ Absolutism ဆိုတာ ကျတော့ အကြွင်းမဲ့အာဏာရှင်ဝါဒလို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ တစ်နည်း

ပြောရရင် absolute menarchy သက်ဦးစံပိုင်ဘုရင် ဝါဒပါပဲ။ ကမ္ဘာ့သမိုင်းမှာတော့ ဥရောပ ၁၆-ရာစုနှစ်ကနေ ၁၇-ရာစုနှစ်ကုန်အထိ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ကာလကို သက်ဦးစံပိုင် ဘုရင်စနစ်ရဲ့ အထွဋ်အထိပ်ကာလလို့ သတ်မှတ်ပြီး ပြင်သစ်နိုင်ငံရဲ့ ဆယ့်လေးဆက်မြောက် လူးဝီဘုရင်ကို အပြင်းဆုံး သာဓကအဖြစ် သတ်မှတ်ကြတယ်။ သက်ဦးစံပိုင်ဘုရင်စနစ်ကို အကောင်းမြင်ခဲ့ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဒဿနပညာရှင်ကြီး သောမတ်စ်ဟော့ဗ် Thomas Hobbes ပဲ။ လူဟာ အတ္တကြီးတယ်၊ ရန်လိုတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် လူကို လူ့အန္တရာယ်ကနေ ကာကွယ်ဖို့ အကြွင်းမဲ့ အာဏာရှင် လိုအပ်တယ်လို့ သူက ဆိုခဲ့တယ်။ သက်ဦးစံပိုင်စနစ်ဟာ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ ၁၆၈၈-ခုနှစ်၊ ဥရောပတိုက်မှာ ၁၉-ရာစုနှစ် စောစောပိုင်းကာလက ပျက်သုန်းသွားတယ်။ ဣမဏီအီတလီနယ်စားပယ်စားဒေသတွေနှင့် ရုရှားနိုင်ငံမှာ ၁၉-ရာစုနှစ်ကုန်ခါနီးအထိ တည်မြဲနေခဲ့တယ်။

ABSTAIN

Abstain ဆိုတာ ကင်းပစ္စာနေခြင်းပဲ။ သာမန်အနေနဲ့ပြောရင် မသောက်မစားနေသည်၊ ရှောင်ရှားသည်၊ ဥပုသ်သီလစောင့်တည်သလို ရှောင်ရှားသည်က abstain ပဲ။ နိုင်ငံရေးအရ ပြောရင်တော့ မဲဆန္ဒမထည့်ဘဲနေတာ။ ကိစ္စရပ်တစ်ခုမှာ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း မရှိတာဘဲ။ ဒါပေမယ့် ကြားနေတဲ့သဘောမျိုး ကင်းကွာတာမဟုတ်ဘူး။ မနှစ်လိုလို့ မပါဝင်မပတ်သက်တင်းကွာတဲ့သဘောပိုရှိတယ်။

ACCESSION

ရာထူးဌာနတစ်ခုကို တက်လာတာ ရယူတာကို accession လို့ သုံးလေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ်တမ်းဆိုရင် ဒီစကားလုံးက နန်းတက်တာနဲ့ပဲ ဆိုင်သင့်တယ်။ ဘာလို့ဆိုတော့ တရားဝင်ရပိုင်ခွင့်ရှိတာကို ရယူတာလို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ တခြားသူတစ်ယောက်က ရာထူးရယူလာတာကို advent လို့ သုံးတာများတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ advent ကိုပဲ အက္ခရာစာလုံးကြီးနဲ့ Advent လို့ရေးရင် ခရစ်စမတ်ကာလ မတိုင်ခင် ရက်သတ္တပတ်လေးပတ်ကို ရည်ညွှန်းတဲ့ ဘာသာရေး စကားလုံး ဖြစ်သွားတယ်။

ADMINISTRATION

Administration ကို ယေဘုယျပြန်ဆိုရင် အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် မျက်မှောက် စာနယ်ဇင်း တွေမှာ အစိုးရအဖွဲ့ကို ရည်ညွှန်းရင် administration လို့ သုံးလေ့ရှိတယ်။ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်အစိုးရအဖွဲ့ The U.S. administration လို့ သုံးလေ့ရှိတယ်။

ADOPT

Adopt ဆိုတာကတော့ ဥပဒေတစ်ခု ပြဋ္ဌာန်းသည်၊ သတ်မှတ် သည်၊ ခံယူသည်ပဲ။ The congress will adopt a resolution to abolish the Hallmain's act... ကွန်ဂရက်သည် ဟောလိမ်န်း၏ အက်ဥပဒေ ကို ဖျက်သိမ်းရန် အမိန့်တစ်ခု ပြဋ္ဌာန်းမည်လို့ သုံးစွဲလေ့ရှိတယ်။ လူတွေ သိပ်ရင်းနှီးတဲ့ adopt

ကတော့ မွေးစားသည်ပဲ။ ကလေးမွေးစားတာကို adoption လို့ခေါ်တယ်။

AFFAIR

Affair ကို ယေဘုယျအားဖြင့် ရေးရာလို့ ဘာသာ ပြန်ရလိမ့်မယ်ထင်တယ်။ Public Affairs ဆိုရင် ပြည်သူ့ရေးရာ Foreign Affairs နိုင်ငံခြားရေးရာဆိုပဲ၊ ဒါပေမယ့် affairs မှာ ပွေ့ရွပ်တဲ့သဘောလည်း ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် She's having an affair ဆိုရင် ကောင်မရွပ်နေတယ်ဆိုတဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်တယ်။

AMBASSADOR

Ambassador ဆိုတာ သံအမတ်ပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီသံအမတ်က သံတမန် diplomat အကြီးအကဲအဆင့်လောက် ရှိတယ်။ Plenipotentiary လို့ဆိုရင်တော့ သူကိုယ်စားပြုတဲ့ တိုင်းပြည်ရဲ့ ခေါင်းဆောင်လို လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပြည့် အဝရှိတဲ့ သူဖြစ်တယ်။ Diplomat ကတော့ သံအရာရှိ မှန်သမျှ ကိုခေါ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ဒြပ်အမည်ပါပဲ။ သံတမန်မှန်သမျှမှာ သံတမန်အခွင့်အရေးရှိတယ်။ လွတ်လပ်စွာ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် coldwar စစ် အေးကာလလို့ခေါ်တဲ့ ဒုတိယ ကမ္ဘာရဲ့ နောက်ပိုင်းကာလကနေ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေ ပြိုပျက်တဲ့ ၁၉၉၀-ခုနှစ်ကာလလောက်အထိ သံတမန်အခွင့်အရေးကို အသုံးပြုပြီး အင်အားကြီးနိုင်ငံတွေ အပြန်အလှန် သူလျှိုလုပ်ခဲ့ တာတွေများတယ်။ ရှေးခေတ်ကာလကတော့ သံတမန်တွေရဲ့

ဘဝက မျက်ခုံးခပ်လှုပ်လှုပ် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ သူတို့သွားတွေ့ရတဲ့ မင်းက ဘဝင်မကျရင် ခေါင်းဖြတ်သတ်ခံရလေ့ရှိခဲ့တယ်။

APOLITICAL

Political ဆိုတာကတော့ နိုင်ငံရေးနှင့်သက်ဆိုင်သော လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပြီး apolitical ကတော့ နိုင်ငံရေးနှင့် မသက်ဆိုင် သော မပတ်သက်သော မပါဝင်သောလို့ အဓိပ္ပာယ်ဆောင် တယ်။ မြန်မာစကား မင်္ဂလာကို အမင်္ဂလာလုပ်ရင် ဆန့်ကျင်ဘက် အဓိပ္ပာယ် ရှိသွားသလိုပါပဲ။ ခေါမဒဿနပညာရှင်ကြီး အရစ်တိုတယ် Aristotle က Man is a political animal လူသည် နိုင်ငံရေးသတ္တဝါပင်ဖြစ်သည်လို့ ဆိုပေမယ့် လက်မခံတဲ့သူက တော့ Man is an apolitical animal လို့ ကိုယ့်ဆောင်ပုဒ်သစ် လွယ်လွယ်ဖန်တီးနိုင်အောင် အဆင်ပြေတဲ့ စာလုံးပေါင်းပါပဲ။

APPEASEMENT

Appeasement က လွယ်လွယ်ပြောရရင် ရွှေပြည်အေး ဝါဒပါပဲ။ ရန်သူကို အချိုကျွေး၊ အလျှော့ပေး၊ အလိုလိုက်နဲ့ ပြေလည်အောင် ကြိုးစားမှုပါပဲ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်ခင် ကာလမှာ ဟစ်တလာကို လိုက်လျော့ခဲ့ရပုံပေါ့။ ပထမကမ္ဘာစစ် က ဆုံးရှုံးထားတဲ့ နယ်ပယ်တွေကို ပြန်သိမ်းဖို့ တိတ်တဆိတ် အင်အား တည်ဆောက်ထားခဲ့တဲ့ ဟစ်တလာကို ခုခံတိုက်ခိုက်ဖို့ အင်အားမရှိတဲ့ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ပြင်သစ်နိုင်ငံတို့ဟာ ဟစ်တလာ၊ ဩစတြီးယားကို ပြန်သိမ်းပိုက်တာ ချက်ကိုစလိုဗက် နိုင်ငံက ဆူဒီတန်လန်ဒေသကို ပြန်သိမ်းပိုက်တာတွေကို စာချုပ်စာတမ်း

လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး တစ်ဘက်လှည့်မသိ ကျိုးကျွံပြုခဲ့ရတယ်။ အဲဒီလို လိုက်လျောပေးဆပ်မှုကို appeasement လို့ခေါ်တယ်။ အနောက်တိုင်း နိုင်ငံရေးသမိုင်းဝင် ဒီ appeasement ကို ၁၉၃၈-ခုနှစ် Munich Pact မြူးနစ်စာချုပ်လို့ခေါ်တယ်။ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ ပြင်သစ်နှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့ မြူးနစ်မြို့မှာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး ချက်ကိုစလိုဗက်နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ဆူဒီတန်လန် ဒေသကို ဂျာမဏီနိုင်ငံက သိမ်းပိုက်ပြီး သိမ်းပိုက်ဒေသကို ဂျာမနီပိုင်အဖြစ် တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုဖို့ ဟစ်တလာရယ်၊ မူဆိုလိုနီရယ်၊ ပြင်သစ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒါလာဒီအာနှင့် ဗြိတိန် ဝန်ကြီးချုပ် ချိန်ဘာလိန်တို့ သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြ တယ်။ အဲဒီ နယ်မြေပေးအပ်ပွဲလေးမှာ နယ်မြေပိုင်ရှင် ချက်ကို စလိုဗက်နိုင်ငံ မပါဝင်ခဲ့ဘူး။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံကြီးတွေက နိုင်ငံလေးတွေကို သူတို့သဘောကျ ခွဲဝေပိုင်းခြားယူကြတဲ့အဖြစ် တွေ့က လူ့သမိုင်းစဉ် တစ်လျှောက်မှာ အများကြီးပါပဲ။

ARISTOCRACY

Aristocracy ကတော့ ပဒေသရာဇ်စနစ်ပါပဲ။ ဘုရင် မြို့စားစသည်တို့က ကုန်ထုတ်အရင်းအနှီးများကို ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်း အဖြစ် ပိုင်ဆိုင်ခြယ်လှယ်သော လူနေမှုစနစ်ကို ပဒေသရာဇ် စနစ်ဟု ခေါ်သည်လို့ မြန်မာအဘိဓာန်ကဆိုထားတယ်။

Aristocracy ဟာ လူနည်းစုအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်လို့ ဆိုညွှန်းတဲ့ oligarchy စနစ်နှင့် နည်းနည်းပဲခြားတယ်။ လက် တစ်ဆုပ်စာ လူနည်းစုက သြဇာအာဏာမှန်သမျှ စီးပွားရေး

လုပ်ငန်းမှန်သမျှကို လက်ဝါးကြီးအုပ် ခြယ်လှယ်ခြင်းပါပဲ။ ရှေးခေတ်ကာလကတော့ ဂရိမြို့ပြနိုင်ငံတွေဖြစ်တဲ့ သီဘိစ် Thebians နှင့် ကိုရင်းခံ Corinth တို့ကို သာကေအဖြစ်ပြကြ တယ်။ ဂေါမတွေကတော့ aristocracy နှင့် oligarchy ကို သီးသီး ခြားခြားခွဲခြားတယ်။ Oligarchy ကို သူကြွယ်များကိုယ်ကျိုးရှာ မသမာအုပ်ချုပ်သောစနစ်လို့ ဆိုညွှန်းပြီး aristocracy ကိုတော့ ပြည်သူများအကျိုးအတွက် အတော်ဆုံးလူတို့ အုပ်ချုပ်သော စနစ်ကိုဆိုညွှန်းတယ်။

ASSASSINATION

နိုင်ငံရေး ဒါမှမဟုတ် ဘာသာရေးအကြောင်းတရား ကြောင့် သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းကို assassination လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းလို့ ရည်ညွှန်းလေ့ရှိတယ်။ မျက်မှောက်ကာလမှာ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ် ရေးသမားအသွင် အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ ခံယူချက်ကြောင့်ဖြစ်စေ ဝါဒမှိုင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ပြီး စေခိုင်းခံရတာ မျိုးဖြစ်စေရှိတယ်။

တကယ်တမ်းဆို assassin လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရေး သမားဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးဟာ အာရဘီစကားလုံး အဆင်း ဆက်လာပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်ကတော့ 'ဆေးခြောက်မှိတ်သူ'ဖြစ် တယ်။ ဒီ assassins ဟာ အေဒီ ၁၀၉၀-ခုနှစ်မှာ 'တောင်တန်း ဝေါ့မှ အဖိုးအို'လို့ ရည်ညွှန်းခံရတဲ့ ဟာဆန်အစ်ဆာဘာ Hasani-Sabah ဆို သူထူထောင်ခဲ့တဲ့ မွတ်စလင် လျှို့ဝှက်ဂိုဏ်း

တစ်ဂိုဏ်းမှာ အခြေခံတယ်။ ဆာဘာဟာ သူလိုလားတာ အထ
 မြောက်အောင် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုတွေ စနစ်တကျစီစဉ်လေ့
 ရှိခဲ့ပြီး သူလိုအပ်တာ ပြီးမြောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်တဲ့
 တပည့်တပန်းတွေကို ဥစ္စာနေအလှုံပယ်ချီးမြှင့်ခဲ့တယ်။ ၁၂-
 ရာစုနှစ်မှာ ဒီဂိုဏ်းဟာ ဆီးရီးယားနိုင်ငံအထိ ထိုးဖောက်ဝင်
 ရောက် ဩဇာချဲ့ထွင်လာခဲ့တယ်။ ၁၂၅၆-ခုနှစ်မှာ ဟူလာဂူခန်း
 Hulagu Khan ဟာ ပါးရှားလုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရေးသမားတွေကို
 ခြေမှုန်းနိုင်ခဲ့ပြီး ဆီးရီးယားဂိုဏ်းကိုတော့ အီဂျစ်ခါလစ်ဘုရင်
 ကိုယ်ရံတော်တပ်ဖွဲ့တွေက အပြီးအပြတ် သုတ်သင်ရှင်းလင်း
 လိုက်တယ်။

ARAB LEAGUE

Arab League ဟာ ၁၉၄၅-ခုနှစ်မှာ စတင်
 တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ကိုယ့်မင်းကိုယ်ချင်းအရပ်နိုင်ငံပေါင်းစု အဖွဲ့
 အစည်းတစ်ရပ်ဖြစ်တယ်။ အဖွဲ့စည်းရဲ့ ယေဘုယျ ရည်ရွယ်ချက်
 ကတော့ အာရပ်နိုင်ငံအချင်းချင်း ပို၍စည်းရုံးရေးနှင့် အကျိုးတူ
 ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးဖြစ်ခဲ့တယ်။ အီဂျစ်နိုင်ငံ ကိုင်ရိုမြို့မှာ
 ရုံးစိုက်ခဲ့တယ်။ မူလ အဖွဲ့ဝင်တွေကတော့ အီဂျစ်၊ အာရပ်၊
 ဂျော်ဒန်၊ လစ်ဘာနွန်၊ ဆော်ဒီအာရေးဘီယား၊ ဆီးရီးယားနှင့်
 ရီမန်းတို့ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ လစ်ဘာရား၊ မော်ရိုကို၊
 ဆူဒန်နှင့် တူနီရှားတို့ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ Arab League က
 အစွရေးလ်နိုင်ငံကို စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုပြုခဲ့တယ်။ အစွရေး
 နိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်မှုပြုတဲ့နိုင်ငံတွေနဲ့ ကုန်သွယ်မှုမပြုရေးပါ

ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် အဖွဲ့အစည်းဆောင်ရွက်ချက် အထဲ မမြောက်ခဲ့သလို အချင်းချင်း ပဋိပက္ခကြောင့် အဖွဲ့အစည်း ပျက်ခဲ့ရတယ်။

ARABS

Arab အာရပ်တွေဟာ အာရေးဘီးရား Arabia အရပ် ဒေသဇာတိ ဆီမိုက်စကားပြော လူမျိုးတွေဖြစ်တယ်။ အာရေး ဝီးရားဒေသကနေ မကြာမကြာထွက်လာပြီး အနီးအပါးရှိ မြေထဲပင်လယ်ဒေသကို သိမ်းပိုက်လေ့ရှိခဲ့တယ်။ မူလက ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ဘီဒိုအင် Bedouin လူမျိုးများ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ယခုတိုင်အောင် အဲဒီလိုလှည့်လည်နေထိုင်သူတွေရှိသည်။ ဒါပေမယ့် မက္ကာနှင့် မီဒီနာနှင့် ရီမန်းနိုင်ငံနှင့် ဟစ်ရာမွဒ် ဒေသတွေမှာ မြို့ပြယဉ်ကျေးမှုတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာခဲ့တယ်။ အာရေးဘီးယားကျွန်းဆွယ်ကို ပါရှင်းတွေရော၊ ရောမတွေပါ အပြည့်အဝ သိမ်းပိုက်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ဘူး။ အာရပ်တို့က ရှေးခေတ် တာလကတည်းက ကျွမ်းကျင်တဲ့ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောသားများ ဖြစ်ခဲ့ကြပြီး အိန္ဒိယနှင့် အာဖရိကနှင့် ကုန်သွယ်ခဲ့ပြီး လူနေမှု အသိုက်အမြုံတွေ အသစ်တွေတည်ခဲ့ကြတယ်။ အစ္စလမ် ဘာသာ ထွန်းကားလာတဲ့အခါမှာ အာရပ်တို့ဟာ အိန္ဒိယကနေ အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာအထိ ကြီးမားကျယ်ပြန့်တဲ့ နိုင်ငံတော်ကြီး တည်ခဲ့တယ်။ အဲဒီနိုင်ငံကြီးဟာ အေဒီ ၆၅၀-ကနေ ၈၅၀- ထိ တည်တံ့ခဲ့တယ်။

ATHENS

နိုင်ငံရေးစကား ဒီမိုကရေစီစကားပြောရင် မပါမဖြစ် တဲ့ စကားလုံးကတော့ Athens အေသင်ပါပဲ။ Athens နိုင်ငံဟာ ရှေးခေါ်မခေတ်က မြို့ပြနိုင်ငံတွေမှာ အရေးပါဆုံးနိုင်ငံဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဘီစီငါးရာခုနှစ် ခေါ်မပုံစံ ဒီမိုကရေစီစနစ်ဟာ အဲဒီနိုင်ငံမှာ စတင်ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့တယ်။ ဘီစီ ၅၀၀-၄၄၉ ခုနှစ်မှာ ဖြစ်ပွားတဲ့ မာရသွန်စစ်ပွဲမှာ ပါရှားတို့ရဲ့ ကျူးကျော်မှုကို တိုက်ခိုက် တွန်းလှန်ရာမှာ အေသင်နိုင်ငံက ဦးဆောင်ဦးဝါ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ပရိကလီရဲ့ခေတ်နှင့် ပရိကလီရဲ့ နောက်ပိုင်းရာစုနှစ်မှာ အေသင်ဟာ နိုင်ငံရေး၊ ပညာရေး၊ အနုပညာရေးရာတို့မှာ နိုးကြားတက်ကြွဆုံးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဖီလိုပွန်နီရှ် စစ်ပွဲကာလမှာ အေသင်နိုင်ငံကို စပါတာနိုင်ငံက သိမ်းပိုက်လိုက်တော့ ဒီရွှေခေတ်ဟာ နိဂုံးချုပ်သွားခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်း အေသင်နိုင်ငံဟာ မက်ဆီဒိုနားဘုရင်ဖီလစ်နှင့် သူ့သားတော် မဟာအာလက်စန္ဒားလက်ထဲ ကျရောက်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးအရ မှေးမှိန်သွားချိန်မှာလည်း အေသင်ဟာ အရစ်တိုတယ်၊ ပလေတိုနှင့် အာရစ်တိုပိန်းတို့လို ဒဿနပညာရှင်တွေကြောင့် ထင်ရှားနေခဲ့ပြီး အနောက်နိုင်ငံရဲ့ ပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ ပြိုင်ဖက်ကင်းတဲ့ အခြေခံပဋ္ဌာန်အဖြစ် ဂုဏ်ပြောင်စဲဖြစ်တယ်။

AUTONOMY

Autonomy ကို ကိုယ်ပိုင်အစိုးရ ဒါမှမဟုတ် ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း အစိုးရလို့ ဆိုနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် လက်တွေ့အနေမှာတော့ နိုင်ငံရေးအရ အကြွင်းမဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ အနေရှိချင်မှ

ရှိမယ်။ ဥပမာ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုရှိစဉ် ကာလက သူ့
လက်အောက်မှာရှိခဲ့တဲ့ တာတာကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း နိုင်ငံက
အမည်လှလှ တပ်ထားချက်သက်သက်ပဲ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ တကယ်
တမ်း ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း ပီစေတဲ့နိုင်ငံဟာ ကိုယ့်ဥပဒေ ကိုယ့်
အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နဲ့ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိတဲ့နိုင်ငံဖြစ်တယ်။
သူ့သဘောနဲ့ ကိုယ်အုပ်ချုပ်မှုမဟုတ်ဘူး။

AUTARCHY, AUTOCRACY

Autarchy က သက်ဦးစံပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးဖြစ်ပြီး
autocracy ကျတော့ တစ်ဦး၏သက်ဦးစံပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးဖြစ်
တယ်။ ဒီမှာ ဘုရင်အုပ်ချုပ်ရေး သီးသန့်ကို ဆိုလိုတာမဟုတ်
ဘူး။ မျက်မှောက်ကာလ အာဏာရှင်တွေရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးကို
လည်း ဒီလိုရည်ညွှန်းလို့ရတယ်။

BA'ATH

Ba'ath ဘတ်ဟာ ပြန်လည်ထွက်ပေါ်မှုလို့ အဓိပ္ပာယ်
ရတဲ့ အာရာဗီစကားဖြစ်တယ်။ ၁၉၄၀-ခုနှစ်မှာ တည်ထောင်ခဲ့
တဲ့ အာရပ်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဖြစ်တယ်။ အာရပ်တို့ သွေးစည်း
ညီညွတ်ရေးကို အဓိကထားပြီး ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဘက်ကို
ခပ်တိမ်းတိမ်းရှိခဲ့တယ်။ ဒီမိုကရေစီ လမ်းစဉ်ကိုလိုက်တယ်။
၁၉၆၀-ခုနှစ်ကာလ အီဂျစ်နိုင်ငံခေါင်းဆောင် နာဆာကို
အာဏာရှင်ဆန်လွန်းတယ်လို့ သတ်မှတ်ဆန့်ကျင်ခဲ့တယ်။ အခါ
အားလျော်စွာ ဆီးရီးယားနှင့် အီရတ်မှာ အာဏာရခဲ့တယ်။
ဆာဒမ်ဟူစိန်ရဲ့ ပါတီဖြစ်ခဲ့တယ်။

BALANCE OF POWER

Balance of Power ကို ယေဘုယျအားဖြင့် အာဏာ ဟန်ချက်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက အခြားနိုင်ငံကို လွှမ်းမိုးလို့မရအောင် သူ့လူကိုယ့်လူ အင်အားစုခြင်းမျိုးဖြစ် တယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီး စစ်အေးတိုက်ပွဲကာလမှာ ဆိုဗီယက် က တပည့်မွေး အင်အားစုသလို အမေရိကန်က တပည့်မွေး အင်အားစုတာဟာ အပြန်အလှန် အာဏာဟန်ချက်ညှိမှု တစ်နည်း သူမသာကိုယ်မသာဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ် ဖြစ်တယ်။

BASTILLE

Bastille ဘားစ်တီလ်လို့ဆိုလိုက်ရင် နိုင်ငံရေးအကျိုး ထောင်မှန်း သမိုင်းလေ့လာသူတိုင်း သိကြတယ်။ Bastille ဟာ တကယ်တော့ ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရီမြို့ရိုးဟောင်းထဲမှာရှိတဲ့ ခံတပ် တစ်ခုဖြစ်တယ်။ Bourbons ဘောဘွန်မင်းဆက်လက်ထက်မှာ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို ချုပ်နှောင်ထားတဲ့နေရာ ဖြစ်လာ ပြီး တော်ဝင်တွေ့ရဲ့ ဖိနှိပ်အုပ်ချုပ်မှုကို ဆန့်ကျင်အာခံမှု နိမိတ် ဆောင်လာတယ်။ ၁၇၈၉-ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊ ၁၄-ရက်နေ့မှာ ပါရီ မြို့လူအုပ်ကြီးက အဲဒီအကျဉ်းထောင်ကို ရွေးချယ်စီးနင်း တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး သုံးရောင်ခြယ်တော်လှန်ရေးအလံကို အဆောက်အဦထက်မှာ လွှင့်ထူခဲ့ကြတယ်။ နောက်ပိုင်းတော့ အဲဒီ ဇူလိုင်လ၊ ၁၄-ရက်နေ့ကို ပြင်သစ်အမျိုးသားနေ့လို့ သတ်မှတ်ခဲ့တယ်။

BANDWAGON

Bandwagon ဆိုတာကို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ရင် တီးဝိုင်းလှည်းလို့ ပြန်ဆိုရလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် climb the bandwagon ဒါမှမဟုတ် jump on the bandwagon ဆိုရင် လူကြိုက်များ ဒါမှမဟုတ် အောင်မြင်နေတဲ့ အရေးကိစ္စတစ်ခုမှ ခါတော်မီပါဝင်ပတ်သက်တာလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ သာဓက အနေနဲ့ပြောရရင် ဥပမာ Green Peace လို့ ကမ္ဘာမြေစိမ်းလန်း စို့ပြည်ရေး လှုပ်ရှားမှုမှာ ဘုမသိဘမသိနဲ့ ပါဝင်တာမျိုးကို ဆိုလိုတယ်။

BALLOT

ဆန္ဒမဲပြားကတော့ ballot ပဲ။ ဒီစက္ကူမဲပြားလေးဟာ ဘာမှမဟုတ်ဘူးလို့ ထင်ရလောက်အောင် သေးမွှားပေမယ့် အင်မတန်ဩဇာရှိတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုမှာ မဲအရေအတွက် တစ်ခုသာတာနဲ့ပဲ အဲဒီသာတဲ့သူဟာ အရွေးကောက်ခံရတယ်။ ဒါ့ကြောင့် မဲဆန္ဒပေးခွင့်ရှိသူတွေအားလုံး မဲပေးကြဖို့ အတိုက် အခံအဖွဲ့အစည်းအားလုံးက နည်းအဖုံဖုံနဲ့ ဆွယ်လှေ့ရှိတယ်။ နောက် နိုင်လိုဇောနဲ့ မဲပြားလိမ်တာတွေ အစဖျောက်တာတွေ ဖောင်းပွပြတာတွေကလည်း နိုင်ငံရေးလောကမှာ ရှုပ်ထွေးနေ တဲ့ ကိစ္စရပ်ပဲ။ Ballot နှင့် ဒွန်တွဲကြုံတွေ့ရတဲ့အရာတွေကတော့ ballot box ဆိုတဲ့ ဆန္ဒမဲပုံးရယ်၊ ballot papers လို့ခေါ်တဲ့ ဆန္ဒ မဲဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းတွေပဲ။

BOLSHEVIHS

Bolshevihs ဘော်ရှီဗစ်ဟာ ရုရှားစကား bolshinstvo က ဆင်းသက်လာတယ်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အများစုပဲ လီနင်ဦးဆောင်တဲ့ လက်ဝဲအများစု ဘော်ရှီဗစ်တွေဟာ ၁၉၀၃-ခုနှစ်၊ လန်ဒန်မြို့မှာ ကျင်းပတဲ့ ရုရှားဆိုရှယ်ဒီမိုကရေတစ်ပါတီ ကွန်ကရက်မှာ နှစ်ဖွဲ့ကွဲသွားခဲ့တယ်။ အကြမ်းဖက်တော်လှန်ရေးကို လိုလားတဲ့ ဘော်ရှီဗစ်နှင့် အပျော့ဆွဲတော်လှန်ရေးဘက် အားသန်တဲ့ မင်ရှီဘစ်တို့ လှိုဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ ၁၉၁၇-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှာ အလုပ်သမားတွေနှင့် စစ်သည်တွေကို ဆိုဗီယက်(ကောင်စီ)တွေက ဦးဆောင်ပြီး မင်ရှီဗစ်ဒေသန္တရ အစိုးရကို တွန်းလှန်ခဲ့တယ်။ ဆိုဗီယက်ဆိုရှယ်လစ်ပြည်ထောင်စုကို တည်ထောင်လိုက်တယ်။ ဘော်ရှီဗစ်ဝါဒဟာ နောက်တော့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒပဲ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

BOSTON TEA PARTY 1773

၁၇၇၃-ခုနှစ်မှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ Boston Tea Party ဟာ တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုလိုက်ရင်တော့ ဘော့စတွန်လက်ဘက်ရည်ပါတီပေါ့။ ဒါပေမယ့် လက်ဘက်ရည်ပါတီမဟုတ်သလို အမေရိကန်နိုင်ငံသမိုင်းမှာ အရေးပါတဲ့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုပဲ။ ၁၇၆၇-ခုနှစ်မှာ ဗြိတိသျှပါလီမန်က အမေရိကန်ကိုလိုနီတွေကို တင်ပို့တဲ့ သွင်းကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံကို အခွန်စည်းကြပ်ဖို့ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းလိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် အမေရိကားတိုက်မှာ အခြေဆိုက်နေထိုင်နေတဲ့သူတွေက လက်မခံချင်ခဲ့ဘူး။ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်မပါရှိဘဲ ဗြိတိန်တွေသဘောအရ စည်း

ကြပ်တာကို လက်မခံဘူးလို့ ငြင်းဆန်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာမှမတတ်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ၁၇၇၀-ခုနှစ်မှာကျတော့ ပြည်သူမလို လားတဲ့ အဲဒီဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းလိုက်တယ်။ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီရဲ့ အကျိုးအတွက်တော့ လက်ဘက်ခြောက် အခွန် ကောက်ခံမှုတော့ ဆက်ပြုခဲ့တယ်။ သူတို့ သဘောတူညီချက် မပါရှိဘဲ သူတို့ကို စည်းကြပ်တဲ့ ဘယ်အခွန်ကောက်မှုကိုမှ လက်မခံနိုင်ကြောင်း ပြသတဲ့အနေနဲ့ အမေရိကန် ကိုလိုနီသား တွေက ဘော့စတွန်မြို့ဆိပ်ကမ်းမှာ ဆိုက်ကပ်ထားတဲ့ ဗြိတိသျှ သင်္ဘောတွေပေါ်တက်ပြီး သူတို့တွေသယ်ဆောင်လာတဲ့ လက်ဘက်ခြောက်တွေကို ရေထဲပစ်ချခဲ့တယ်။ ဒါဟာ အမေရိကန် တော်လှန်ရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲရဲ့ အစပျိုးဖြစ်ရပ်တစ်ခုပဲ။

BOXER REBELLION 1899-1900

၁၈၉၉-၁၉၀၀ ခုနှစ်ကာလမှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ Boxer Rebellion ဘောက်ဆာသူပုန်တော်လှန်ရေးကလည်း တရုတ် နိုင်ငံရေးသမိုင်းမှာ အတော်ထင်ရှားတဲ့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုပဲ။ တရုတ် နိုင်ငံကနေ နိုင်ငံခြားသားအားလုံး မောင်းထုတ်ဖို့ ဗွေဆော်ဦး ကြိုးပမ်းချက်တစ်ရပ်ဖြစ်တယ်။ ဘောက်ဆာက တရုတ်အမည် တစ်ခုကို အကြမ်းဖျင်းဘာသာပြန်ထားချက်ပဲ။ လျှို့ဝှက်အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရဲ့ နာမည်ဖြစ်တယ်။ သူတို့က ဘိန်းစစ်ဖွဲ့ပြီးနောက်မှာ နန်းစောင့်မိဖုရားခေါင်းကြီးနှင့် မျက်နှာဖြူတွေ ချုပ်ဆိုခဲ့တဲ့ သဘောတူချက်ကို မကျေနပ်လို့ ပီကင်းမှာနေနိုင်တဲ့ နိုင်ငံခြားသား တွေကို တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။ ပီကင်းနေ နိုင်ငံခြားသား

တွေလည်း သံရုံးဝင်းထဲမှာ ခိုလှုံခဲ့ရပြီး နိုင်ငံတကာ တပ်ပေါင်းစု တစ်ဖွဲ့က လာရောက်ကယ်တင်ခါမှာ သံရုံးဝင်းထဲ ဝိုင်းဝန်း ပိတ်ဆို့ခံထားရတဲ့အနေက လွတ်မြောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီကိစ္စ အတွက် တရုတ်ပြည်ဟာ လျော်ကြေးငွေ အတော်ပေးလိုက်ရပြီး နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တွေကို လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ပေးလိုက်ရတယ်။

BOYCOTT

Boycott ဘွိုင်ကော့ဆိုတဲ့ စကားလုံးကတော့ မြန်မာ တွေ အတော်ရင်းနှီးတဲ့ စကားလုံးပါ။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင် တဲ့ကာလက မြန်မာနိုင်ငံရေးသမားတွေ ကျင့်သုံးခဲ့ကြတဲ့ နည်းနိဿယတစ်ရပ်ပါ။ Boycott ကို တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုရင်တော့ သပိတ်လို့ပဲ ပြန်ရလိမ့်မယ်။ Boycott လုပ်တယ်ဆိုရင် သပိတ် မှောက်တယ်ပေါ့။ လုပ်ရပ်ကတော့ ကိုယ့်လိုလားချက်ပြည့် အောင် လူတစ်ဦး ဒါမှမဟုတ် လုပ်ငန်းတစ်ခု ဒါမှမဟုတ် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံရဲ့ ဝန်ဆောင်မှုကို မပြုဖို့ စနစ်တကျ ရပ်ဆိုင်းခြင်း ပါ။ ဒီအသုံးအနှုန်းဟာ အိုင်ယာလန်နိုင်ငံမှာ အစပြုခဲ့တယ်။ မြေယာငှားခ မတန်တဆတောင်းဆိုကြတဲ့ မြေရှင်ယာရှင်တွေ ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်ရာမှာ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာရတဲ့ အသုံး အနှုန်းပဲ။ ဒီဆန့်ကျင်ရေးသမားတွေဟာ မြေရှင်ယာရှင်ဘက်က ရပ်တည်တဲ့ ဥပဒေဘက်တော်သား ဗိုလ်ကြီးဘွိုင်ကော့ဆိုတဲ့ သူ့ကို ဗွေဆော်ဦးတိုက်ပွဲမှာ နိုင်ခဲ့ကြတာကို အစွဲပြုပြီး ဘွိုင်ကော့ ဖြစ်လာတာပဲ။

တိုင်းပြည်တစ်ပြည်နဲ့တစ်ပြည် ဝီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှု ပြုတဲ့ Economic Sanctions တွေကလည်း နိုင်ငံတကာဘွိုင်ကော့

ပုံစံတစ်မျိုးပဲ။ ဒါပေမယ့် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုဆိုတာက အစကနဦးကတည်းက ထိရောက်မှုမရှိခဲ့ဘူး။ ၁၉၃၅-၆ ခုနှစ်မှာ အီသိုးပီးယားနိုင်ငံကို အီတလီနိုင်ငံက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်တော့ အီတလီကို စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုပြုပေမယ့် မအောင်မြင်ခဲ့ဘူး။

စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုဟာ အဲဒီကနဦးမှာ မအောင်မြင်သလို နောင်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ဘူး။ ရှေ့ကဘယ်လိုပဲ ပိတ်ဆို့ထားထား စီးပွားရေးသမားတွေက နောက်ဖေးလမ်းကြောင်းတွေ ကြံဖန်ရှာပြီး ကုန်သွယ်မြဲကုန်သွယ်ကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နိုင်ငံချင်း စီးပွားပိတ်ဆို့ရင်း ကြားနိုင်ငံ ဒါမှမဟုတ် ကြားပွဲစားတွေ အဆစ် အကျိုးအမြတ် ပေါ်တာပဲရှိတယ်။

BRAIN-WASHING

Brain-washing ကို တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုရင် ဦးနှောက်ဆေးကြောခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို နိုင်ငံရေးအမြင် ပြောင်းလွှဲအောင် ဒါမှမဟုတ် သူတို့မကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ အပြစ်ကို ကျူးလွန်တယ်လို့ ပြောလာအောင် ပြုမိတယ်လို့ ထင်လာအောင် စိတ်ဓာတ်ရေးရာပိုင်း ညှင်းပန်းနှိပ်စက်တာဖြစ်တယ်။ စစ်အာဏာရှင်အစိုးရတွေလက်အောက်မှာ ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့နည်းလည်းဖြစ်တယ်။ ဦးနှောက်ဆေးကြောမှုရဲ့ ပုံမှန်အခန်းကဏ္ဍကတော့ သဘောတရားရေးရာ ပြုပြင်ပညာဆေးခြင်းနဲ့ဆိုင်တယ်။ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့အခါမှာ လူတွေနဲ့ အဆက်အသွယ်တင်းမဲ့ သီးသီးကင်းကင်းဖြစ်အောင် တိုက်ပိတ်တာ နေ့မှန်းညှိမှန်း အပြုမှန်းအနီမှန်း ကိုယ်ဘယ်သူမှန်းမသိတော့

အောင် လုပ်တာတွေရှိတယ်။ အဲဒီလို 'စိတ်ပျက်' နေတဲ့အချိန်မှာ ရေရှည်စစ်ဆေးမေးမြန်းခြိမ်းခြောက်မှုတွေပြုတယ်။ နောက်တော့ တိုးတက်လာမှုအတွက် ဆုလာဘ်ချီးမြှင့်တယ်။ တကယ်တမ်းတော့ ဒါတွေက ပုလိပ်လုပ်ထုံးတွေဖြစ်ပြီး ဒါကိုပိုပြီး အရှိန်အဟုန်မြှင့် နိုင်ငံရေးအရ အသုံးပြုတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုပဲ ဦးနှောက်ဆေးကြော၊ ဆေးကြောခံရတဲ့သူက နီးရာဓားကြောက်တဲ့ပုံစံ သူ့လက်ခုပ်ထဲက ရေဖြစ်နေတုန်းတော့ ခံယူချက်ရှိတဲ့ဟန်ရှိပေမယ့် ပုံမှန်အသိုင်းအဝိုင်းထဲ ပြန်ရောက်သွားရင်ပဲ အရင်အတိုင်းဖြစ်တတ်တယ်။ တစ်ခါတရံတော့ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှုဒဏ်ကြောင့် ပိုပြီးခံယူချက်တွေ တင်းမာလာတာမျိုးရှိတတ်တယ်။

BRITISH COMMONWEALTH OF NATIONS

ဗြိတိသျှနေ သဟာယနိုင်ငံများအဖွဲ့ဟာ ၁၈၄၀-ခုနှစ် ကနေဒါနိုင်ငံကို ကိုယ်မင်းကိုယ်ချင်းအစိုးရ တည်ခွင့်ပေးပြီးနောက် တဖြည်းဖြည်း လွတ်လပ်ခွင့်ပေးခဲ့တဲ့ ကိုလိုနီနိုင်ငံဟောင်းတွေ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားချက်ဖြစ်တယ်။ ကနဦးမှာတော့ ဥရောပသားတွေပဲ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ (ကနေဒါ၊ ဩစတေးလျ၊ နယူးဇီလန်၊ တောင်အာဖရိက)ကိုယ်ပိုင်အစိုးရနဲ့ ရပ်တန့်ပေမယ့် ဗြိတိသျှဘုရင်မ ဦးသျှောင်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးတဲ့ နိုင်ငံတွေဖြစ်တယ်။

BOURGOIS

ဘူဇွာလူတန်းစားက ပဒေသရာဇ်လူတန်းစားကို

အစားထိုးလာတဲ့ ဓနရှင်လူတန်းစားဖြစ်တယ်။ ကျောမွဲအလုပ် သမား လူတန်းစားကို အမြတ်ထုတ်ဖိခံတဲ့ လူတန်းစားအဖြစ် ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးမှာ စတင်နှိပ်ကွပ်ခံခဲ့ရတယ်။ နှစ်ဆယ် ရာစုနှစ်ရဲ့ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေမှာ နှိပ်ကွပ်ခံခဲ့ရတယ်။

BUFFER STATE

BUFFER STATE ဆိုတာကတော့ ကြားခံနိုင်ငံလေးပဲ အင်အားကြီးနိုင်ငံနှစ်ခုကြား ဒါမှမဟုတ် ရန်သူနိုင်ငံနှစ်ခု ကြားခံနေတဲ့နိုင်ငံပဲ။ ကြားခံတဲ့နိုင်ငံတွေရဲ့ အကျိုးကတော့ ကျွန်ုပ်တို့ကောင်ခတ်တဲ့ကြားက မြေဇာပင်လိုပါပဲ။ ခံစရာရှိ ကိုယ်က ခံရတာ။ ကိုယ့်နိုင်ငံစစ် တလင်းဖြစ်တာကြုံရတာမျိုး ဖြစ်တယ်။ အချို့နိုင်ငံကြီးတွေကျတော့ တမင်တာ ဒီလိုကြားခံ နယ်မြေ မွေးထားတယ်။

BUREAUCRACY

ပြုရိုကရေစီနှင့် ပြုရိုကရက် (Bureaucrat) ကတော့ မြန်မာတိုင်း ရင်းနှီးနိုင်တဲ့ စကားပါ။ ပြုရိုကရေစီဆိုတာကတော့ အစိုးရရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုယန္တရားဖြစ်ပြီး ပြုရိုကရက်ကတော့ အဲဒီ ယန္တရားကို အသုံးပြုပြီး ပြည်သူလူထုကို ထုံးတွေ့မှုတွေနဲ့ ဆောင်ခတ်ပုံစံသွင်းမောင်းတဲ့အရာရှိပါပဲ။ ပြုရိုကရေစီနှင့်

ပြုရိုက်ရက်ကြောင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေ မြန်မြန်သွက်သွက် မဖြစ်ထွန်းတာက ထုံးစံပါပဲ။ ဒါပေမယ့် စာရင်းမှတ်တမ်း သေချာထားရလို့ ကြန့်ကြာရတာဖြစ်လို့ သူတို့ကို အပြစ်မဆိုသာ ပြန်ဘူး၊ လူတွေ မူတွေရှိနေသမျှ ပြုရိုက်ရေစီစနစ်က ရှိနေမှာပါပဲ။

BRAIN STORMING

ဘရိန်းစတုန်းမင်း-BRAIN STORMING ကို ကြီးကြီး ကျယ်ကျယ် ဦးကျောက်မုန်တိုင်းဆင်တယ်တို့၊ အတွေးအခေါ် များ စုပေါင်းထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ ဘာတွေလို့ အနက်ဖွင့်ကြပေမယ့် တကယ်တမ်းပြောရရင် တစ်ယောက်တည်း ကြံရာမရတော့ ခေါင်းချင်းဆိုင် အကြံထုတ်ကြတာပဲ။ အင်္ဂလိပ်မှာ ဆိုရိုးစကား တစ်ခုရှိတယ်လေ။ TWO HEADS ARE BETTER THAN ONE ခေါင်းတစ်လုံးထက် ခေါင်းနှစ်လုံး ပိုကောင်းသည်ဆိုတာ။ သူတစ်ယောက် ငါတစ်မျိုး လူပေါင်းအစုံက အကြံတွေပေးကြ တော့ အဆင်ပြေဆုံး ထွက်ပေါက် ဒါမှမဟုတ် လုပ်သင့်တဲ့ စိတ်ကူးတွေရကြတဲ့ သဘောပါပဲ။ ခုခေတ်မှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်တွေ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေလည်း ခေါင်းချင်းဆိုင် အကြံထုတ်ကြတာပဲ။ ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ့်မိသားစု ခေါင်းချင်း ဆိုင် အကြံထုတ်ကြတာကို BRAIN STORMING လို့ ခေါင်းစီးကြီး တပ်ချင်လည်းရပါတယ်။

BRAIN TRUST

ဘရိန်းထရပ်စ်ကတော့ ယေဘုယျပြောရရင် အကြံ ဉာဏ်ဘဏ်လို့ပဲ ဆိုရမယ်။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး

အရေးတစ်ခုရှိတယ်ဆိုရင် အဲဒီအရေးကို ကျွမ်းကျင်တဲ့သူတွေ စုစည်းပြီး အဲဒီကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး မေးမြန်းတာတွေကို ဖြေကြားတယ်။ အများစုကတော့ လက်တန်းဖြေကြားတာဖြစ် တယ်။

BRAIN CHILD

ဘရိန်းချိုင်းလ်ကတော့ အရပ်စကားပါ။ တစ်စုံ တစ်ယောက်ရဲ့ အကြံဉာဏ်စိတ်ကူးပါပဲ။ ဒီဖြစ်ရပ်ကို စာဖွဲ့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးတယ် ဆိုတာမျိုးကနေ နံရံပေါ်မှာ စာ တစ်ကြောင်း တောင်ခြစ်မြောက်ခြစ် ရေးတာရော ခေါင်းထဲက ထွက် ဖြစ်ထွန်းတဲ့ အကြံမှန်သမျှဟာ BRAIN CHILD ပါပဲ။

BRAIN DRAIN

ဘရိန်းဒရိန်းကတော့ ပီပြင်တဲ့ နိုင်ငံရေးအကြောင်း တရား နိုင်ငံပျက်အကြောင်းတရားတစ်ခုပဲ။ တိုင်းပြည်မှာ ဖြစ်ထွန်းဖို့ အလားအလာမရှိရင် အစိုးရမူဝါဒကြောင့် အခြေ အနေမပေးရင် ပညာတတ်တွေက ရေကြည်ရာ မြက်နုရာ တခြားနိုင်ငံတွေကို ပြောင်းရွှေ့ပြေးသွားတာကတော့ BRAIN DRAIN ဆိုတဲ့ ဦးကျောက်ယိုစီးမှုပါပဲ။ နာဇီအစိုးရလက်ထက်မှ ဂျာမန်ဂျူးတွေ နိုင်ငံခြားထွက်ပြေးခဲ့ကြတယ်။ တချို့က ပညာရှင် တွေ လုပ်ငန်းရှင် ငွေရှင်တွေဖြစ်နေခဲ့တော့ နိုင်ငံတည်ဦးကျောက် တွေ တိုင်းတစ်ပါးရောက်ကုန်တာပေါ့။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ အထင်ရှားဆုံးကတော့ အိုင်းစတိုင်းပါပဲ။ တရုတ်ပညာတတ်တွေ ကျတော့ ကွန်မြူနစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ မဖြစ်ထွန်းလို့ ထွက်

ပြေးခဲ့ကြတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံကပညာတတ်တွေကျတော့ မွဲနေတဲ့ သူတို့နိုင်ငံအခြေအနေကြောင့် ပြည်ပပြောင်းရွှေ့ သူဌေးဖြစ်ကြခဲ့ကြတယ်။ ပညာတတ်တွေက တိုင်းပြည်ရဲ့ အဓိကအင်အားဖြစ်လို့ အစိုးရတွေကလည်း ကိုယ့်ပညာတတ်တွေ ပြင်ပမထွက်နိုင်အောင် အမျိုးမျိုး အဟန့်အတား လုပ်လေ့ရှိကြတယ်။

BREAK UP

ရိတ်ခ်အပ်ဖ်က ရိုးရိုးပြောရင်တော့ ကွဲကြေသွားခြင်းပဲ။ ဒါပေမယ့် သူက ရိုးရိုးဘရိတ်ခ်မဟုတ်ဘူး။ အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ အစဖြစ်အောင် ခွဲခြေတာဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် လူထုဆန္ဒပြပွဲကို ရဲတွေက BREAK UP လုပ်တယ်ဆိုရင် အုပ်စုကြီးအရပ်ရပ်မျက်နှာ ပြန့်နှံ့ပြေးအောင် ဖြိုခွဲလိုက်တာဖြစ်တယ်။ တစ်ယောက်နှစ်ယောက်သုံးယောက် အစုလေးတွေဖြစ်အောင် လူစုလူဝေးကြီးကို ဖြိုခွဲလိုက်တာကို ပြောတာပဲ။ တစ်ခုတော့ သတိထားပါ။ BREAK UP ကိုပူးပြီး BREAKUP လို့ ရေးရင်တော့ တစ်စုံတရာ အပိုင်းပိုင်းအစိတ်စိတ် ပြိုပျက်သွားတာဖြစ်တယ်။

BUBBLE

ဘတ်ဘလ်က လတ်တလော သိပ်ခေတ်စားနေတဲ့ စီးပွားရေးစကားပဲ။ ဒီ ၂၀-ရာစုနှစ်ကုန်ခါနီးကစပြီး ကြုံတဲ့ စီးပွားပျက်ကပ်ကြီးဟာ အိမ်ယာမြေဈေးကွက် မတရားဖောင်းပွသွားပြီး ရုတ်တရက် ပြိုပျက် BUST ဖြစ်သွားတော့ ကျန်တဲ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေပါ ထိပါးသွားတဲ့ဖြစ်ရပ်ပါပဲ။ တစ်နည်းပြောရရင်

မခိုင်မာဘဲ ခေါ်ဈေးသက်သက်နဲ့ ဈေးမတရားတက်သွားပြီး ဈေးပျက်သွားတော့ ဖြစ်တဲ့ကိစ္စပါပဲ။

BABY BOOMERS

ဘေဘီဘွန်းမာတွေက ၁၉၅၀-ခုနှစ်ကနေ ၆၀-လောက်အထိ ကာလအတွင်း မွေးတဲ့သူတွေကို ရည်ညွှန်းတာ ဖြစ်တယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာ၏ ကာလတစ်လျှောက်လုံးမှာ အမျိုးသားတွေက ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ ထွက်နေခဲ့ကြတယ်။ ယောက်ျားတွေက ရှေ့တန်းရောက်နေတော့ မိန်းမတွေက သား မမွေးနိုင်ဘဲ ဓားသွေးနေခဲ့ရတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် နောက် တန်းကနေ စစ်သုံးပစ္စည်းထုတ်လုပ် ပို့ပေးခဲ့ရတယ်။ အဲ... စစ်ပြီးလို့ ယောက်ျားတွေပြန်ရောက်တော့... အဲဒါ ၁၉၄၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းကာလပေါ့။ မိန်းမတွေ သားမွေးမှုပြုနိုင်တော့ နိုင်ငံတိုင်းလောက်မှာ ကလေးတွေအများကြီး မွေးလာကြတယ်။ အဲဒီကာလကလေးတွေကို BABY BOOMERS တွေလို့ခေါ် တယ်။ အဲဒီ များပြားတဲ့ ကလေး နောက် လူကြီးတွေက စီးပွားရေး ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်လာသလို နှစ်ဆယ်ရာစုနှစ် နှောင်းပိုင်း ကာလရဲ့ နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး လူမှုရေး အင်အားစုတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

BOOM TOWN

ဘွန်းတောင်းဆိုတာကျတော့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တစ်ခုခုကြောင့် ရုတ်တရက် နေ့ချင်းညချင်း ကြီးပွားချမ်းသာ စည်ပင်လာတဲ့မြို့ကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ကျောက်စိမ်း

ထွက်တဲ့ မှော်ဒေသမှာ ဖားကန်ကို မြို့အပြင်းအရိုင်း မြို့ကြီးပြကြီး ပုံပေါက်လာတာမျိုး၊ အဲဒီမြို့ကို BOOM TOWN လို့ခေါ်တယ်။ BOOM TOWN နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ကတော့ GHOST TOWN ပဲ။ စီးပွားရေး အချက်အချာ မကျတော့တဲ့အတွက် ဒေသတစ်ခုလုံး ကျီးနဲ့ဖုတ်ဖုတ်ဖြစ်တာမျိုးပေါ့။ နိုင်ငံရေးအရတော့ BOOM TOWN ရော GHOST TOWN ရော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ရှိကြရတယ်။ BOOM TOWN ကိုယ်စားလှယ်ကတော့ မျက်နှာရတာပေါ့။ GHOST TOWN ကိုယ်စားလှယ်ကျတော့ ကိုယ့်ဒေသ ပြန်စည်ပင်လာအောင် အကြံမျိုး စုံထုတ်လွှတ်တော်ကို တင်ရတာမျိုးရှိတယ်။

BONANZA

ဘိုနန်ဇာက မမျှော်လင့်ဘဲ ရုတ်တရက် မြီးမြီးမြက်မြက် အကျိုးရှိတာကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ He hit a bonanza ဆိုရင် စီးပွားရေးအရ အလုပ်မဖြစ်ဘူးထင်ရာကနေ အကျိုးအမြတ်တွေ ရလိုက်တာမျိုးကို ဆိုလိုတာဖြစ်သလို မဲမရဘူးလို့ထင်ရာကနေ ရုတ်တရက် မဲအရေအတွက် အများကြီး ရလိုက်တာကိုလည်း ရည်ညွှန်းနိုင်တဲ့ စကားလုံးဖြစ်တယ်။

BONA FIDE

ဘိုနာဘစ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်းနဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် လုပ်လိုက်တာ တလွဲဖြစ်သွားတဲ့အခါ ကြားရတဲ့စကားဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ပြည်သူတွေရဲ့ ထောက်ခံမှုရအောင် ရည်ရွယ်ပြီး လုပ်လိုက်ပြောလိုက်

ပေမယ့် ခုတ်ရာတခြား ရှရာတခြား ဖြစ်သွားတာမျိုးနဲ့ ပတ်သက် ပြီး သုံးလေ့ရှိတယ်။ စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်းနဲ့ သူလုပ်ခဲ့ တာ။ ဒါပေမယ့်... ပေါ့။

BOOT STRAP

ဘွတ်ဒ်ထစရက်ဖိက ဘွတ်ဖိနပ်ချည်တဲ့ ကြိုးပဲ။ ဘာမှ မဆန်းဘူး။ ဒါပေမယ့် pull oneself up by one's bootstraps ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဘွတ်ဖိနပ်ကြိုးကနေ ဆွဲတင်ခြင်း ဆိုရင်တော့ တခြားသူ အကူအညီမပါဘဲ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး ဖြစ်ထွန်းအောင်ကြိုးပမ်းလာခြင်းဖြစ်တယ်။ လင်ကွန်းလို နိုင်ငံရေးပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဒီလို ကိုယ့်ဒူးကိုယ့်ချွန် ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရမှာဖြစ်တယ်။

CABINET

ကက်ဘိနက်ကတော့ နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်တဲ့ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်း၊ တစ်နည်း ဝန်ကြီးများအဖွဲ့ဖြစ်တယ်။ ဒီအစိုးရ အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရာမှ ပြည်သူလူထု ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံထား ရတဲ့ သမ္မတက သူ့စိတ်ကြိုက် လူတွေကို ခေါ်ပြီး ခန့်နိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပြည်သူတွေ သိပ်မလိုလားတဲ့သူတွေ ဖြစ်နေရင် ပြည်သူတွေရဲ့အလိုလိုက်ပြီး သမ္မတက လူပြောင်းပေးရရိုးရှိ တယ်။ အဓိကကတော့ သမ္မတအနေနဲ့ လက်ရည်တူ အပေး အယူမျှမယ်လို့ ယူဆတဲ့သူတွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းလေ့ရှိတယ်။

CADRE

ကေဒါကတော့ အထူးသဖြင့် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေ

မှာ အမာခံအုပ်စုလေးလို့ ခေါ်ဆိုကြတာဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှု ဒါမှမဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအတွက် လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်တဲ့ အခြေခံအဖွဲ့အစည်းတပ်ဖွဲ့ဝင်ကို ရည်ညွှန်းတဲ့ အသုံးနှုန်းဖြစ်တယ်။

CAMPAIGN

ကမ်ပိန်းဆိုတဲ့ စကားကတော့ အသွင်အမျိုးမျိုးရှိ တယ်။ စစ်ရေးနှင့်ပတ်သက်လာရင် စစ်ဆင်ရေးလို့ အသုံးပြု သလို ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်ရင်တော့ မဲဆွယ်ပွဲလို့ သုံးလေ့ရှိတယ်။ သာမန်ပြောရရင်တော့ လူသိရှင်ကြားဖြစ် အောင် စုစည်းဆောင်ရွက်မှုပြုခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ campaigner ဆိုတာကတော့ မဲဆွယ်ပွဲ ဒါမှမဟုတ် စစ်ဆင်ရေး တစ်ခု ဒါမှမဟုတ် လုပ်ရပ်တစ်ခုမှာ ပါဝင်သူဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာမြေ စိမ်းစိုရေး Green Planet အတွက် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းနေတာတွေ ကလည်း campaigning ပဲ။

CANDIDATE

ကမ်ပီဒက်ကတော့ ယောက္ခယျပြောရရင် အလောင်းအလျာ ပေါ့။ သမ္မတဟောင်း၊ အမတ်လောင်းဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် စာမေးပွဲတစ်ခုကို ဝင်ဖြေတဲ့သူ တစ်နည်းပြောရရင် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဖြစ်ဖို့ ဆယ်တန်းဖြေတယ်ဆိုရင်လည်း အဲဒီလူဟာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားလောင်းပေါ့။

CAPITALISM

ကက်ပါတစ်လစ်ဇင်းကတော့ အများတကာ ရင်းနှီး

နေပြီးဖြစ်တဲ့ အရင်းရှင်စနစ်ပါပဲ။ နှစ်ဆယ့်ရာစု နိုင်ငံရေး ပဋိပက္ခတွေမှာ အကြားရဆုံး ကွန်မြူတေက အရှုတ်ချဆုံး စနစ် နှင့် ပုဂ္ဂိုလ် (CAPITALIST) အရင်းရှင်ပါပဲ။ CAPITALISM နှင့် ဆယ်နွယ်တဲ့ capitalize ကတော့ ကိုယ်ကျိုးရှာ အမြတ် ထုတ်မှု ဖြစ်တယ်။ ဒီစကားအဆက်စပ်ကြောင့် အရင်းရှင်ကို ကိုယ်ကျိုးရှာ အမြတ်ထုတ်သူရယ်လို့ တန်းကနဲ သိမြင် သတ်မှတ်တာ မဆန်းဘူးလို့ ဆိုရမယ်။

CARTE BLANCHE

ကတ်ဘလန်ချီကတော့ အင်္ဂလိပ်စကား၊ အဆင့်ကို ဝင်ရောက်နေတဲ့ ပြင်သစ်နိုင်ငံရေး စကားလုံးဖြစ်တယ်။ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အကြွင်းမဲ့အာဏာကုန်ဖြစ်တယ်။ အထူး သံတမန်တွေကို နိုင်ငံကိုယ်စားလုပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်နဲ့ စေလွှတ် တဲ့အခါမှာ အဲဒီ CARTE BLANCHE ပေးလိုက်တယ်လို့ ဆိုရိုးမြူကြတယ်။

CATCHWORD

ကက်ချ်ဝေါ့ဆိုတာကတော့ လူတွေသတိပြုမိ အာရုံ စိုက်မိစေအောင် သေချာရွေးချယ် အသုံးပြုထားတဲ့ စကားလုံး ဖြစ်တယ်။ ထိထိမိမိ စကားလုံးပေါ့။ CATCHPHRASE - ထိထိ မိမိစကားစုနှင့် ဆက်စပ်နေတဲ့ စကားလုံးပဲ။ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ က ဒီလိုစကားလုံးတွေနဲ့ ဆောင်ပုဒ်လေးတွေဖွဲ့ပြီး လူထု နားဝင် အောင် ထပ်ကာထပ်ကာ ရေရွတ်အသုံးပြုလေ့ရှိတယ်။ ဒါမျိုး စကားလုံးတွေကို စီးပွားရေးကြေညာတွေမှာလည်း အများကြီး တွေ့ရပါတယ်။

CAUCUS (-ES)

ကောကပ်ဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံရေးသုံး စကားလုံး ဖြစ်တယ်။ ပါတီမူဝါဒ ချမှတ်ဖို့ ပါတီဝင်တွေ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီစကားမှာပဲ အဖွဲ့ စည်းကြီးကနေ သင်းကွဲအဖွဲ့ငယ်တွေ စုစည်းဆွေးနွေးတဲ့ အရိပ် လည်းရှိတယ်။

CAUSE CÉLÈBRE (CAUSES CÉLÈBRES)

ကျော်စံဆီလက်ဖက်ကတော့ ပြင်သစ်စကားလုံးဖြစ်တယ်။ လူတွေ အင်မတန်စိတ်ဝင်စားတဲ့ တရားရုံးအမှုတွေကို ရည်ညွှန်း တာဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ကလင်တွန်ရဲ့ မ,ကိစ္စအမှုအခင်းတွေပေါ့။ အမှုကတော့ CAUSE CELEBRE ပဲလို့ဆိုလိုက်ရင် လူတွေ အရမ်းစိတ်ဝင်စားတဲ့ အမှုပဲလို့ သဘောပေါက်ကြတယ်။

CENSURE

ဆင်ဆာကတော့ မြန်မာတွေရင်းနှီးတဲ့ အင်္ဂလိပ် စကားလုံးပါပဲ။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကတော့ စိစစ်ဖြတ်တောက်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဆင်ဆာစနစ်ဟာ နိုင်ငံတိုင်းမှာရှိတယ်။ ဥပမာ ပြောရေးဆိုခွင့် လွတ်လပ်လှပါတယ်ဆိုတဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ တောင် မဖွယ်မရာ မသင့်တော်လို့ သတ်မှတ်တဲ့အဆင့်ရှိတယ်။ အဲဒီအဆင့်ကိုရောက်တဲ့ ရေးသား၊ ရိုက်ကူးရေးဆွဲမှု မှန်သမျှကို ဆင်ဆာက ပိတ်ပင်တားဆီး တပ်ဆင်ရေးတားဆီးရန် သူ့ထံ ပေါက်ကြားမှာစိုးခဲ့တဲ့ စစ်ကာလ ဒါမှမဟုတ် စစ်ပြုနိုင်ငံ တွေမှာတော့ ပုဂ္ဂလိကစာတွေကိုတောင် စိစစ်မှုရှိတယ်။ ပြောရ ရင်တော့ နိုင်ငံကျင့်သုံးနေတဲ့ ဥပဒေစည်းဘောင်အရ ဆင်ဆာ

စနစ်က တင်းကျပ်ရင် တင်းကျပ်မယ်၊ လျော့ရင် လျော့မယ် ဝါပဲ ကွာတယ်။

CENSUS

ဆင်ဆာနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်ဖြစ်တဲ့ ဆင်ဆပ်စ်ကတော့ လူဦးရေစစ်တမ်း ကောက်ခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲနီးလာရင် ဒီလူဦးရေစစ်တမ်း ကောက်ယူလုပ်လေ့ရှိကြတယ်။ ဒါကလည်း မဲအရေအတွက် မှန်ကန်အောင် မဲပေးသူအရေအတွက် သိအောင်ပဲဖြစ်တယ်။ မဟုတ်ရင် မဲအရေအတွက်က ဖောင်းပွပြီး မဲထည့်နိုင်သူက လူဦးရေ ဆယ်သန်းပဲဖြစ်ပြီး သမ္မတဖြစ်တဲ့သူက မဲဆန္ဒဆယ့်ငါးသန်းနဲ့ သမ္မတဖြစ်သွားတာမျိုး ရှိနိုင်တယ်။

CENTRALIZE

စင်ထရက်လိုက်ဖို့ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ဗဟိုဦးစီးစနစ်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါက ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၊ ကွန်ဂြိုဟ်စနစ်တွေရဲ့ လုပ်ထုံးပါပဲ။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စမှန်သမျှကို ဗဟိုဦးစီးအစိုးရကပဲ ကိုင်တွယ်အမိန့်ချသတ်မှတ်ဆောင်ရွက်တာမျိုး ဖြစ်တယ်။

CENTRIST

လက်ဝဲမရောက် လက်ယာမရောက် အလယ်အလတ် အမြင်ရှိ အလယ်အလတ်လမ်းစဉ်လိုက်သူကို ဆိုလေ့ရှိတယ်။ အလယ်အလတ်ဖြစ်လို့ မဇ္ဈိမ အလယ်အလတ် လမ်းစဉ်သမား ကိုတော့ နိုင်ငံရေးမှ ထောပနာပြုလေ့မရှိလှဘူး။ ဟိုမရောက် ဒီမရောက်လို့ နှိပ်ကွပ်ဝေဖန်လေ့ ရှိကြတယ်။

CHARGE D'AFFAIRES (CHARGES D'AFFAIRES)

သံအမတ်ကြီးရဲ့ လက်ထောက်ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံချင်းဆက်ဆံမှု အဆင့်လျှော့ချတာဖြစ်စေ၊ တစ်ဘက်နိုင်ငံ ကို နိုင်ငံငယ်လို့ သတ်မှတ်ရင်ဖြစ်စေ AMBASSADOR ဆိုတဲ့ သံအမတ်ကြီး မစေလွှတ်ဘဲ အဲဒီ 'သံမှူး'ကိုပဲ စေလွှတ်လေ့ရှိ တယ်။

CHAUVINISM

ချော့ဗစ်နစ်ဆင်ကတော့ ပုံကြီးချဲ့ ဒါမှမဟုတ် အကြမ်းဖက် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ဖြစ်တယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် ကိုယ့်လူမျိုးမှ ကိုယ့်လူမျိုး၊ တစ်ယူသန် တစ်ဘက်သတ် သစ္စာ စောင့်သိတဲ့ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒါမျိုးစိတ်ဓာတ်က နိရှေးဆိုညွှန်းခဲ့တဲ့ အာရိယန်လူမျိုးသာ မြတ်သောလူ သဘော တရားနှင့် ဟစ်တလာရဲ့ ဂျာမန်လူမျိုး ပမာနာအရေးမျိုးတွေ ပေါ်ပေါက်စေတတ်တယ်။

CLASS

ကလပ်စ် လူတန်းစားဟာ လူသမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက် လုံး လူတွေကို ဒုက္ခပေးလာတဲ့ အမျိုးအစား ခွဲခြားမှုပဲ။ တစ်နည်း ပြောရရင် လူသမိုင်းစဉ်တစ်ခုလုံးဟာ လူတန်းစားတိုက်ပွဲပဲဖြစ် တယ်။ ဓနရှင်၊ အလုပ်သမား၊ အထက်တန်းစား၊ အောက်တန်းစား တွေ မရှိတော့တဲ့တစ်နေ့မှာလည်း အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစားနဲ့ အုပ်ချုပ်ခံလူတန်းစားက အစဉ်ဆက်မပြတ် ပဋိပက္ခ ဖြစ်နေမှာပါပဲ။

COALITION

နိုင်ငံရေးပါတီတွေ ယာယီပေါင်းစည်း မဟာမိတ်ပြု နေတာကို ခေါ်တာဖြစ်တယ်။ မြန်မာလို အဆင်ပြေပြေ ပြန်ဆိုရင် ညွန့်ပေါင်းပါတီလို့ ဆိုရမယ်။ ညွန့်ပေါင်းပါတီတင် မကဘူး။ နိုင်ငံအာဏာရ ပါတီက မဲလက်မတင်လေးနဲ့ ကပ်ပြီးနိုင်ရင် အတိုက်အခံ မခံရအောင် ဒါမှမဟုတ် အုပ်ချုပ်ဖြစ်နေအောင် ပါတီတွေပေါင်းစည်းပြီး ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ဖွဲ့ရတာမျိုးလည်းရှိ တယ်။ မကြာသေးခင်ကာလက အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံအချို့မှာ လုပ်သွားတဲ့ ပုံစံမျိုးပေါ့။ ဒါပေမယ့် အဲဒါမျိုး အစိုးရ ကြာကြာ ခံလေ့မရှိပါဘူး။

COEXISTENCE

ကိုအိပ်စက်အိမ်စတင်ကတော့ အမျိုးမတူပေမယ့် ရန်သူ ဖြစ်ပေမယ့် သည်းခံပြီး ယှဉ်တွဲနေထိုင်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ဟိန္ဒူလူမျိုးတွေနဲ့ မွတ်စလင်လူမျိုးတွေ တစ်နိုင်ငံတည်း အတူ တကွ ရှင်သန်နေထိုင်နေကြတာမျိုးပေါ့။ ဒါမျိုး သည်းခံ လက်တွဲမနေနိုင်တော့တဲ့အခါမှာ လူမျိုးပြုန်းအောင် တုံးအောင် သတ်ဖြတ်သုတ်သင်တာမျိုးတွေ ပေါ်လာတတ်တယ်။

COLD WAR

COLD WAR ကို စစ်အေးတိုက်ပွဲလို့ ဘာသာပြန်လေ့ ရှိတယ်။ ဘယ်နိုင်ငံမဆို တစ်ဘက်ကိုတစ်ဘက် ရန်စောင်ယုံ ရန်စောင်နေပြီး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပစ်ဟယ်ခတ်ရယ်နဲ့ မတိုက်ခိုက် သမျှ COLD WAR စစ်အေးဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် လူအများစုက

စစ်အေးဆိုရင် ရုရှားနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတွေ နှစ်ဆယ်ရာစု နှောင်းပိုင်းကာလမှာ တစ်ဘက်နဲ့တစ်ဘက် ရန်စောင်လက်နက် ကြီးငယ်ဆင် လျှို့ဝှက်ထောက်လှမ်းရေးတွေ လုပ်ခဲ့ကြတာတွေ နိုင်ငံရေးအရ တွယ်ခဲ့ကြတာတွေကိုပဲ မြင်ကြတယ်။

COLLABORATE

ကိုလာဘိုနိုတ်ဆိုတာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလို့ အဓိပ္ပာယ် ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အင်္ဂလိပ်စကားလုံး accomplice ကို ကြံရာပါ လို့ မြင်သလိုပဲ COLLABORATE ကိုလည်း နိုင်ငံရေးအရ မဟုတ်တာလုပ်ဖို့ ပူးပေါင်းမှုပြုတာလို့မြင်တယ်။ ပူးပေါင်းသူ ကတော့ COLLABORATOR ပေါ့။

COLONIALISM

၁၆၊ ၁၇၊ ၁၈ ရာစုနှစ်ကစတင်ပြီး အင်အားကြီးနိုင်ငံ တွေ ကမ္ဘာအနှံ့ ချဲ့ထွင်ကျူးကျော် အခြေချတဲ့ မူဝါဒဖြစ်တယ်။ အဓိကကတော့ တခြားနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်ပြီး အဲဒီနိုင်ငံရဲ့ သယံ ဇာတအရင်းမြစ်တွေကို သိမ်းပိုက် ကိုယ်ကျိုးအမြတ်ထုတ်တာ ဖြစ်တယ်။ နှစ်ဆယ်ရာစုနှစ် အလယ်ပိုင်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီး နောက်မှာ ကိုလိုနီနိုင်ငံ အများစု လွတ်လပ်ရေးရခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ခုတိုင်အောင် ကိုလိုနီနိုင်ငံအဖြစ် တည်နေသေးတဲ့ ဥပမာ-မာကာအိုလိုဒေသတွေလည်း ရှိသေးတယ်။

COMMIE

ကွန်မြူနစ်ကို နှိပ်ကွပ်ခေါ်တဲ့ စကားလုံးဖြစ်တယ်။

COMMUNISM

ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၊ နှစ်ဆယ်ရာစု ကမ္ဘာကြီးကို ထက်ပိုင်း ကွဲစေခဲ့တဲ့ ဝါဒလို့ဆိုပေမယ့် ကွန်မြူနစ်ဝါဒ အရိပ်အယောင် တွေကို ပလေတိုရဲ့ Republic စံပြုနိုင်ငံမှာလည်း တွေ့ရတယ်။ ခေတ်ပေါ် ကွန်မြူနစ်စနစ်ရဲ့ ဖခင်တွေကိုတော့ မတ်ခ်၊ လီနင်၊ နောက် မော်စီတုံးလို့ သတ်မှတ်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကွန်မြူနစ် စနစ်ဟာ နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုကို ကူးလာနိုင်ဟန် မရှိခဲ့ဘူး။ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံအားလုံးနီးပါးဟာ နှစ်ဆယ်ရာစု ကုန်ခါနီးမှာ ပြိုပျက်ခဲ့တယ်။ ကျားကုပ်ကျားခဲ ကြုံကြုံခံနေသေးတဲ့ နိုင်ငံတွေ ကတော့ ကျူးဘားနှင့် မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံပဲဖြစ်တယ်။

CORMADE

လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် အတူတကွ လက်တွဲလုပ်ကိုင် သူကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကွန်မြူနစ် အဓိက သုံး ဖြစ်တယ်။ ရဲဘော်ရဲဘက်လို့ အနက်ဆောင်တယ်။

CONCENTRATION CAMP

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို ချုပ်နှောင်ထားတဲ့ အကျဉ်းစခန်းဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ် အနက်အဓိပ္ပာယ် က စုစည်းထားခြင်း ဖြစ်သလိုပဲ အကျဉ်းကျသူတွေက အကျဉ်း သားတွေဖြစ်နိုင်သလို ဂျာမနီနိုင်ငံမှာလို့ လူသတ်ခန်းထဲ သွင်း ခံရမယ့် ဂျူးတွေလည်းဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် အကျဉ်းစခန်း လို့ပဲ ယေဘုယျ ဘာသာပြန်ဆိုနိုင်တဲ့ စကားလုံးဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမယ်။

CONGRESS

ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်မှာ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းရှိတယ်။ တစ်ပိုင်းက အောက်လွှတ်တော်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အောက်လွှတ်တော် မှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေ ပါဝင်ပြီး နောက်တစ်ပိုင်းက ဆီနိတ်လွှတ်တော်လို့ခေါ်တဲ့ အထက်လွှတ်တော်ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်ရဲ့ အောက်လွှတ်တော် မှာတော့ ပြည်သူလူထုကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ လွှတ်တော်အမတ် ၄၀၀ ကျော်ပါရှိပါတယ်။ အထက်ဆီနိတ်လွှတ်တော်မှာတော့ ပြည်နယ်တစ်ခုကိုနှစ်ဦးကျကိုယ်စားပြုတဲ့ ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် အယောက် ၁၀၀ ပါရှိတယ်။

CONSERVATIVE

အဓိကအားဖြင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံရဲ့ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားလုံးဖြစ်တယ်။ တိုင်းသူပြည်သား တို့ရဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်တာ အရပ်ရပ်မှ အစိုးရက တတ်နိုင်သမျှ မပါဝင်ခြင်းက အကောင်းဆုံးဖြစ်တယ်လို့ ခံယူတဲ့ အယူဝါဒ ဖြစ်တယ်။

CONSTITUENCY

ကွန်စတီကျူအန်စီကတော့ အမတ် ဒါမှမဟုတ် သမ္မတရွေးကောက်တင်မြှောက်ရာမှာ မဲပေးမယ့် မဲဆန္ဒရှင်နယ်မြေ ဒါမှမဟုတ် အုပ်စုလို့ဆိုရလိမ့်မယ်။ သူတို့ရွေးကောက် တင်မြှောက် လိုက်တဲ့အမတ်က သူတို့ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သွားတယ်။

CONSTITUTION

ကွန်စတီတျူရှင်းကတော့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပဲ။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို လက်တန်းအုပ်ချုပ်လို့ မရလို့ ဒီလိုဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ ရေးဆွဲကြရတယ်။ တချို့နိုင်ငံတွေက ရက်အနည်းငယ် လူ့အနည်းငယ်နဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ ရေးဆွဲ သလို တချို့က လူများစွာအချိန်များစွာယူ ရေးဆွဲကြတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်စေ အဲဒီဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံထဲက ဥပဒေတစ်ခုခု ဟာ ခေတ်ကာလနဲ့ အံမဝင်တော့ရင် လွှတ်တော်မှာ အသစ် ရေးဆွဲပြုပြင် ပြဋ္ဌာန်းရလေ့ရှိတယ်။

COUNTER PART

အဆင့်တူ ရာထူးတူကို ရည်ညွှန်းတယ်။ မိမိနိုင်ငံက သမ္မတနဲ့ တစ်ဘက်နိုင်ငံက သမ္မတ တွေ့ဆုံတာမျိုးကို သူ့ရဲ့ ကောင်တပတ်နှင့် တွေ့ဆုံတာလို့ ဆိုညွှန်းတယ်။

COUNTER-REVOLUTION

တစ်ယောက်က တော်လှန်ရေး REVOLUTION ပြု တယ်။ ဒါကို တန်ပြန်တိုက်ခိုက် ဖြိုဖျက်တာက COUNTER- REVOLUTION ပါပဲ။ ၁၉၆၀၊ ၇၀၊ ၈၀-ခုနှစ်တွေမှာ တော်လှန် ရေးတွေ တန်ပြန်တော်လှန်ရေးတွေ၊ တန်ပြန်-တန်ပြန်တော်လှန် ရေးတွေကို အာဖရိကနှင့် ဥရောပအရှေ့ပိုင်းတွေမှာ အတော် တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

COUP D'ETAT

ကုပ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အပိုင် အပြီး ပွဲသိမ်းလှုပ်ရှား

မှုဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် အာဏာသိမ်းမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး အသုံးပြုတယ်။ အပြည့်စုံကတော့ Coup d'etat ဖြစ်တယ်။ ပြင်သစ်စကားလုံးဖြစ်ပြီး လက်နက်အားကိုးဖြင့် အစိုးရကို ရုတ်တရက်ဖြုတ်ချတယ်လို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆောင်တယ်။

COUP de grace

ဒီပြင်သစ်စကားလုံးကို Coup d'etat နှင့် ပူးတွဲကြားရ တတ်လေ့ရှိတယ်။ ဥပမာ အာဏာသိမ်းအဖွဲ့က သမ္မတကို ချက်ချင်းရှင်းလိုက်တယ်ဆိုရင် Coup-degrace ပွဲသိမ်းပေးလိုက် တယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။

CRUSADE

အရေးတစ်ခုအတွက် ပြင်းထန်စွာ ဘဝပုံအပ်နှံ ဆောင်ရွက်လှုပ်ရှားနေတာကို ကရူးဆိတ်ပြုတယ်လို့ခေါ်တယ်။ ဒီစကားလုံးဟာ အလယ်ခတ် ခရစ်ယာန်စစ်ဝါဒီတွေ၊ အရှေ့ အလယ်ပိုင်း ဒေသယေရှူးခရစ်ပွင့်ရာဒေသကို ပြန်လည်သိမ်း ပိုက်ဖို့ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်မှုကနေ ဆင်းသက်လာတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။

CURFEW

မြို့သူမြို့သားတို့ အပြင်မထွက်ရဟုသတ်မှတ် သို့ မဟုတ် အချက်ပေးမှု စတင်တဲ့အချိန်ကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးရှုပ်ထွေးနေတဲ့ ကာလမျိုးတွေမှာ ဒီအမိန့်မျိုးတွေကို အစိုးရတွေက ထုတ်ပြန်တတ်ပြီး စည်းဖောက်သူကို မမေးမစမ်း ပစ်သတ်မှုပြုတဲ့အထိ ပြင်းထန်စွာ အရေးယူတတ်တယ်။

CAPITULATE

ကက်ပီတူလေ့က SURRENDER လက်နက်ချ အရှုံးပေးခြင်းဆိုတဲ့ စကားလုံးနှင့် ယေဘုယျတူတယ်။ လူ ပုဂ္ဂိုလ် ဝစ်တပ်တွေက SURRENDER လက်နက်ချလို့ ဖြစ်ပေမယ့် နိုင်ငံတွေကတော့ CAPITULATE လုပ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နိုင်ငံရေးစကားလုံး ပီပီပြင်ပြင်ပဲလို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ လက်အောက်ခံခြင်းလို့ပြောရင် ပိုမှန်မယ်။

CARPET-BAGGERS

အနောက်တိုင်း စာပေဖတ်ရှုသူတွေကတော့ ကာပစ်ဘက်ခံဂိစ်ဆိုရင် နာမည်ကြီးစာရေးဆရာကြီး ဟယ်ရိုးရော်ဘင်ရဲ့ ဝတ္ထု၊ အဲဒီဝတ္ထုပေါ် အခြေခံ၍ ရိုက်ကူးထားတဲ့ ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကို မြင်လိမ့်မယ်ထင်တယ်။ CARPET BAG ဆိုတာ ကော်ဇောလုပ်တဲ့ ဖျင်စမျိုးနဲ့ပြုလုပ်ထားတဲ့ ခရီးဆောင်အိတ်ဖြစ်တယ်။ CARPET BAGGER ကျတော့ ကိုယ့်ရုပ်ကိုယ့်ဒေသမဟုတ်တဲ့ နယ်မြေရဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သွားတယ်။

ဒီစကားလုံး မူလရင်းခံက နိုင်ငံရေးစကားလုံး မဟုတ်ဘူး။ အမေရိကန်ပြည်တွင်း စစ်ကာလနောက်ပိုင်းမှာ အမေရိကန်နိုင်ငံ တောင်ပိုင်းဒေသမှာ မြေယာဝယ်ခြမ်း ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံ စီးပွားရေးကစားတဲ့ မြောက်ပိုင်းသားတွေကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ အများစုက carpetbag ခရီးဆောင်အိတ်လောက်ပဲ ဆွဲလာကြတဲ့ အကြံအဖန် စီးပွားရေးသမားတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့ နီဂရိုးအသားမည်းလူမျိုးတွေရဲ့ မဲဆန္ဒတွေကို မြူဆွယ်အာဏာရယူတဲ့ မြောက်ပိုင်းသား နိုင်ငံရေးသမား

တွေ့ကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားလုံးဖြစ်လာတယ်။ လက်ရှိအနေ ပြောရရင်တော့ အကြံအဖန် နိုင်ငံရေးသမားလို့ပဲ ဆိုရမယ် ထင်တယ်။

CHIEF

ချိမ်းကတော့ အကြီးအကဲပါပဲ။ ခေါင်းဆောင်အုပ်ချုပ် သူ လူမျိုးစုအကြီးအကဲ၊ ဌာနအကြီးအကဲတွေကို CHIEF လို့ ခေါ်တယ်။ ရာထူးအဆင့်၊ အရေးပါမှု၊ ဒါမှမဟုတ် ဩဇာရှိမယ့် အနေနဲ့တွက်ရင် ပထမလူဆိုတဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ ထင်ရှား သော ဦးဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ၊ သမ္မတကအစ ကိုယ့်အသိုင်းအဝိုင်း အုပ်စုလေး အကြီးအကဲ အထိ အားလုံးကို CHIEF လို့ ရည်ညွှန်းနိုင်တယ်။

CLANDESTINE

ကလန်ဒက်စ်တိုင်းက လျှို့ဝှက်လုပ်ဆောင်သော လက်လျှို့လုပ်သောလို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ လျှို့ဝှက် SECRET အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဟာ လုပ်ရပ်ကလိမ်ကကျစ် ကျချင်မှကျမယ်။ CLANDESTINE အဖွဲ့အစည်းကျတော့ လုပ်ရပ်ကအစ မဟုတ်တရုတ်ပုံစံတွေရှိတယ်။

COMMANDEER

ကွန်မင်းဒီအာဆိုတဲ့ စကားက မြန်မာတွေရင်းနှီးတဲ့ ပေါတာ PORTER ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။ ဂျပန် ခေတ်က ချွေးတပ်ဆွဲတယ်၊ နောက်ပေါတာဆွဲတယ်၊ ချောဆွဲ တယ်ဆိုတဲ့စကားလုံး PORTER ဆိုတာ ကုန်ထမ်းလူကိုပဲ

ချောဆွဲတာဖြစ်တယ်။ COMMANDEER ချောဆွဲတာကျတော့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတို့ကို ပို့ဆောင်ပေးဖို့ လူ၊ လှည်း၊ မော်တော်ကား စတာတွေကို ခေတ္တယူသုံးတာဖြစ်ပြီး စစ်တပ်တစ်ခုတည်း လုပ်တာမဟုတ်ဘူး။ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း မှန်သမျှ လုပ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စလို့ဆိုတယ်။

DECLARATION

ကြေညာစာတမ်းဖြစ်တယ်။ ပါတီအဖွဲ့အစည်းတွေက သူတို့လုပ်ထုံး၊ ခံယူချက်၊ သဘောထားတွေကို အများသိစေအောင် ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ဖြစ်တယ်။ နှစ်ဆယ်ရာစုနှစ်အစမှာ အာဏာအပြင်းဆုံး ကြေညာစာတမ်းကတော့ ကွန်မြူနစ် ကြေညာစာတမ်းပဲ။

DECLASSIFY

ဒီကလပ်စီဖိုင်းဆိုတာ လျှို့ဝှက်ချက်လို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို လျှို့ဝှက်စာရင်းက ပယ်ဖျက်ပြီး အများပြည်သူ ကြည့်ခွင့်ပေးလာတာကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတိုင်း နိုင်ငံတိုင်းမှာ လျှို့ဝှက်ချက်လေးတွေရှိတယ်။ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ရဲ့ အပြင်လုပ်ရပ်ကတစ်မျိုး၊ အတွင်းကလုပ်နေခဲ့တာ တစ်မျိုးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေက တိုင်းပြည်အတွက် ကိစ္စဖြစ်တော့ တရားဝင်ပါပဲ။ လူမသိစေသင့်တဲ့ တရားဝင်ပေါ့။ ဒါတွေကို လျှို့ဝှက်ထားရလေ့ရှိတယ်။ တချို့နိုင်ငံတော် လျှို့ဝှက်ချက်အဆင့်က ချလိုက်တော့မှ ဟိုတိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်တွေ လုပ်ရပ်အကြောင်း အခုမှသိရတယ်တို့၊ သူတို့ခေါင်းဆောင်ချင်း ဒီလိုစည်းဝါးရိုက်ထားတာကိုး ဆိုတာတွေ ပေါ်လာရတယ်။

DE FACTO

အင်္ဂလိပ်စကားမှာသုံးတဲ့ နိုင်ငံရေးစကား အများစုလို ပါပဲ ဒီစကားလုံးကလည်း ပြင်သစ်စကားက လာတာပါ။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ “တရားမှန်သည်ဖြစ်စေ၊ မမှန်သည်ဖြစ်စေ လက်တွေ့တည်ရှိနေသော။ ဖြစ်တယ်။ ဆိုပါတော့ ဒီအစိုးရက ပြည်သူ့ရွေးကောက်တာ မဟုတ်ဘူးဆိုပေမယ့် လက်ရှိ အစိုးရ အဖြစ် ရပ်တည်နေတာဆိုရင် De Facto အစိုးရဖြစ်သွားတယ်။

DEFEATISM

Defeatism ဆိုတာကတော့ အရှုံးပေးစိတ်ပဲ။ ဥပမာ အီရတ်မှာ အမေရိကန်တွေ အကျဆုံးများတာနဲ့ တပ်တွေ ပြန်ရုတ်ဖို့ပြောတဲ့သူကို defeatist အရှုံးဝါဒီလို့ ဆိုတာမျိုးပဲပေါ့။

DELEGATE

ဒဲလီဂိတ်ကတော့ ညီလာခံတွေ အစည်းအဝေးတွေ ကို ကိုယ့်ရဲ့ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် စေလွှတ်လိုက်တဲ့သူဖြစ်တယ်။ DELEGATION ဆိုရင် အဖွဲ့ပေါ့။ နိုင်ငံရေး အသုံးအနှုန်းဖြစ်တယ်။

DEMAGOGUE

ဒီမာဂျေကတော့ အပြောအဟောကောင်းကောင်းနဲ့ လူထုကို သွေးထိုးသွေးဆွ ပြောကြားနိုင်တဲ့သူဖြစ်တယ်။ ဟစ်တလာကို အင်မတန်အပြောကောင်းတဲ့ DEMAGOGUE လို့ သတ်မှတ်ကြသလို လီနင်ကိုလည်း အဲဒီလို သတ်မှတ်ခဲ့ တယ်။ ဒါကြောင့် ဟစ်တလာက ကြီးကျယ်တဲ့တော်လှန်ရေးတွေ ဟာ ပုံနှိပ်စာကြောင့် ဖြစ်လာတာမဟုတ်ပါဘူး။ အပြောအဟော စကားလုံးကြောင့် ဖြစ်လာတာလို့ ဟစ်ကြွေးနိုင်ခဲ့တယ်။

DEMOCRACY

ယေဘုယျအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီကို လူထုအုပ်ချုပ်သော အစိုးရ တစ်နည်း ကိုယ်စားလှယ်တွေ ရွေးကောက်တင်မြှောက် ပြီး အုပ်ချုပ်တဲ့အစိုးရနိုင်ငံဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမယ်။

ဒီမိုကရေစီဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ ခေါ်မစကားက ဆင်းသက်လာတာဖြစ်ပြီး လူထုအတွက် လူထုအစိုးရလို့ဆိုတယ်။ ခေါ်မမြို့ပြနိုင်ငံတွေမှာတော့ ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရတာ အထိုက်အလျောက် လွယ်ကူခဲ့တယ်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် ဆက်စပ် နေတဲ့အရာကတော့ လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်၊ ရေးသားခွင့်၊ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခွင့်နှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးပါပဲ။

DEMONSTRATION

ဒီမိုစထရေရှင်းကတော့ လူထုအစည်းအဝေး ကျင်းပ ခြင်း၊ လူထုသဘောထား ဆန္ဒပြခြင်းတွေ ဖြစ်တယ်။ DEMONSTRATION ဆန္ဒပြမှုမှာ အကြမ်းဖက်မှု မပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အေးအေးဆေးဆေး ဆန္ဒပြနေတာကို RIOT အထိကရုန်းဖြစ် အောင် တစ်နည်း ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး နိုင်ငံရေး အမြတ်ထုတ်တာကများပါတယ်။

DENATIONALIZE

DENATIONALIZE ကတော့ ပြည်သူပိုင်သိမ်းထားတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ အဆောက်အဦတွေကို ပုဂ္ဂလိကလက်ထဲ လွှဲပြောင်း ပေးခြင်းပဲ။ လတ်တလော မြန်မာပြည်မှာ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ကိစ္စ မျိုးတွေပေါ့။

DESPOTISM

သက်ဦးဆံပိုင်အာဏာရှင်အုပ်ချုပ်မှု၊ အာဏာရှင်မျိုးပေါင်းများစွာထဲက အာဏာရှင်တစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ DESPOT ရဲ့ လက်ကိုင်ဝါဒပါပဲ။

DESTABILIZE

နိုင်ငံရေးအခြေအနေ မတည်ငြိမ်အောင် ဆောင်ရွက်သည်လို့ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်တယ်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေးကို ကသောင်းကနင်းဖြစ်အောင် လုပ်တာဖြစ်တယ်။

DETAINEE

နိုင်ငံရေးအရ ထိန်းသိမ်းထားသူကို ဒီတိန်းနီလို့ခေါ်တယ်။ တကယ်တမ်းကတော့ နိုင်ငံရေးသမားကိုပဲ ဒီလိုသတ်မှတ်လို့ရတယ်။

DETENTE

တိုင်းပြည်တွေကြား ဆက်ဆံရေးတင်းမာနေတာ ပြေလျော့သွားတာကို ဒီတက်မ်လို့ခေါ်တယ်။ တရုတ်၊ ရုရှား၊ အမေရိကန်ကြားမှာ ခဏခဏ DETENTE ဖြစ်လိုက် တင်းမာလိုက် ကာလတွေ လွန်ခဲ့တဲ့ရာစုနှစ်က အတော်များခဲ့တယ်။

DIALECTICAL MATERRIALISM

ဒါ မြန်မာနိုင်ငံရေးသမားတွေ ရင်းနှီးတဲ့ အနုပဋိလောမ ရုပ်ဝါဒပါပဲ။ ဒါက မတ်ခ် Marx ရဲ့ သဘောတရားပါ။ သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ်တွေဟာ ပဋိပက္ခကျတဲ့ စီးပွားရေး (ဒါ့ကြောင့်

လူမှုရေး)အခြေအနေတွေက ပေါ်ပေါက်လေ့ရှိတယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရားဖြစ်တယ်။

DICTATOR

ပုံမှန်အရတော့ ဒါက မရွေးကောက်မတင်မြောက်ခံရ တဲ့နောက် အာဏာရှင်စရိုက်ဝင်သွားတဲ့ သူမျိုးကိုဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာမှာ ထင်ရှားခဲ့ဆုံး DICTATOR အာဏာရှင်ကတော့ ဟစ်တလာပဲ။

DIGNITARY

ရာထူးအဆင့်မြင့်သူတွေကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားလုံး ဖြစ်တယ်။ သံတမန်အုပ်စုတွေ အလည်အပတ်လာရောက်တဲ့ သမ္မတနဲ့အဖွဲ့မှာပါဝင်တဲ့ သူတွေကို DIGNITARIES လို့ ရည်ညွှန်းလေ့ရှိတယ်။

DIPLOMACY

သံတမန်ရေးရာဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး ကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ပါးနပ်လိမ္မာစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုတဲ့ သဘောတွေပါတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် အတော်ဘဝင်မကျ စရာအခြေအနေတွေကို ပျားလည်းဆွဲသာ ရှဉ့်လည်းလျှောက် သာအောင် လုပ်ရတဲ့ပညာပဲ။

DIPLOMATIC IMMUNITY

သံတမန်ကင်းလွတ်ခွင့်ကတော့ တိုင်းတစ်ပါးမှာ သံတမန် ဖမ်းဆီးမခံရအောင် ကုန်ပစ္စည်းသွင်းကုန် ထုတ်ကုန် အခွန်မဆောင်ရအောင်စတဲ့ အခွင့်အရေးတွေပေးတဲ့ ကင်းလွတ်

ခွင့်ပဲဖြစ်တယ်။ စစ်အေးကာလက ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံ သူလျှိုတွေ
ဟာ သံတမန်အရေးခြုံပြီး လှုပ်ရှားခဲ့ကြတယ်။ ဖမ်းမိရင်
သံတမန်ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် ရုန်းထွက်လေ့ရှိခဲ့ကြတယ်။

DISSIDENT

ဒစ်ဆီဒန်ကို ခွဲထွက်ရေးသမားလို့ပဲ ဆိုရမယ်ထင်
တယ်။ သူကတော့ အတည်တကျအစိုးရနဲ့ အမြင်ခြင်းခြားနား
ပြီး ခွဲထွက်သူဖြစ်တယ်။ ပုန်ကန်ခြားနားတဲ့ အထိလောက်လည်း
မဟုတ်ဘူး။

DOCTRINE

နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေးသဘောတရားကို DOCTRINE
လို့ ခေါ်တယ်။ သဘောတရားတစ်ခုရဲ့ အခြေခံယုံကြည်မှု ဒါမှ
မဟုတ် အခြေခံသဘောတရားလို့ဆိုရင် ပိုမှန်မယ်လို့ထင်တယ်။

DOMINO THEORY

၁၉၆၀-ခုနှစ်ပိုင်းတွေမှာ အလွန်ခေတ်စားတဲ့
သဘောတရားဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက ကွန်မြူနစ်တွေ
လက်ထဲ ကျရောက်ရင် အနီးကပ်နိုင်ငံတွေပါ တစ်နိုင်ငံပြီး တစ်နိုင်ငံ
ကျမယ်လို့ ယူဆချက်ဖြစ်တယ်။ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံတွေ
ကို ရည်ညွှန်းခဲ့တာဖြစ်တယ်။

DEPRESSION

ဒီပရက်ရှင်းက စီးပွားရေးဖြစ်ရပ် ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေး
ဂယက်ကောင်းကောင်းခတ်စေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ဖြစ်တယ်။ DEPRES-
SION ဆိုတာ ပြင်းထန်စွာ ဒါမှမဟုတ် ကာလကြာမြင့်စွာ

ဈေးနှုန်းနှင့် ကုန်သွယ်မှုကျဆင်းခြင်းကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။
 DEPRESSION စီးပွားရေး ထိုင်းခြင်းဟာ RECESSION စီးပွား
 ရေးထိုင်းပုံထက် ပိုပြီးပြင်းထန်တယ်။ ၂၀-ရာစုနှစ်ကာလက
 ဥရောပနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ ဘဏ်တွေ ဒေဝါလီခံကိန်းဆိုက်
 ပြီး ၁၉၂၉-ခုနှစ်မှာ ဝေါလ်စထရိဒ်စီးပွားရေး ဈေးကွက်ပြိုတဲ့
 ကာလကို THE GREAT DEPRESSION လို့ ဆိုညွှန်းကြတယ်။
 အဲဒီ စီးပွားပျက်ဖြစ်စဉ်ကြောင့် အမေရိကန်အပြင် ဥရောပမှာ
 အလုပ်လက်မဲ့တွေ များပြားပြီး အဲဒါကို ဆေးမြီးတိုနဲ့ပဲ ကုလိုက်
 ကြတာ ၁၉၃၉-ခုနှစ်၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဖြစ်ပွားကိန်းဆိုက်တဲ့
 အချိန်အထိပဲ။

EGALITARIAN

သာတူညီမျှ သဘောတရားကို ခံယူထားတဲ့သူ
 သာတူညီမျှရေးအတွက် ဆော်ဩနေတဲ့သူကို ရည်ညွှန်းတဲ့
 စကားဖြစ်တယ်။

ELECTION

အလက်ရှင်းကတော့ ခုတလော လူအတော်ရင်းနှီးတဲ့
 စကားဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်တယ်။ ဒီ ELECTION
 က သမ္မတရွေးကောက်ပွဲနဲ့ပဲ ပတ်သက်တာမဟုတ်ဘူး။
 ရပ်ကွက်လူကြီးကို တင်မြှောက်တဲ့ကိစ္စမျိုးလည်း ELECTION
 ပဲဖြစ်တယ်။ မဲဆန္ဒရှင်ကတော့ ELECTOR ဖြစ်တယ်။
 ရွေးကောက်တင်မြှောက်သူပေါ့။

EN MASSE

ဒါကလည်း ပြင်သစ်စကားပါပဲ။ အားလုံး အတူတကွ လို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ တစ်လုံးတစ်စည်းဆိုရင် ပိုမှန် တယ်။ အားလုံး အကြားအလပ်မရှိ သဘောတူတယ်ဆိုရင် en masse လို့ သုံးလေ့ရှိတယ်။

ENTENTE

နိုင်ငံများကြား ခင်မင်စွာနားလည်မှုရှိခြင်းလို့ အနက် အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ENTENTE CORDIALE ဆိုရင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ နှင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံကြား ၁၉၀၄-ခုနှစ်ကတည်းက ရှိနေခဲ့တယ်။ အိမ်နီးချင်းကောင်း ဆက်ဆံရေးကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။

ENTOURAGE

ENTOURAGE ကတော့ အရေးပါတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နောက်က ပါတဲ့ အခြေအရံအသင်းအပင်းတွေဖြစ်တယ်။ သမ္မတကြီးနဲ့ သူ့ရဲ့ ENTOURAGE ဆိုရင် ဝန်ကြီးတွေ၊ အကြံပေးတွေ၊ အရာရှိတွေအားလုံး ပါဝင်တယ်။

EPOCH-MARKING

သမိုင်းဝင် အထင်ကရဖြစ်တဲ့ကိစ္စ၊ ခေတ်ပြောင်း စနစ်ပြောင်း ကြီးကျယ်တဲ့ကိစ္စလို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆောင်တယ်။ ခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေးဆိုရင် EPOCH-MARKING ဖြစ်ရပ် အဖြစ် ရည်ညွှန်းတယ်။

(THE) ESTABLISHMENT

ပြောင်းလဲမှုကို ဆန့်ကျင်တဲ့အခြေကျသြဇာရှိနေတဲ့

အုပ်စုကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားလုံးဖြစ်တယ်။ ဒီမှာ ESTABLISHMENT က လက်ဝဲအင်အားစုဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်၊ လက်ယာအင်အားစုဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်။ အဓိကကတော့ အခြေခိုင်နေတဲ့ အုပ်စုအစိုးရကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။

ETHNIC CLEANSING

နေရာဒေသတစ်ခုမှာ နေထိုင်တဲ့ ဘာသာရေး ဒါမှမဟုတ် နိုင်ငံရေးလူမျိုးစုတစ်စုကို မောင်းထုတ်တာ ဒါမှမဟုတ် သုတ်သင်ရှင်းလင်းပစ်တာကို ရည်ညွှန်းတယ်။ ကရိုအေရှားတို့ ဆလစ်တို့မှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ မွတ်စလင်သုတ်သင်ရေးကိစ္စမျိုးတွေကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။

EXPATRIATE

ဒီစကားလုံးက ပြည်ပြေးကိုလည်း ရည်ညွှန်းနိုင်တယ်။ ပြည်နှင့်ဒဏ်ခံရတဲ့သူကိုလည်း ရည်ညွှန်းနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပြည်နှင့်ဒဏ်ခံကိုကျတော့ EXILED လို့ သုံးတာများတယ်။

EXTERNAL

EXTERNAL ကတော့ ပြည်ပရေးရာနှင့် ဆိုင်တာဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးကို EXTERNAL AFFAIRS MINISTER လို့ခေါ်တဲ့ နိုင်ငံလည်းရှိတယ်။

EXTRADITE

လူတစ်ယောက်ဟာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ပြီးနောက် နိုင်ငံတစ်ခုကို ရှောင်ပြေးခိုလှုံရင် အဲဒီနိုင်ငံကနေ

ပြစ်မှုကျူးလွန်တဲ့ နိုင်ငံကို ပြန်ပို့ရင် EXTRADITE ပြုတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံတိုင်း ဒီလိုလိုက်နာလေ့ မရှိပါဘူး။

EXTREMISM

အိပ်မက်ကြီးမစ်ဆင်းကတော့ တစ်ဘက်စွန်းဝါဒပဲ။ ဒီနေ့လောကမှာ ပြဿနာအများဆုံး ဖြစ်နေစေတာကတော့ အဲဒီ တစ်ဘက်စွန်းဝါဒတွေပါပဲ။ အဆောက်အဦ ဗုံးခွဲတာတွေ လူစားစာခံလုပ်တာတွေ၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ လုပ်ကြံတာမျိုးတွေ က သူတို့လက်ချက်တွေပဲ။ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့ သူတွေကို EX-TREMIST လို့ခေါ်တယ်။

EXPULSION

အိပ်မက်ပါလ်ရှင်းကတော့ ပါတီနိုင်ငံရေး လောကမှာ ကြားနေကျ သိပ်မထူးခြားတဲ့ စကားလုံးပါ။ ဟိုလူ ဒီလူကို ပါတီ ထဲက ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်တယ်လို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ စကား လုံးဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးမှ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျောင်း ကနေလည်း EXPELL ထုတ်ပစ်လိုက်ခြင်း ပြုလေ့ရှိပါတယ်။

EXPURGATE

အိပ်မက်ပါဂိတ်ကတော့ ဆင်ဆာနိုင်ငံတွေမှာ နေထိုင် တဲ့သူတွေ ရင်းနှီးသင့်တဲ့ စကားလုံးပါပဲ။ အနက်အဓိပ္ပာယ်က တော့ မသင့်တော်လို့ ယူဆရတဲ့ အရာတစ်ခုကို စာအုပ် ဒါမှ မဟုတ် အခွေ ဒါမှမဟုတ် ကြော်ငြာ ဒါမှမဟုတ် စာတမ်းထဲက ထုတ်ပယ်ခြင်းလို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ဘယ်ဟာ သင့် တော်တယ် မသင့်တော်ဘူးဆိုတဲ့ စံပေတံကလည်း ခေတ်အခါ

အလျောက် အသွင်အမျိုးမျိုး ပြောင်းတတ်တော့ တစ်ခေတ်မှာ မသင့်တော်တာက နောက်တစ်ခေတ်မှာ 'မင်္ဂလာ'ဖြစ်နေနိုင် တာလည်း သိကြမှာပေါ့။

EXPLOIT

အိပ်ခံပလ္လိက်ကတော့ ပြီးခဲ့တဲ့ ရာစုနှစ်တစ်လျှောက် လုံး သိပ်ခေတ်စားခဲ့တဲ့ စကားလုံးပဲ။ ကွန်မြူနစ်တွေ တွင်တွင် သုံးခဲ့တဲ့စကားပေါ့။ မင်းကိုသူတို့ EXPLOIT အမြတ်ထုတ် ကိုယ်ကျိုးရှာမယ်လို့ အလုပ်သမား လူတန်းစားတွေကို တွင်တွင် သတိပေးပြီးတော့ အရင်းရှင်ကို ဆော်ခဲ့တယ်။ ရာစုနှစ်တစ်စု မကုန်ရပါဘူး။ အဲဒီ အမြတ်ထုတ်ခံရတဲ့ လူတန်းစားက အမြတ်ထုတ်တဲ့ နေရာမှာ ဘယ်သူ့အဆိုးဆုံးဆိုတာ သဘော ပေါက်ပြီး လူထုအားနဲ့ အဲဒီ ကွန်မြူနစ်ဆရာကြီးတွေအပြင် လက်ယာအာဏာရှင်တွေကိုပါ ဖြုတ်ချခဲ့တဲ့ ကိစ္စတွေက သမိုင်း ဝင်ဖြစ်ရစ်တွေပါပဲ။

ERECT

အီရပ်ခံက နိုင်ငံရေးစကားလုံး မဟုတ်ပါဘူး။ ဆောက်လုပ်ရေးစကားလုံးပါ တည်ခြင်း၊ ထောင်ခြင်းလို့ အနက် အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ နိုင်ငံရေးနှင့် ဆက်နွယ်စရာဆိုရင်တော့ ပါတီဆိုင်းဘုတ်ကြီး ထောင်တယ်ဆိုရင်တော့ ERECT လို့ သုံး နိုင်တယ်။ သုံးကြတယ်။

EQUAL OPPORTUNITY

အီကဝဲလ်အော့ပါတျူနတီကတော့ တန်းတူအခွင့်

အရေးပါပဲ။ လူမျိုး ခွဲခြားမှုမရှိ၊ မိန်းမ ယောက်ျားခွဲခြားမှုမရှိ၊ ဆင်းရဲချမ်းသာ ခွဲခြားမှုမရှိ အရည်အချင်းတူရင် အခွင့်အရေး ခံစားခွင့်ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ လူမည်းတွေဟာ လူဖြူတွေနဲ့တန်းတူ အခွင့်အရေးရဖို့ တော်တော်ကြာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရပါတယ်။ အခုတော့ အသားမည်း အိုဘားမားတောင် သမ္မတဖြစ်နေတော့ သူတို့ရဲ့ တန်းတူအခွင့်အရေးတိုက်ပွဲ အတိုင်းအထက်အလွန် အောင်မြင်ခဲ့ပြီးလို့ ဆိုရမှာပဲ။

ဒါပေမယ့် EQUAL OPPORTUNITY စကားဟာ ရှိရင်းစွဲပေါ် ဂုဏ်ပိုမြင့်ဖို့ထက် ဂုဏ်ပိုမြင့်ချက်ကို လျော့ချဖို့ ရည်ရွယ်ရာ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ မူလရင်းမြစ်က EQUALITY OF OPPORTUNITY အခွင့်အရေး သာတူညီမျှရေး ဒါမှမဟုတ် EQUALITY BEFORE THE LAW ဥပဒေရှေ့မှောက်တွင် သဘောတူညီမျှရေးဖြစ်တယ်။ ၁၇၈၉ ခုနှစ်၊ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးကာလမှာ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးအရ အရေးယူတဲ့အခါမှာ တော်ဝင်မင်းမျိုးမင်းနွယ်တွေ၊ ပဒေသရာဇ် လူတန်းစားတွေကို အထူးအခွင့်အရေးမပေးဘဲ သာမန်လူတွေနဲ့တန်းတူထားသတ်မှတ်စီရင်ဖို့ တောင်းဆိုရာက ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။

ERADICATE

ဒီစကားလုံးကိုတော့ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ပတ်သက်ပြီး

ကြားရတာများပါလိမ့်မယ်။ အမြစ်က ဆွဲနှုတ် ခြေမှုန်းပစ်တယ် ဆိုတဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ စကားလုံးဖြစ်တယ်။ ရန်သူနှင့် ပတ်သက်၍ သုံးတဲ့စကားဖြစ်လို့ စစ်ရေးနိုင်ငံရေး ဘက်စုံသုံးလို့ ရတယ်။

FASCISM

ဖက်ဆစ်စနစ်ဆိုရင် အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ ဂျပန်ဖက်စစ်တွေဆိုပြီး အမှတ်ရတတ်တယ်။ မြန်မာအဘိဓာန် ကတော့ ဖက်ဆစ်စနစ်ကို ကြမ်းတမ်းရက်စက်စွာ ဖိနှိပ်အုပ်စိုး သော အာဏာရှင်ဝါဒလို့ ဆိုထားတယ်။ ဒါပေမယ့် ဖက်ဆစ် စနစ်ဟာ လက်ယာတစ်ဘက်စွန်း အာဏာရှင်စနစ်ဖြစ်ပြီး အီတလီနိုင်ငံ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှု (၁၉၂၂-၄၃)ခုနှစ်မှာ အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ သမိုင်းမှတ်တမ်းတွေကဆိုတယ်။

FATHERLAND

ဖားသားလန်းကို ယေဘုယျ ဘာသာပြန်ရရင် အဖေ မြေ၊ ဒါမှမဟုတ် အဖနိုင်ငံဖြစ်တယ်။ MOTHERLAND အမိ မြေက ပျော့တယ်လို့ယူဆပြီး အမျိုးသားကြီးစိုးရေးဝါဒတွေဖြစ် တဲ့ အမာစားဖက်ဆစ်တွေ သုံးခဲ့တဲ့စကား အသုံးအနှုန်းဖြစ် တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဂျာမနီနိုင်ငံဆိုရင် အဖနိုင်ငံတော် အဖ မြေရပ်လို့ တင်စားညွှန်းဆိုတာတွေရှိခဲ့တယ်။

FATWA

ဖက်တွာက မွတ်စလင်အသုံးအနှုန်းပါ။ အဓိပ္ပာယ် ကတော့အစ္စလာမ်ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်ရဲ့အမိန့်ပဲ။ အဲဒီ

အမိန့်ဆိုတာပေါ် မူတည်ပြီး အစွလမ်အကြမ်းဘက်သမားတွေက လှုပ်ရှားလေ့ရှိတယ်။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ရဲ့ အမိန့်ကို သက်အသေခံအကောင်အထည်ဖော်တာမျိုးပေါ့။

FAUX PAS

ပြင်သစ်စကားဖြစ်တယ်။ မမှားသင့်တဲ့အမှားလို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆောင်တယ်။ ဥပမာ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ တစ်ခုမှာ ကိုယ့်ကို ဒေါက်ဖြုတ်မယ့်အကြောင်းရပ်ကို ဦးတည် နေတဲ့ စကားကို မရှောင်မတိမ်းတတ် ဖြေမိခြင်းမျိုးဖြစ်တယ်။

FAVOURITISM

ဒါကတော့ ရိုးရိုးစကားအဖြစ်လည်း တွေ့နိုင်တဲ့ စကားလုံးပါ။ မျက်နှာသာပေးခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အထက် ပုဂ္ဂိုလ်က မျက်နှာသာပေးလို့ လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေမှာ အဆင်ပြေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေက နိုင်ငံရေးလောကမှာ ပိုပြီး သိသာထင်ရှားတယ်မဟုတ်လား။ သူကတော့ ဆရာကြီးရဲ့ FAVOURITE ဆိုရင် ဆရာကြီးကို သူက မီးသေပြီးသားဆိုတာ လူတိုင်း သဘောပေါက်နေတယ်။

FEDERALISM

ဖက်ဒရက်ဝါဒကတော့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ကျင့်သုံးတဲ့ ပြည်နယ်တွေ အကျိုးအရာတစ်ခုအတွက် ပေါင်း စည်းပြီး အစိုးရတစ်ဖွဲ့ထဲ လက်အောက်မှာ ရပ်တည်မှုပြုခြင်း ပဲဖြစ်တယ်။

FEUDAL SYSTEM

ဖူဒရယ်စနစ်ကတော့ အလယ်ခေတ်က စနစ်တစ်ခုပဲ။ မြေပိုင်ရှင်နယ်စားပယ်စားတွေကို သူတို့ နယ်မြေနေလူတွေက သစ္စာစောင့်သိ အလုပ်ကြွေးပြု စစ်မှုထမ်းခဲ့ရတဲ့ ခေတ်ကာလစနစ်ဖြစ်တယ်။ သမိုင်းအကြောင်းပြောရင် ပြောစရာစနစ်တစ်ခုပဲပေါ့။ ဒါပေမယ့် အချို့အရပ်ဒေသ နိုင်ငံအချို့မှာ ဒီစနစ်ဟာ တခြားအမည်တစ်မျိုးနှင့် ရှိနေပါသေးတယ်။

FIGUREHEAD

ဖစ်ဂါဟက်ဒ်ဆိုတာကို ယေဘုယျအားဖြင့် ပြယုဂ်ခေါင်းဆောင် ဒါမှမဟုတ် အမည်ခံခေါင်းဆောင်လို့ ဆိုရမယ်ထင်တယ်။ တချို့ အဖွဲ့အစည်းအတွေ့မှာ နာယက ရယ်လို့ တင်ထားပြီး အောက်ကလူတွေ လုပ်ချင်ရာလုပ် သူတို့အပေါ် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ဩဇာမညောင်းတာမျိုးဖြစ်တယ်။

FILIBUSTER

ဥပဒေပြုလွှတ်တော်မှာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း မဲခွဲမှု မပြုနိုင်အောင် ရမယ်ရှာပိတ်ဆိုမှု ပြုနေတာ၊ ပိတ်ဆိုနေတဲ့သူကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းလိုက်ရင် အကျိုးအမြတ် မရှိမယ့်လူတွေရဲ့ လက်သိပ်ထိုးပေးတာကို ခံယူပြီး အဟန့်အတားလုပ်လိုက်တာမျိုးပေါ့။

FLAG - WAVING

တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုရင်တော့ အလံဝေ့ရမ်းသူဖြစ်တယ်။

ဆိုလိုတာကတော့ အရေးတစ်ခုအတွက် လှုံ့ဆော်တဲ့သူဖြစ်တယ်။ ဥပမာ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ လှုပ်ရှားဖို့ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြု ဆော်သြသူဖြစ်ပါတယ်။

FUNDAMENTALIST

ဒါကတော့ ဘာသာရေး တစ်ယူသန် အယူသည်းတဲ့ လူစားပါပဲ။ အာရပ်နိုင်ငံတွေ အီရန်လိုဒေသတွေမှ ပြည်သူတွေကို ရှေးရိုးအစဉ်အလာအတိုင်း နေဖို့ထိုင်ဖို့ ကြပ်မတ်တာက ဒီ FUNDAMENTALIST တွေပါပဲ။

FAIT ACCOMPLI

ဒီစကားကလည်း ပြင်သစ်စကားပါပဲ။ ၁၆၊ ၁၇၊ ၁၈ ရာစု နှစ်ကာလတွေတစ်လျှောက်မှာ ပြင်သစ်နိုင်ငံက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးစင်မှာ ယဉ်ကျေးမှုအရ အတော်လွှမ်းမိုးထားနိုင်တဲ့ အတွက် သူ့စကားအသုံးအနှုန်းတွေက သံတမန်ရေးရာ နိုင်ငံရေးရာမှာ အတော်အသုံးများခဲ့ရတယ်။ အရေးရာတစ်ခု စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်ထွန်းသွားပြီး ဘာမှထပ်မကွန့်နိုင်တော့ဆိုရင် ဖိတ်ဒ်အက်ကွန်ပလီလို့ သုံးလေ့ရှိတယ်။

FACTSHEET

ဖက်ခံရှိဒ်ကို အစည်းအဝေး ခေါ်မယ့်လူတွေတော့ သိသင့်တယ်မှတ်တယ်။ အစည်းအဝေးမှာ ဘာတွေဆွေးနွေးမယ်၊ ဆွေးနွေးမယ့်အကြောင်းတရားတွေ ရေးသားဖော်ပြထားတဲ့ စာရွက်ကတော့ FACT SHEET ပါပဲ။

FAMILY PLANNING

ဖန်းမလီးပလင်းနင်းကို အနီးစပ်ဆုံးချုပ် ဘာသာပြန် ရင်တော့ သန္ဓေတားခြင်းပါပဲ။ ဒါ နိုင်ငံရေးစကား မဟုတ်ဘူး လို့ ဆိုနိုင်ပေမယ့် နိုင်ငံရေးနဲ့ အရမ်းပတ်သက်နေတယ်။ အိန္ဒိယတို့ တရုတ်နိုင်ငံတို့လို လူဦးရေမတရားများတဲ့ နိုင်ငံတွေ မှာ သားသမီးတစ်ယောက် နှစ်ယောက်ထက် ပိုမယူကြဖို့ နိုင်ငံ တော်က သတ်မှတ်စီစဉ်တာမျိုးတွေ လုပ်ရတယ်။ ဒါတောင်မှ အခုဆိုရင် ကမ္ဘာ့လူဦးရေ ငါးယောက်မှာ တစ်ယောက်က တရုတ်လူမျိုးဖြစ်နေတယ်။ ဒါက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးပေါ်မှာ ဘယ်လိုဂယက်ရိုက်နိုင်တယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။

FAMILY TREE

ဖန်းမလီထရီးဆိုတာကတော့ မျိုးရိုးမျိုးဆက်မှတ်တမ်း ပဲ။ သာမန်လူတွေကတော့ ဒါကို တခုတ်တရ အရေးမလုပ်ကြ ဘူး။ ဒါပေမယ့် မင်းမျိုးမင်းနွယ်တို့ နိုင်ငံရေးပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တွေ ကြတော့ ဒါမျိုးမှတ်တမ်း သေချာထားတယ်။ ဂုဏ်ယူတယ်၊ ဥပမာ ဘုရားလိုပေါ့။ အဖေသမ္မတ၊ သားသမ္မတလို့ ပြစရာရှိတဲ့ သူတွေကနေ အဘိုး၊ အဖေ၊ ဦးလေးတွေ တသီ တစ်တန်းကြီး နိုင်ငံရေးပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တွေ ဖြစ်နေတာမျိုးတွေ၊ အရှေ့တိုင်းမှာ ဆိုရင် အိန္ဒိယခေါင်းဆောင် နေရူး၊ သမီး အင်ဒီရာဂန္ဒီ၊ အင်ဒီရာရဲ့သား ရာဂျစ်၊ ရာဂျစ်ရဲ့ဇနီး ဆိုနီ အဆင့်ဆင့် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ဖြစ်တာတွေကျတော့ မိသားစု FAMILY TREE မျိုးဆက်သစ်ပင်ကြီးပြပြီး ဂုဏ်ယူစရာပေါ့။

FARCE

ဖာစ်ဆိုတဲ့စကားရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ပေါက်ပေါက်ရှားရှား ယုံရခက်တဲ့ ဖြစ်ရပ်ပဲ။ ဒါက ဟာသဇာတ်အရေးအဖွဲ့နှင့် ပတ်သက်ပြီး သုံးတဲ့စကားလုံးပဲ။ ဒါပေမယ့် အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးလောကမှာ ပေါက်ပေါက်ရှားရှား ဒါမှမဟုတ် မလုပ်သင့်မလုပ်ထိုက်တဲ့ကိစ္စမို့လို့ အရှက်တကွ အကျိုးနည်းစရာကိစ္စတွေ ပေါ်လာရင် အဲဒါကို FARCE လို့ခေါ်တယ်။

FAR-REACHING

ဖားရိမ်ချင်ကတော့ တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုရရင် အဝေးထိပေါက်ရောက်ခြင်း လှမ်းမီခြင်းဖြစ်တယ်။ ဩဇာကြီးမားတဲ့ သဘော၊ လွှမ်းမိုးနိုင်မှုကို ဖော်ကျူးတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ပတ်သက်တယ်။ ဒါပေမယ့် မူဝါဒနဲ့ပတ်သက်တဲ့အခါကျတော့ ကာလအတော်ကြာအထိ ဂယက်ရှိမယ်။ ပြုပြင်ပြောင်းလွှဲမှုအတော်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ မူဝါဒ ဒါမှမဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီးသုံးလေ့ရှိတယ်။

FORCE-MAJEURE

ဖို့စ်-မာဂျွန်ကတော့ ဆန့်ကျင်လို့မရတဲ့ အင်အား၊ ဒါမှမဟုတ် ကြိုတင်မမြင်ရတဲ့ အခြေအနေလို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆောင်တဲ့ ပြင်သစ်စကားဖြစ်တယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ မမျှော်လင့်တဲ့ အခြေအနေကြောင့် ဘယ်လိုမှ ထိန်းလို့သိမ်းလို့ မရဖြစ်သွားခြင်းပဲ။ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး ဒါမှမဟုတ် စီးပွားရေး ကိစ္စတွေမှာ မမျှော်လင့်တဲ့ ဖြစ်ရပ်ကြောင့် လူးလိမ့်သွားချင်းမျိုးပါပဲ။

သာဓကပြရရင် ရုရှားနိုင်ငံခေါင်းဆောင် ဂိုဘာချက်က GLASNOST နှင့် တင်းကျပ်မှုတွေ လျော့လိုက်တော့ တစ်တိုင်းပြည်လုံး ဝရုန်းသုန်းကား လွတ်လပ်ရေးဘက် ဦးတည်ပြီး ကသောင်းကရမ်း ဖြစ်ကုန်တာမျိုးပဲ။

FORCE-FEED

ဖွဲ့စည်းကတော့ အစာငတ်ရေငတ်ခံ သပိတ်တိုက်ပွဲ ဝင်တွေကို အတင်းကာရော အစာကျွေးတဲ့ကိစ္စပဲ။ နိုင်ငံရေးအရ ဆန္ဒပြတာမျိုးပေါ့။ ဆန္ဒပြနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သေသွားရင် အာဇာနည် ဖြစ်ပြီး ကိစ္စက ပိုပြင်းထန်မှာမို့ အသေမခံနိုင်ဘူး။ အာဇာနည်ပိုင်တွေက အာဟာရဖြစ်မယ့် စားအစာအရည်တွေ နှာခေါင်းထဲကနေ ပိုက်နဲ့သွင်းတာမျိုးကို FORCE-FEED လို့ခေါ်တယ်။

FORMALITY

ဖောမလစ်တီကတော့ အခမ်းအနားတစ်ရပ်ရပ်ရဲ့ အစဉ်လာစည်းမျဉ်း ဓလေ့ထုံးစံပဲ။ အများစုက အခမ်းအနားကို ကြီးကျယ်အောင် လုပ်တဲ့ကိစ္စများတယ်။ တကယ်တမ်း အဓိပ္ပာယ်မရှိ အနှစ်သာရမဲ့တဲ့ ကိစ္စတွေဖြစ်တယ်။ ရှေးလုပ်ထုံးကို လိုက်လုပ်တာထက် မပိုတတ်ဘူး။ ဥပမာ အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ရဲ့ မြင်းရထားကို မြင်းခြောက်ကောင် ဆွဲရတယ်ဆိုတာမျိုး၊ တခြား မြင်းရထားဆို ခြောက်ကောင်မဆွဲရဘူးပေါ့။ စကားမစပ် ပြောရရင်တော့ အဲဒီ ဓလေ့ထုံးစံကို ရှေ့နေတစ်ယောက် ဖျက်ခဲ့တဲ့အဖြစ် ရှိခဲ့တယ်။ လန်ဒန်မြို့လယ်ခေါင်ကနေ မြင်းခြောက်ကောင်ကတဲ့ မြင်းရထားနဲ့ဖြတ်မောင်းသွားတာတွေတော့ ရဲကလိုက်တယ်။

ဒါ ဘုရင်ပဲလုပ်ခွင့်ရှိတဲ့ကိစ္စ၊ ဒီလူ့ကို အရေးယူမယ်ပေါ့။ သေချာ ကြည့်လိုက်တော့ မြင်းကောင်တစ်ကောင်က အကောင် ထွားထွား မြည်းကောင်ဖြစ်နေခဲ့လို့ အရေးမယူနိုင်ခဲ့ဘူး။

FORAY

ဖောရေးက စစ်ရေးအသုံးအနှုန်းဖြစ်တယ်။ ရုတ်တရက် တိုက်ခိုက်ခြင်း စီးနင်းဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် သတင်းစာဆရာတွေက ဒီစကားလုံးကို အသွင် ပြောင်းသုံးကြတယ်။ ဥပမာ မူလသုံးသပ် ဆန်းစစ်နေတဲ့ အကြောင်းကနေ ရုတ်တရက် တခြားအကြောင်းတစ်ရပ်ကို ဆင့်ပွားသုံးသပ် ဆန်းစစ်တာမျိုးကိုလည်း FORAY လို့ သုံးတယ်။

FACTORY FARMING

ဖက်ထရီးဖာမင်းကို တိုက်ရိုက်စက်ရုံများ စိုက်ပျိုးခြင်း လို့ ဘာသာပြန်ဆိုလိုက်ရင်တော့ တက်တက်စင်မှားမှားပဲ။ စက်မှုနည်းပညာများဖြင့် ကြက်ဘဲဝက်နွားမွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် များ မွေးမြူခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ လက်မှုနိုင်ငံ၊ စိုက်ပျိုးရေး နိုင်ငံ၊ စက်မှုနိုင်ငံစသဖြင့် ပုံစံပြောင်းလွဲမှုမှာ အရေးပါတဲ့ စကားလုံးတစ်လုံးပါပဲ။

GALLUP POLL

ဂေါလပ်ဖ်ပိုက်ကတော့ အကြောင်းရပ်တစ်ခုခုနဲ့ ပတ် သက်ပြီး လူတွေရဲ့သဘောထား စစ်တမ်းကောက်ယူမှုပဲ။ ဒါ နိုင်ငံရေးကိစ္စမကဘူး၊ လူမှုရေးကိစ္စ၊ စီးပွားရေးကိစ္စတွေပါ စစ်တမ်းကောက်ယူပေးတဲ့ အလုပ်ပါပဲ။

GENERAL ELECTION

ဒါကတော့ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲပါပဲ။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တွေ ရွေးကောက်ပွဲကို အပြည့်အစုံဆိုရင် အထွေ ထွေရွေးကောက်ပွဲ GENERAL ELECTION လို့ ခေါ်လေ့ရှိပါ တယ်။

GENERAL STRIKE

အထွေထွေသပိတ်ဆိုတာကတော့ တစ်တိုင်းပြည်လုံး လုပ်ငန်းစုံက သပိတ်မှောက်တာကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ လုပ်ငန်းတစ်ခုထဲ သပိတ်ဆိုရင် ဥပမာ TRANSPORTATION STRIKE သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးသပိတ် AIRWAY STRIKE လေ ကြောင်းသပိတ်လို့ သုံးလေ့ရှိတယ်။

GENERATION

ဂျယ်နရေးရှင်းဆိုတာကတော့ ခေတ်တစ်ခေတ်၊ မျိုးဆက်တစ်ဆက်ပါပဲ။ ယေဘုယျအားဖြင့် နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ် ကာလကို ခေတ်တစ်ခေတ်လို့ သတ်မှတ်ထားတယ်။ လူကြီးနဲ့ လူငယ်တွေ အမြင်ချင်းမတူ ဖြစ်လာတာကို အဲဒီ GENERATION GAP ဂျယ်နရေးရှင်းဂပ်ဖ်လို့ ဆိုကြတယ်။

GENOCIDE

ဂျီနိုဆိုက်ကို ခုခေတ်မှာ အများကြီးတွေ့ရတယ်။ ရုရှားကနေ ခွဲထွက်တဲ့ ဥရောပနိုင်ငံငယ်တွေ ကမ္ဘောဒီးယားမှာ ပိုပေါ့ရဲ့လက်ချက်နဲ့ လူတွေအမြောက်အမြား သေကြေတာတွေ ပဲ။ GENOCIDE ဆိုတာ လူမျိုးတစ်မျိုး ဒါမှမဟုတ် နိုင်ငံ

တစ်နိုင်ငံ မျိုးတုန်းအောင် အစုလိုက်အပြုံလိုက် သုတ်သင် သတ်ဖြတ်တာပဲ။ ဟစ်တလာနဲ့ နာဇီတွေက ဂျူးလူဦးရေ ၆- သန်းကျော်ကို သုတ်သင်သတ်ဖြတ်လိုက်တာမျိုး၊ ပိုပေါ့က ကမ္ဘောဒီးယား အလယ်လတ်လူတန်းစား ၂ သန်းကျော် သုတ်သင် တာမျိုးတွေပဲ။

GESTAPO

ဂက်စတာပိုကတော့ ဟစ်တလာရဲ့ နာဇီလျှို့ဝှက် ရဲတပ်ဖွဲ့ပေါ့။ လက်မရွံ့ လူသတ်သမားတွေလို့ ဆိုညွှန်းကြတဲ့ သူတွေပဲ။ ဂျပန်တွေရဲ့ ကင်ပေတိုင်တွေနဲ့ သိပ်မခြားနားခဲ့ ပါဘူး။

GHETTO

GHETTO ရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်အမှန်ကတော့ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံရဲ့ လူနည်းလူမျိုးစု နေထိုင်ရာ သီးခြားဒေသပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအရပ်ကို နှိပ်ကွပ်ထားတဲ့အတွက် တစ်ခုမှ မပြည့်စုံ၊ မီး၊ ရေ၊ သန့်ရှင်းရေးဝန်ဆောင်မှုတွေ မရှိတော့ ဆင်းရဲသားရပ်ကွက်သဘော ဖြစ်လာတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ က နီဂရိုးတွေနေထိုင်တဲ့ ဆင်းရဲသားရပ်ကွက် SLMU တွေနဲ့ ထူးမခြားနားဖြစ်လာတယ်။

GLANOST

အရင် ဆိုရှယ်လစ်ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုမှာ ဂိုဘာချက်ခေတ်မှာ ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ အစိုးရပွင့်လင်းမှုပဲ။ လူ့ အခွင့်အရေး ခံစားခွင့် အတော်အတန် ချပေးတဲ့ ခေတ်ကာလ

လို့ ဆိုရမယ်။ ကွန်မြူနစ်စနစ်တွေ အဆင့်ဆင့်ပြိုကွဲတဲ့ ခေတ်က စကားလုံးဖြစ်တယ်။

GRAFT

GRAFT ကို ယေဘုယျဘာသာပြန်ရရင် လာဘ်လာဘ လို့ ဆိုရမယ်။ နိုင်ငံရေး ဒါမှမဟုတ် စီးပွားရေးအရ အခွင့်အရေး လိုချင်လို့ လာဘ်ထိုးတဲ့ လာဘ်ပါပဲ။

GRASS ROOTS

GRASS ROOTS က တိုက်ရိုက်တော့ မြက်ပင်အမြစ် များပဲ။ အောက်ခြေလူတန်းစားလို့ ပြောတာဖြစ်တယ်။ မြေဇာ မြက်တို့၊ နင်းပြားတို့နဲ့ ဆက်နွယ်နေတဲ့ စကားလုံးတစ်လုံးပါပဲ။

GINGER GROUP

ဂျင်းဂျာဆိုတာက ဂျင်း၊ တရုတ်ဆိုတာ အုပ်စု ဒါ ကြောင့် GINGER GROUP ကို ဂျင်းအုပ်စုလို့ ဘာသာပြန်ရင် အထိုက်အလျောက် မှန်တယ်လို့ဆိုရမယ်။ ဘာလို့ဆိုတော့ အဲဒီ အစုက နိုင်ငံရေးပါတီ ဒါမှမဟုတ် လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုမှာ လုပ်နေ ကိုင်နေပုံကို သဘောမတွေ့လို့ မီးထိုးလာတဲ့ အုပ်စုပဲ။ မရိုးမရွ ဖြစ်အောင် ဂျင်းထည့်တဲ့ အုပ်စုပဲ။ အဖွဲ့အစည်းတွေက ခွဲထွက် တဲ့ တစ်ယူသန်အုပ်စုတွေ စတည်ရာအစုလို့ ပြောရမယ်။

GIMMICK

ဂစ်မစ်ဆိုတာ လူစိတ်ဝင်စား ဒါမှမဟုတ် လူကို ဆွဲဆောင်တဲ့လုပ်ရပ်၊ လှည့်ကွက်၊ ကိရိယာတစ်ခုခုပဲ။ ဥပမာ ဒီပစ္စည်းကို လူစိတ်ဝင်စားအောင် ပထမ အယောက် ၂၀ ကို

မဲဖောက်အလကားပေးမယ်လို့ ကြေညာစီစဉ်တာမျိုး၊ ဒါမှ အစိုးရကို ဖက်ဆစ်ဆန်တယ်လို့ ရှုံ့ချဟောပြောမယ့် တရားပွဲ မှာ ဂျပန်ကင်ပေတိုင်နှင့် ဂျာမန်ဂက်စတာပို ဝတ်စုံတွေဝတ် ထားတဲ့ အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ စစ်ချီလမ်းလျှောက်တာမျိုးပေါ့။

GROWTH INDUSTRY

ဂရိတ် အင်ဒတ်စ်ကြီးဆိုတာကတော့ တဟုန်ထိုး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ လုပ်ငန်းပဲ။ ဥပမာ ကွန်ပျူတာဆော့ဖ်ဝဲ ထုတ်လုပ်တဲ့လုပ်ငန်း တဟုန်ထိုး ဖြစ်ထွန်းနေတာမျိုးပေါ့။ အဲဒီ GROWTH INDUSTRY အခွင့်အခါပေးမှုပေါ် မူတည်ပြီး တိုင်းပြည်ဟာ နေ့ချင်းညချင်း တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်တယ်။

GRAFT

ဂရပ်ဖ်ကတော့ နှစ်ဆယ်ရာစု ကုန်ခါနီးကာလမှာ ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ်တို့ ကိုရီးယားဝန်ကြီးချုပ်ရဲ့ သားတို့ အမေရိကန် က လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေ အိန္ဒိယနိုင်ငံက လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တွေ မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်ကြီး လုပ်ခဲ့ကြတဲ့ ကိစ္စပဲ။ တစ်နည်း ခြစားခြင်း၊ လာဘ်စားခြင်းပဲ။ GRAFT ဆိုတာ နိုင်ငံ ရေး ဒါမှမဟုတ် စီးပွားရေးကဏ္ဍမှာ တရားမဝင် အကျိုးအမြတ် ရယူတဲ့ ဓလေ့ကျင့်ထုံးလို့ အဘိဓာန်မှာ ပြန်ဆိုထားတယ်။ ခြစား တာ ပိုးမွှားခြကောင် မဟုတ်ဘူးဆိုတာသိတဲ့ သူတွေအတွက် တော့ ဒီစကားလုံး အထူးရှင်းပြစရာ မလိုတဲ့စကားလုံး ဖြစ်မယ် ထင်ပါတယ်။

GRILL

ဂရီးလ်ကတော့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်း ပြောရရင် မီးဖုတ်တာ ပါပဲ။ အမဲခြောက်ဖုတ်တာ ငါးခြောက်ဖုတ်တာ GRILL ပဲ။ ဒီ ငါးခြောက်ဖုတ်တဲ့ စကားလုံးက နိုင်ငံရေးအပြောထဲ ဝင်ရောက် ရတဲ့ အကြောင်းကတော့ ဆိုပါတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က အာဏာပိုင်တွေနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့အလုပ် လုပ်တယ်။ အဲဒီလူကို ဖမ်းမိတော့ သူ့ကြံဖော်ကြံဖက်တွေသိဖို့ သူတို့အစီအစဉ်တွေကို သိဖို့ ဒီလူကို ပြင်းပြင်းညှဉ်းဆဲတာ၊ မီးမောင်းကြီးတွေနဲ့ ထိုးထား ပြီး လူလှယ်ပြီး မရပ်မနား နာရီပေါင်းများစွာ စစ်ဆေးမေးမြန်း တာ GRILL ပါပဲ။

GUERRILLA

ဂါရီးလာဆိုတာ ပြောက်ကြားစစ်သည်ပါပဲ။ စစ်နှင့် ပတ်သက်တာလို့ ဆိုပေမယ့် ပြောက်ကြားအများစုက အစိုးရ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းကို တန်းတူယှဉ်လို့မရတဲ့အတွက် အစု အဖွဲ့လေးတွေဖွဲ့ပြီး တိုက်ခိုက်တဲ့အုပ်စု တစ်နည်းပြောရရင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရဲ့ လက်ရုံးအင်အားစုဖြစ်လို့ နိုင်ငံရေးစကားလုံးလို့လည်း ဆိုလို့ရလိမ့်မယ်။

HABEAS CORPUS

ဒါက နိုင်ငံရေးနဲ့ ဆက်နွယ်ပတ်သက်တဲ့ ဥပဒေ စကားလုံးဖြစ်တယ်။ လူတစ်ယောက်ကို ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထား တယ် ဆိုပါစို့။ သူ့ကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားတာ ဥပဒေနှင့် ညီမညီ စစ်ဆေးဖို့ တရားသူကြီးရေ့ကို လူကိုယ်တိုင် ထုတ်ပေး ဖို့ဆင့်တဲ့ အမိန့်ဖြစ်တယ်။

HAND IN GLOVE

HAND IN GLOVE လက်အိတ်စွပ်ထားတဲ့ လက်အိတ် လို့ တိုက်ရိုက်အဓိပ္ပာယ်ပေါ်စေတဲ့ ဒီစကားရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကတော့ တစ်ကြိတ်တည်းတစ်ဉာဏ်တည်းပါပဲ။ ပြောရရင် လက်အိတ်နဲ့ လက် တစ်သားတည်းပြုခြင်းကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ တခြား နေရာတွေမှာ တွေ့ရသလို နိုင်ငံရေးလောကမှာလည်း ကြုံတတ် တဲ့ကိစ္စကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားပဲ။

HIERARCHY

HIERARCHY ကတော့ ရာထူးအဆင့်ဆင့်ကို ဆိုလို တာဖြစ်တယ်။ ဌာနမှာဖြစ်ဖြစ်၊ အဖွဲ့အစည်းမှာဖြစ်ဖြစ် အောက်လူကနေ အထက်ကို အဆင့်ဆင့်တက်သွားတဲ့ သမ္မာ ဆင့် အနေအထားကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။

HIGH-LEVEL

အဆင့်မြင့်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ဥပမာ အရေးကိစ္စ တစ်ခုမှာ သမ္မတချင်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးတယ်ဆိုရင် အဲဒီ အဆင့်မြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ HIGH-LEVEL ဖြစ်တယ်။

HOLOCAUST

ဟိုလိုကော့စ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အကြွင်းမဲ့ မြေလှန်သုတ်သင်ရှင်းလင်းပစ်လိုက်ခြင်းပဲ။ ၁၉၃၅-၄၅ ခုနှစ် မှာ ဂျူးလူမျိုးတွေရဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေသိမ်း၊ အိမ်ယာမီးတိုက်၊ လူတွေကို အဆိပ်ငွေ့ပေးပြီးသတ်၊ အလောင်းပြာချခဲ့တာကို THE HOLOCAUST လို့ဆိုတယ်။ ရှေ့က THE ခံပြီး အကွရာ စာလုံးကြီးနဲ့ရေးရင် တခြားရှင်းလင်းသုတ်သင်မှု မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီ ၁၉၃၉-၄၅ ဂျူးသုတ်သင်မှုကို ရည်ညွှန်းတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်ပါ။

HOSTAGE

ဟို့စတိတ်ခံကတော့ ဓားစာခံပဲ။ အကြမ်းဖက်သမားတွေက လေယာဉ်တွေ အပိုင်စီး၊ ဒါမှမဟုတ် အဆောက်အဦကို စီးနင်း၊ လူတွေ ဓားစာခံလုပ်ဖမ်းထားပြီး သူတို့လိုချင်တဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေ လွတ်ပေးခိုင်းတာမျိုး ကြားကြမှာဖြစ်လို့ ဒီစကားလုံးနဲ့ စိမ်းမယ်မထင်ပါဘူး။

HOTLINE

HOTLINE ကတော့ စစ်အေးတိုက်ပွဲကာလက တစ်ဘက်ဘက်က စိတ်စောပြီး အနုမြူလက်နက်ကြီးတွေ မပစ်လွှတ်မိစေဖို့ အမေရိကန်သမ္မတနှင့် ရုရှားခေါင်းဆောင်တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ထားခဲ့တဲ့ ဖုန်းလိုင်းပါပဲ။

HOUSE-ARREST

တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုရင်တော့ အိမ်မှာ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားခြင်းဖြစ်တယ်။ မြန်မာအသုံးအနှုန်းကတော့ အကျယ်ချုပ်ပေါ့။

HUMAN RIGHTS

HUMAN RIGHTS ကတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ လူ့အခွင့်အရေးပါပဲ။ နှစ်ဆယ်ရာစုရဲ့ နောက်ဆုံးဆယ်စုနှစ်မှာ HUMAN RIGHTS တွေအကြောင်း တော်တော်ကြားခဲ့ကြတော့ အထူးမပြောလိုတော့ပါဘူး။

HUNG PARLIAMENT

ဒီစကားကိုတော့ ရင်းနှီးကြမှာ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်တော်
မှာ ဘယ်နိုင်ငံရေးပါတီမှ မဲဆန္ဒအများစု မရထားရင် HUNG
PARLIAMENT လို့ခေါ်တယ်။ HUNG က တွဲလောင်းဖြစ်တော့
ဟိုမရောက်ဒီမရောက် မျောက်သစ်ကိုင်းလွတ်ပါလီမန်လို့
မြင်လိုက်ရင် ရှင်းမယ်ထင်တယ်။

HUNGER STRIKE

HUNGER STRIKE ကတော့ အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြခြင်း
ဖြစ်တယ်။

HUSH - HUSH

ဟတ်ရှို-ဟတ်ရှိုကတော့ အရပ်စကားပဲ။ ထိပ်တန်း
လျှို့ဝှက်ချက်။ ထိပ်တန်းလျှို့ဝှက် ဆောင်ရွက်နေတယ်လို့
အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။

HUSH-MONEY

HUSH-MONEY ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ နှုတ်ပိတ်ငွေ
ပဲ။ ကိုယ်မဟုတ်တာ လုပ်ထားရင် လူသိရှင်ကြား မဖြစ်စေအောင်
နှုတ်ပိတ်ခပေးတဲ့ငွေဖြစ်တယ်။

HEGEMOMY

ဟက်ဂီမိုနီရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ခေါင်းဆောင်မှုပါ
ပဲ။ လက်တလော အမေရိကန်အစိုးရကို ဒီလိုသာ HEGE-
MONY ပြုနေရင် ခင်ဗျားရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုဟာ လူရိုသေရှင်

ရိုသေဖြစ်ပြီး ကြာကြာခံမှာမဟုတ်ဘူးလို့ ဝေဖန်တဲ့ သတင်းစာ ဆရာတချို့ ပြောကြားတယ်ဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းမျိုးကစကားပါ။

(THE) HERD

သည်ဟဒ်ကတော့ အုပ်စုပါ။ ဒါပေမယ့် လူအုပ်စု မဟုတ်ဘူး။ နွားတို့၊ သိုးတို့လို အုပ်စုမျိုးကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ လူနဲ့ပတ်သက်ပြီး သုံးတဲ့အခါမှာ ရှုံ့ချတဲ့သဘောပါတယ်။ ဒါ စိတ်ပညာရပ်ကလာတဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ လောကလူစား အများစုက အဲဒီအုပ်စု သဘာဝရှိကြတယ်။ အုပ်စုဖွဲ့နေတယ်။ ရှေ့ကလူရဲ့ နောက်လိုက်လိုက်တယ်။ သင်းကွဲဖြစ်ရမှာ ကြောက် တယ်ဆိုတာတွေပေါ့။ ဒါ့ကြောင့် ဒီလူတွေကို အုပ်ထိန်းချုပ် ကိုင်ချင်ရင် ခေါင်းကို ဒါမှမဟုတ် တစ်မျိုးပြောရရင် အညှာ ကို ကိုင်နိုင်ဖို့လိုတယ်။ အညှာဘယ်သူလဲဆိုတာ သိဖို့လိုတယ်ဆို တဲ့ သဘောတရားတွေရှိတယ်။ စိတ်ပညာကျွမ်းကျင်တဲ့သူဟာ လူအကိုင်အတွယ် ကျွမ်းကျင်တယ်လို့ ဆိုရိုးပြုတယ်။ နိုင်ငံရေး သမားကောင်းအတွက် လိုအပ်တဲ့အရည်အချင်းတစ်ရပ်ပဲ။

HERESY

ဟာစီဟာ ဘာသာရေးစကားလုံးဖြစ်တယ်။ သမားရိုး ကျ ယုံကြည်ချက်နဲ့ ဖီလာဆန့်ကျင်တဲ့ အယူအဆလို့ အနက် အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ဒါထက် နည်းနည်းလျော့ပြောရင် ပုံမှန် လက်ခံထားတဲ့ သဘောတရားနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့အမြင်ဖြစ်တယ်။ ဘယ်အယူအဆနဲ့မဆို အကျုံးဝင်သုံးလို့ရတယ်။ သုံးတဲ့သူ သုံး တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာသာရေးကို အခြားဘာနဲ့မှ နှိုင်းယှဉ်လို့

ခေတ်ကဏ္ဍလို့ သတ်မှတ်တဲ့သူတွေကတော့ စည်းစောင့်တယ်။
ခက်တာက အခုခေတ် ဥပမာ မွတ်စလင် တစ်ဘက်စွန်းဝါဒီတွေ
နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားတဲ့ခေတ်မှာ ဒီစကားကို နိုင်ငံရေးလောကမှာ
ကြားလေ့ရှိတာပဲ။

HERITAGE

ဟယ်ရီတော့ချ်ဆိုတာ တိုင်းပြည်ရဲ့အမွေအနှစ်
သမိုင်းဝင်ဒေသ၊ အဆောက်အဦစတဲ့ ဟာတွေပဲ။ မြန်မာပြည်ရဲ့
ပုဂံမြေ၊ ရန်ကုန်မြို့တော်ခန်းမ အဲဒါတွေမျိုးပေါ့။ နိုင်ငံတိုင်း
မှာ တိုင်းပြည်ရဲ့ အမွေအနှစ်ရှိတယ်။ ဒီအမွေအနှစ်တွေကို
ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့က သတ်မှတ်စောင့်ရှောက်ကာကွယ်တဲ့ နေရာ
တွေရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်ပစ္စည်းကိုယ် မြတ်နိုးထိုက်တယ်
လို့ သတ်မှတ်တာ မြတ်နိုးတယ် မမြတ်နိုးတာက အဲဒီလူမျိုးရဲ့
ယဉ်ကျေးမှုစရိုက်လက္ခဏာအရေးပါပဲ။ ဘယ်သူမှ ကောင်းတယ်
ဆိုးတယ် ဝင်ပြောလို့မရဘူး။

HARANGUE

ခေါင်းဆောင်ကြီးက အတော်မကျေမနပ် ဖြစ်နေ
တယ်။ လက်သီးလက်မောင်းတန်း အော်ကြီးဟစ်ကျယ်နဲ့
ဘယ်နိုင်ငံကဖြင့် ဘယ်လိုလုပ်လိုက်တာ မတရားဘူး၊ ဘယ်လို
လူတန်းစားကဖြင့် တိုင်းသူပြည်သား မပီသဘူး၊ ဘယ်ပါတီက
ဖြင့် မိထွေးကို အမေခေါ်နေတယ်လို့ မပြီးနိုင်မစီးနိုင် ပြစ်တင်
မောင်းမဲ့ ပုတ်ခတ်ပြောဆိုတာဟာ HARANGUE ပါပဲ။ ဒါမျိုး
လူထုအကြိုက်ဆွဲပြီး ပြောတာမျိုးကို ဟစ်တလာအလွန်ပဲ
ကျွမ်းကျင်ခဲ့တယ်။

HARD LINER

ဟက်ဒ်လိုင်နာဟာ မူဝါဒအသေကိုင်ထားသူပဲ။ လောကကြီး ဘာဖြစ်နေနေ လိုက်လျောညီထွေ ညွတ်ပြောင်းမှု မရှိဘူး။ ဒါဆို ဒါပဲသမားတွေဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးမှာ ဒီလို အမာခံ အရိုးစွဲခံယူတဲ့သူတွေဟာ နိုင်ငံရေးညှိနှိုင်းမှုတွေကို မဖြစ်အောင် အဟန့်တားတတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါပဲ။

HAVE-,HAVE-NOT

ဟက်ဖ်၊ ဖက်ဖ်နေ့ကို ယေဘုယျ ဘာသာ ပြန်ရရင် ရှိသူမရှိသူပဲ။ ဒါထက် တစ်ဆင့်သွားရင် ပစ္စည်းရှိ လူတန်းစားနဲ့ မရှိလူတန်းစားပဲ။ မက်ဒ်ဝါဒရဲ့ အရင်းကျမ်း သဘောတရား တွေရဲ့ လေ့နဲ့ပြောရရင် လောကကြီးတစ်ခုလုံးက ရှိသူနဲ့မရှိသူ တွေကြား ပဋိပက္ခပါပဲ။

HARBINGER

ဟာဘင်ဂါဟာ အတိတ် ဒါမှမဟုတ် လာလတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ရှေ့ပြေးအရာ ဒါမှမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒါတင် မကဘူး။ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုရဲ့ ရှေ့ပြေးအသေးစားဖြစ်ရပ် မျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဥပမာ အမေရိကန်နိုင်ငံက ကုန်သွယ် ခေး မျှော်စင်ကို အကြမ်းဖက်သမားတွေက လေယာဉ်ပျံနှင့် ဝင်တိုက်တဲ့ကိစ္စ။ အဲဒီဖြစ်ရပ်မတိုင်ခင် ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်မှာ မျှော်စင်ကို လေယာဉ်လေးတစ်စင်း ဝင်တိုက်ခဲ့တဲ့ဖြစ်ရပ်က ရှေ့ပြေးဖြစ်နိုင်ခြေ လုပ်နိုင်ခြေပြချက်တွေ။ ဒါတွေကို HAR- BINGER လို့ ဆိုနိုင်တယ်။

HANG FIRE

ဟန်းငံဖိုင်းယားကို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုရင် ပစ်ခတ်မှုတန့်ထားဆိုတဲ့ စစ်သုံးဝေါဟာရဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုကိစ္စမျိုးမဆို ခဏဟန့်တားရင် မလုပ်သေးဘဲထားရင် **HANG FIRE** လို့ခေါ်လို့ရတယ်။ **SUSPEND** ဆိုတဲ့စကားနဲ့ အတူတူပဲ။ ရာထူးက ခေတ္တချထားတယ်ဆိုတဲ့ **SUSPENSION** နှင့် ယှဉ်မှတ်ရင် မှတ်ရလွယ်မယ်။

IMPEACH

ဒီစကားလုံးက မြင့်တယ်။ နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်မှုနဲ့ စွပ်စွဲတာကိုပြောတာပဲ။ သေဒဏ်ထိုက်တဲ့ ကိစ္စပေါ့။

IMPERIALISM

ဒါကတော့ ကိုလိုနီခေတ်က အင်အားကြီးနိုင်ငံတွေ လုပ်ခဲ့တဲ့ နယ်ချဲ့စနစ် ကုန်သွယ်ရေးနဲ့ဖြစ်စေ၊ တခြားနည်းလမ်းနဲ့ဖြစ်စေ တိုင်းပြည်တွေကို ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်တာဖြစ်တယ်။ မြန်မာပြည်လည်း ဧကရာဇ်ဘုရင်မကြီး ဗစ်တိုရီးယားအတွက် မွေးနေ့လက်ဆောင်အဖြစ် သိမ်းခံလိုက်ရတာမဟုတ်လား။

INAUGURATE

ရာထူးခန့်အပ်တာကို **INAUGURATE** လို့ သုံးတယ်။ ဒါပေမယ့် သမ္မတတို့ ဝန်ကြီးတို့ကို အဆင့်မြင့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သုံးတာဖြစ်တယ်။ အဆင့်နိမ့်ရင် **APPOINTED** ပဲဖြစ်တယ်။ ခန့်အပ်တယ်ပေါ့။ **INAUGURATE** မှာကျတော့ တင်မြောက်တဲ့ သဘောပါတယ်။

INCENDIARY

ယေဘုယျပြောရရင် မီးလောင်စေသောလို့ အဓိပ္ပာယ် ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် လူထုကို သွေးဆွလှုံ့ဆော်ပေးတာမျိုးကိုကျ တော့လည်း INCENDIARY လို့ သုံးတယ်။ ဥပမာ သွေးထိုးပေး တဲ့ ဆောင်းပါးဆိုရင် INCENDIARY ARTICAL လို့ ဆိုတယ်။

INDOCTRINATE

အင်ဒေါ်တြီနိုတ်ကတော့ ယူဆချက် ယုံကြည်ချက် တစ်ခုကို အကြွင်းမဲ့ လက်ခံအောင် 'ရိုက်'သွင်းတာပဲ။ တရုတ် ပြည်ကို ကွန်မြူနစ်တွေက အာဏာရလာတော့ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ လက်မခံသူတွေကို ချုပ်နှောင်ပြီး အတင်းကာရောဝါဒ ရိုက်သွင်း တာမျိုးကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။

INFIDEL

အင်ဖီဒဲလ်ဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ မကြာမကြာကြားမိ မယ် ထင်ပါတယ်။ မွတ်စလင်ဘာသာဝင် အကြမ်းဖက်သမား တွေက အမေရိကန်တွေ အမေရိကန်နိုင်ငံကို အမေရိကန် သမ္မတကို INFIDEL လို့ လွယ်လွယ်ဆဲလေ့ရှိတယ်။ အဓိပ္ပာယ် ကတော့ တရားပျက်အောင် ဒိဋ္ဌိကောင်ပဲ။

INFILTRATE

ဒါကတော့ နယ်မြေတစ်ခု ဒါမှမဟုတ် ဌာနတစ်ခု။ နိုင်ငံရေးပါတီထဲ မထင်မရှား တဖြည်းဖြည်း ဝင်သွားပြီး နေရာ ယူတာကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။

INFLATION

အင်ဖလက်ရှင်းကတော့ ဖောင်းပွမှုပဲ။ ငွေကြေးနဲ့ဆိုရင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုပဲ။ တစ်ဒေါ်လာကို တစ်ထောင်ကနေ တစ်ထောင့်နှစ်ရာ ဖြစ်သွားရင် ငွေကြေးဖောင်းပွတာပဲ။

INFLUENTIAL

အင်မတန်သြဇာညောင်းတာကို INFLUENTIAL လို့ ခေါ်တယ်။ အာဏာရှိ ငွေရှိတဲ့သူတွေရဲ့ အစွမ်းတစ်ရပ်ပဲ ဆိုရမယ်။ ဒါပေမယ့် စာပေလောကတို့ဘာတို့မှာလည်း သုံးနိုင်တယ်။

INFORMER

အင်ဖွန်မာကတော့ ဟိုဘက်ကလည်းမကြည့်၊ ဒီဘက်ကလည်း သံသယဖြစ်တာ ခံရတဲ့ လူစား သတင်းပေးပါပဲ။

INFRINGE

INFRINGE က ချိုးဖောက်တာဖြစ်တယ်။ တခြားသူရဲ့ အခွင့်ရေး ဒါမှမဟုတ် တရားဥပဒေကို ချိုးဖောက်တာကို ရည်ညွှန်းတယ်။

INTELLIGENCE

အင်တယ်လီဂျင့်စ်ကိုတော့ အောက်စဖို့အဘိဓာန်က စစ်ရေး ဒါမှမဟုတ် နိုင်ငံရေးကိစ္စအတွက် သတင်းအချက်အလက်များကို အထူးသဖြင့် လျှို့ဝှက်စွာစုဆောင်းနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းလို့ဆိုတယ်။ မြန်မာလို လွယ်လွယ်ပြောရရင်တော့ ထောက်လှမ်းရေးပေါ့။

INTELLIGENTSIA

INTELLIGENTSIA ကတော့ နိုင်ငံရေးသမားတွေ ကြောက်တဲ့ လူတန်းစားတစ်ရပ်ပါပဲ။ သူက ပညာတတ်ပေမယ့် ပညာတတ်အဆင့်မကဘူး၊ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်မြင့်မြင့် နိုင်ငံရေး အသိရှိတဲ့ လူတန်းစားတွေလို့ သတ်မှတ်တယ်။ နိုင်ငံရေးသမား တွေ မဟုတ်တာလုပ်ရင် ဝေဖန်နိုင်ပြီး ပြဿနာလုပ်နိုင်တဲ့ လူစားလို့ သတ်မှတ်ကြတယ်။

IRON CURTAIN

ကမ္ဘာမှာ ကွန်မြူနစ်တွေ အင်အားကြီးနေတဲ့ ကာလ ပေါ့။ ဆိုဗီယက်ဘက်တော်သားဖြစ်တဲ့ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေကို IRON CURTAIN (သံစည်းရိုး) နောက်က နိုင်ငံတွေလို့ခေါ်ခဲ့ တယ်။ နောက် တရုတ်တွင်ကျယ်လာတော့ တရုတ်ဘက်တော် သား ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေကို BAMBOO CURTAIN (ဝါးစည်းရိုး) နောက်က နိုင်ငံတွေလို့ ဆိုညွှန်းလေ့ရှိခဲ့တယ်။

ISOLATIONISM

တခြားနိုင်ငံတွေ အရေးမှာ မပါဝင်တဲ့ မူဝါဒဖြစ်တယ်။ သီးခြား ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်နေတဲ့ ပုံပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဂျပန်ပြည် က အဲဒီလို လောကနဲ့ ကင်းကွာနေတုန်းမှာ ကွန်မင်ဒါဝယ်ရီက အမြောက်နဲ့လာထုလို့ တံခါးပိတ်ဝါဒကနေ တံခါးဖွင့်ဝါဒ ကျင့်ပြီး အမေရိကန်ကို လက်ခံခဲ့ရတယ်။ အဲဒါ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ လောက်ကပါ။

ILLCIT

အစ်လီဆစ်ဆိုတာ တရားမဝင်သော ပိတ်ပင်ထားသော ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ဆန္ဒပြပွဲတစ်ခု ပြုခွင့်မရှိဘဲ ပြုတာက ILLICIT ပဲ။ ILLEGAL နှင့် ခပ်တိမ်းတိမ်းပဲကွာတယ်။ ILLICIT ရဲ့ ချိုးဖောက်မှုလုပ်ရပ်က ILLEGAL ချိုးဖောက်မှုလောက် မပြင်းထန်ဘူး။

ILL-TIMED

အိတ်တိုင်းမ်ကို သေချာအနက်ဖွင့်ရရင် အချိန်အခါမသင့်ခြင်းလို့ ဆိုရမယ်။ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးသုံးစကားလုံးပဲ။ ကိုယ့်ပါတီက သမ္မတလောင်း တင်မြှောက်ခါနီးမှာ ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ်က အရှုတ်ဇာတ်တစ်ခုပေါ်လာတဲ့ကိစ္စမျိုးက ချိန်ခါမသင့်ဖြစ်ခြင်း ILL-TIMED ပါပဲ။

IMAM

အိုင်မန်က မွတ်စလင်ဘာသာဝင်တွေရဲ့ ဘာသာရေးစကားလုံးပါ။ မွတ်စလင်ဗလီမှာ ဝတ်ပြုတဲ့ ခေါင်းဆောင်ရဲ့ ဘွဲ့အမည်ဖြစ်တယ်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ ဘာသာရေးသမားတွေ နိုင်ငံရေးနှင့် မတရား ဆက်စပ်ပါဝင် ပေါ်လွင်နေတဲ့အနေမှာ ဒီစကားလုံးက သိထားသင့်တဲ့ စကားလုံးလို့ပဲ ဆိုရမယ်။

IMMIGRANT

အင်မီဂရန်က ကိုယ့်ပြည်ကိုယ်ရပ်ကို စွန့်ပစ်ပြီး

တစ်ရပ်တစ်ပါးကို ပြောင်းရွှေ့တဲ့သူပဲ။ တစ်နည်းပြောရရင် ရေကြည်ရာ မြက်နုရာ ပြောင်းရွှေ့အခြေချတဲ့သူတွေပဲ။ တရုတ်လူမျိုးတွေလိုပေါ့။ တရုတ်လူမျိုးနှင့် အိန္ဒိယလူမျိုးလောက် ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ဒေသကိုစွန့်ပြီး ရေကြည်ရာ မြက်နုရာမှာတဲ့လူမျိုး မရှိဘူး။ ဒါ့ကြောင့် နိုင်ငံတိုင်းလိုလိုမှာ တရုတ်တန်းဆိုတာရှိတယ်။ နောက် ဆိုရိုးစကားတစ်ခု ရှိပါတယ်။ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ဘယ်လောက်ကောင်းမကောင်း သိချင်ရင် ကိုယ့်တိုင်းပြည်မှာ လာအခြေချချင်တဲ့လူ အရေအတွက်နဲ့ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကနေ ထွက်ခွာသွားချင်တဲ့ သူအရေအတွက်ကို နှိုင်းထိုးသုံးသပ်ကြည့်တဲ့ IMMIGRANT က အဲဒီတစ်ပါးပြည်မှာ အခြေချသူပဲ။

IMPROMPTU

အင်ပရွန့်တူကတော့ လက်တန်းပါပဲ။ မိန့်ခွန်းဖြစ်စေ၊ တေးကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်စေ၊ တေးသီချင်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်စေ လက်တန်းပြောဆိုခြင်းဟာ IMPROMPTU ဖြစ်တယ်။ ဒါမျိုးကိစ္စ နိုင်ငံရေးသမားတွေ ကျွမ်းကျင်ရတယ်။ သတင်းစာဆရာက ရုတ်တရက်မေးလိုက်တဲ့ စကားကို ကောက်ခါငင်ခါပဲ ကိုယ့်အတွက် အကျိုးရှိပုံပိုးရာရောက်မယ့် စကားပြောချက်ဖြစ်အောင် လက်တန်းတုံ့ပြန်ရတယ်။ ဒါမျိုး လျှပ်တစ်ပြက် တုံ့ပြန်ရာမှာ အင်္ဂလန်ဝန်ကြီးချုပ် ဝင်စတန်ချာချီ အရမ်းကျွမ်းကျင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုတယ်။

INFLATION

အင်ဖလက်ရှင်းဆိုတာ ဈေးနှုန်းတက်ခြင်း ဒါမှမဟုတ်

ငွေရဲ့ ဝယ်အားကျဆင်းခြင်းပဲ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်ခင်ကာလကတော့ INFLATION ကို too much money chasing too few goods အလွန်နည်းပါးသော ကုန်ပစ္စည်းများကို အလွန်များပြားသော ငွေကြေးကလိုက်နေခြင်းလို့ အနက်ဖွင့်ဆိုခဲ့တယ်။ ငွေကြေးဖောင်းပွရတဲ့ အဓိကအကြောင်းတရားကတော့ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းရှင်ရဲ့ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုးပေါ်မှာ တည်မီတယ်။ ထုတ်လုပ်မှု တစ်စိုက်မတ်မတ် တက်နေတာကို လစာတိုးမြှင့်မှုက လွန်ကျူးရင် ဖြစ်လေ့ရှိတာလို့ မြင်တယ်။ ကုန်စည်ပမာဏထွက်နှုန်းထက် လစာတက်နှုန်းက ပိုကြီးမြင့်နေခဲ့ရင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုဆိုတဲ့ INFLATION မလွဲမသွေဖြစ်မှာပဲ။

INSURGENTS

အင်ဆာဂျင့်ဆိုတာ ပုန်ကန်ထကြွနေသူ၊ သူပုန်တွေပါပဲ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ သူပုန်ကင်းတဲ့အရပ် နိုင်ငံကရှားပါတယ်။ ဥရောပနိုင်ငံတွေကိုတော့ သူပုန်ကင်းတဲ့ အရပ်ဒေသလို့ ဆိုနိုင်တယ်။ နိုင်ငံရေးအရ သဘောတူညီမှု မရှိနိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး သူပုန်ဆိုတာရှိမှာပါပဲ။

IMPLEMENT

အင်ပလီမင့်ဆိုတာ သက်ရောက်မှုရှိစေခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းပဲ။ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်က ဥပဒေ တစ်ခု ပြဋ္ဌာန်းယုံနှင့် ဘာမှဖြစ်မလာဘူး။ အဲဒီဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မှု ပြုရတယ်။ အကောင်

အထည်ဖော်တာ သက်ရောက်မှုရှိစေတာ အဲဒါ IMPLEMENT ပါပဲ။

JIHAD

ဂျီဟဒ်ကတော့ မွတ်စလင်တွေက သူတို့ဘာသာကို မယုံကြည်တဲ့သူတွေကို ဆင်နွှဲတဲ့ ဘာသာရေးစစ်ပွဲပါပဲ။ အကြမ်းဖက်သမားတွေက JIHAD ဆင်နွှဲနေပါတယ်လို့ မကြာမကြာ ဟစ်ကြွေးမှု တိုက်ခိုက်မှုပြုတတ်လို့ နိုင်ငံရေး သမားတွေ သိနေကြတဲ့ စကားလုံးပါပဲ။

JERRY-BUILDING

ဂျယ်ရီဘီလ်ဒင်းဆိုတာ ပစ္စည်းညံ့ညံ့နဲ့ ဆောက်ထားတဲ့ အိမ်ကို ဆိုလိုတာပဲဖြစ်တယ်။ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံမှာ တွေ့ရ တဲ့ တချို့သောတိုက်ခန်းတွေလို့ပဲ ဆိုရမယ်ထင်တယ်။ ဒီ စကား လုံးမှာ နိုင်ငံရေးအမြင် စောင်းရိပ်ပါတယ်။ JERRY ဆိုတာ ဂျာမန်လူမျိုးတွေကို ခေါ်တဲ့စကားပဲ။ ဂျာမန်တွေ လုပ်တာ မကောင်းလို့ ခံယူတဲ့ခေတ်ကာလက ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ စကား ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုစကားတွေမှာ နိုင်ငံရေးခံယူချက် အရိပ်အယောင် ပါတာ မဆန်းပါဘူး။ ဥပမာ ပေါက်ပေါက်ရှားရှား ဘာတွေမှန်း မသိပါဘူးလို့ဆိုရင် It's all Greek to me အားလုံးငါ့အတွက် ဂရိ(စ)ပဲ'လို့ ဂရိမဟုတ်တဲ့သူတွေကဆိုပြီး It's all Dutch to me အားလုံး ငါ့အတွက် ဒတ်ချ်(စ)ပဲလို့ ဒတ်ချ်လူမျိုးမဟုတ်တဲ့ သူတွေက ဆိုတတ်ကြတာမျိုးပါပဲ။

JETSET

ဂျက်ဆက်လူတန်းစားကတော့ မျက်မှောက်တစ်လွှား လူဂုဏ်တန်းတွေလို့ပဲ ဆိုရလိမ့်မယ်။ ကမ္ဘာအနှံ့ အပျော်ခရီး လျှောက်သွားနိုင်အောင် မတရားချမ်းသာနေတဲ့ သူတွေကို ဆိုလို တာဖြစ်တယ်။ အခုခေတ် ခရီးသွားတာ ဂျက်လေယာဉ်ပျံနဲ့ဖြစ်လို့ JETSET လို့ ဆိုတာလည်းဖြစ်တယ်။

LAISSEZ-FAIRE

ဒါလည်း ပြင်သစ်စကားပါပဲ။ သံတမန်သုံးစကား တွေ ထုံးစံပေါ့။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကြားဝင်စွက်ဖက်ခြင်း မပြုသော မူဝါဒဖြစ်တယ်။

LANDSLIDE

လန်းစလိုက်ဒ်က ရိုးရိုးဆိုရင် မြေပြိုတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ရွေးကောက်ပွဲမှာ မဲဆန္ဒတွေ မတရားရပြီး နိုင်တယ် ဆိုရင် LANDSLIDE VICTORY လို့ ဆိုတယ်။

LEADING QUESTION

ယေဘုယျပြောရရင် လမ်းကြောင်းမေးခွန်း လို့ ပြောရမယ်ထင်တယ်။ လိုချင်တဲ့ အဖြေထွက်လာအောင် အစ်တဲ့မေးခွန်းဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးသမားနှင့် သတင်းစာသမား တွေဆုံရင်ကြုံတတ်တဲ့ မေးခွန်းပါပဲ။

LEFT

လက်ဝဲသမား-တစ်နည်း ကွန်မြူနစ်ကို LEFT လို့ သတ်မှတ်တာ အားလုံးသိကြမှာပါ။ ကိုယ့်ပါတီကဖြစ်ပေမယ့်

တစ်ဘက်စွန်းအတွေးအခေါ် ရှိနေတဲ့ အုပ်စုကိုကျတော့ LEFT WING လို့ခေါ်တယ်။

LEGISLATURE

LEGISLATURE ကတော့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရဲ့ ဥပဒေပြု အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်။ လွှတ်တော်နဲ့ပတ်သက်ပေမယ့် အဲဒီမှာ သီးခြားအဖွဲ့တစ်ခုပေါ့။

LEBERAL

အလယ်အလတ် ပြုပြင်ရေး သဘောထားရှိတဲ့သူကို လစ်ဘရယ်လို့ ခေါ်တယ်။ အင်္ဂလန်မှာတော့ လစ်ဘရယ်ပါတီ ရယ်လို့ သတ်သတ်ရှိတယ်။

LIBERTY

ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်က လီဘာတီဖြစ်တယ်။ INDEPENDENCE က နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး။ အတော်များများက လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်ရေးကို မှားပြီး LIBERTY နှင့် INDEPENDENCE ရောရောထွေးထွေး ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီကြားထဲ FREEDOM လွတ်လပ်မှုတစ်ခု ပါဝင်ရှုပ်တတ်သေးတယ်။ FREE ဆိုတဲ့ လွတ်လပ်ခြင်းပါ ရောလာရင်တော့ ပြောစရာမရှိ ရှုပ်ကုန်ရော။

LOCAL GOVERNMENT

LOCAL GOVERNMENT ကို ဒေသန္တရ အစိုးရလို့ ဆိုရမယ်လို့ထင်တယ်။ အဲဒီ အရပ်ဒေသက ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားတဲ့သူတွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဖြစ်တယ်။

LEGEND

လီဂျန်ကို ယေဘုယျဘာသာပြန်ဆိုရရင် ဂန္ထဝင်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ ထူးခြားကျော်ကြားတဲ့သူကို ဆိုညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာဆိုရင် ကောင်းဘွိုင်မင်းသား ဂျွန်ဝိန်းလို့ လူမျိုးတစ်ခေတ်တစ်ယောက် ထွန်းပေါက်သူမျိုးကို LEGEND လို့ ဆိုညွှန်းကြတယ်။

LIAISON

လေဆွန်ကတော့ ဆက်သွယ်မှုပါပဲ။ ကြားလူပေါ့ LIAISON OFFICER ဆိုရင် အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုကြား ဆက်သွယ် ရေးအရာရှိဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က တရား ဟောပွဲတစ်ခု ကျင်းပမယ်။ အဲဒီ ဟောပွဲပြောပွဲ ပြုလုပ်ဖို့အတွက် ပတ်သက်ရာပတ်သက်ကြောင်း အဖွဲ့အစည်းတွေကြား ဆက် သွယ်လှုပ်ရှားမှု ပြုရသူဟာ LIAISON OFFICER ပဲ။ ဒါပေမယ့် LIAISON မှာ တခြားအရိပ်တစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ လင်ငယ်မယားငယ် ဖောက်ပြန်ဆက်ဆံမှုပဲ။ အဲဒီတော့ အသုံး သတိထားဖို့လိုတာပေါ့။

MAJORITY

မဲရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရရှိတဲ့ မဲအများစုပမာဏ ကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ တစ်ခါတရံ မဲအများစုက သုံးလေး ငါးမဲလောက်နဲ့ပဲ အများစုဖြစ်နေတာမျိုးရှိတယ်။ အမေရိကန် နိုင်ငံမှာ အိုက်ဆင်ဟောင်းပါ သမ္မတဖြစ်တော့ အဲဒါမျိုး ကြုံရ ဖူးတယ်။

MALADMINISTRATION

အုပ်ချုပ်မှု မှားယွင်းတာ ဒါမှမဟုတ် ဆိုးဝါးတာကို MALADMINISTRATION ဖြစ်တယ်။ ဒါမျိုးက နိုင်ငံတော်တော် များများ တက်နေကျပြဿနာတစ်ရပ်ပါပဲ။

MANDATE

ယေဘုယျပြောရရင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပဲ။ လူတွေက သမ္မတ ရွေးကောက်တင်မြှောက်တယ်။ အဲဒီလို ရွေးကောက်တင်မြှောက် မှုနဲ့ တစ်ပါးတည်းပေးလိုက်ကြတာကတော့ သူတို့ကိုယ်စား ပြောဆိုလုပ်ပိုင်ခွင့် MANDATE ပဲ။

MARTIAL LAW

မာရှယ်လောဆိုတာ စစ်ဥပဒေပဲ။ ဒါထက်ပိုပြီး ဂယနဏ ပြောရရင် ပုံမှန်ဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းပြီး စစ်အစိုးရက အုပ်ချုပ်မှုပြုရာမှာ အသုံးပြုတဲ့ ဥပဒေဖြစ်တယ်။

MARXISM

မက်ခ်ဝါဒ။ ကားလ်မက်ခ်ရဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းတို့ကို ဘုံပိုင်ဆိုင်မှု ရှိရမည်လို့ဆိုတဲ့ သဘောတရား ဖြစ်တယ်။ ၂၀ ရာစုခေတ်တစ်ခေတ်လုံး ကသောင်းကနင်း ဖြစ်စေခဲ့တဲ့ သဘောတရားတစ်ခုပါပဲ။

MASS

လူစု လူထု လူစုဝေးမှုကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ ဒီက ဆင့်ပွားပြီးဖြစ်တာက MASS MEDIA လူအများစုထံ သတင်း ပြန်ကြားရေးစနစ်ဖြစ်တယ်။ ခုခေတ်မှာ လောကကို ကြိုက်သလို ကြိုးကစေ့ဆွဲနိုင်တဲ့ အဆင့်ရှိတာ မီဒီယာလို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။

MATERIALISM

ဒီနေ့လောကကြီး ပဓာနပြုနေတဲ့ ရုပ်ဝါဒက MATERIALISM ပါပဲ။ ရုပ်ပစ္စည်းပဓာန စည်းစိမ်ပြည့်ဝနေနိုင်ရေးကို ဇောင်းပေးတဲ့ ဝါဒဖြစ်တယ်။

MEDIATE

မိဒီအောက်တော့ ပြဿနာတွေဖြစ်နေတဲ့ အုပ်စုကြား နိုင်ငံကြား စေ့စပ်ဖြေရှင်းပေးတာကို ပြောတာပါပဲ။ ခုခေတ်မှာ စစ်မီးထတောက်မတတ် ကိစ္စတွေမှာ ဒီလိုကြားလူက MEDIATE တိုးတိုးတိတ်တိတ် သွားလုပ်ရတာများတယ်။ ပြေလည်မှု ယူမယ့် နှစ်ဘက်စလုံး သိက္ခာမကျအောင်ပေါ့။

MELTING POT

အားလုံးထည့်ကျိုထားတဲ့အိုးဆိုရင် MELTING POT ပဲ။ အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ လူမျိုးစုံ နိုင်ငံဖြစ်နေလို့ သူ့ကို လူမျိုးပေါင်းစုံ ရောမွေကျိုထားရာအိုးလို့ ဆိုညွှန်းတယ်။

MERCENARY

မာဆင်နယ်ရီကတော့ ကြေးစားစစ်သည်ပါပဲ။ ဟိုဘကြီးတော်ဘုရားတို့ခေတ်က မင်းရဲကောင်းပုံတို့လို မြန်မာဘုရင်ကောင်းဖြစ်သွားတဲ့ ပေါ်တူဂီသားမျိုးက ကြေးစားစစ်သည်ပဲပေါ့။

MERITO CRACY

အရည်အချင်းကြောင့် ရွေးချယ်ထားသူများနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အစိုးရကို MERITO CRACY လို့ခေါ်တယ်။ အရည်

အချင်းရှိတယ်ဆိုပြီး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားတာပဲ။
နောက်မှ ကိုယ့်တောင်ပို့ဘုရားက ဖွတ်ထွက်လာတော့ ဘယ်
တတ်နိုင်မလဲ။ တောင်ပို့ကို ဘုရားမှတ်တာ ကိုယ့်အမှားပေါ့။

MILITARISM

MILITARISM ကတော့ စစ်ဝါဒပဲ။ အကြမ်းဖက်
တိုက်ခိုက်လိုတဲ့ သဘောရှိတာက MILITARISM ဖြစ်တယ်။
ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကာလမှာ အမေရိကန်မှာ ဒီစစ်ဝါဒ-စစ်ဝါဒီ
တွေနဲ့ PACIFIST စစ်ဆန့်ကျင်ရေး-ငြိမ်းချမ်းရေး လိုလားသူတွေ
ခဏခဏ အဓိကရုဏ်းဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ MILITARIST ဆိုတဲ့
စစ်ဝါဒီကို HAWK သိမ်းငှက်၊ တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ဖို့ လိုလား
သူနဲ့ PACIFIST ကို DOVE ကျီးငှက်-ငြိမ်းချမ်းရေးပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့
ဘန်းစကားအခေါ်အဝေါ်တွေ ပေါ်ခဲ့တယ်။

MILITIA

MILITIA ကတော့ ပြည်သူ့စစ်ပဲ။ အရေးပေါ် အခြေ
အနေ တပ်မတော်အင်အားနဲ့ မလုံမလောက်ဖြစ်နေတဲ့ကာလမှာ
အရပ်သားတွေထဲက ဖွဲ့စည်းတာ ပြည်သူ့စစ်ပဲ။ ဒါမှမဟုတ်
တစ်ကြောင်းကြောင်းကြောင့် ပြည်သူထဲက ဖွဲ့စည်းတာ ပြည်သူ
ကို ကာကွယ်ဖို့မျိုးကိုလည်း MILITIA လို့ပဲသုံးတယ်။

MINORITY

နိုင်ငံရေး လူမျိုးရေးတွေမှာ လူနည်းစုက MINORITY
ပဲ။ MAJORITY ဆိုတဲ့ လူများစုနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပဲ။ လွှတ်တော်
မှာ မဲအင်အား အနည်းစုကလည်း MINORITY ဝါပဲ။

MONARCHY

ကမ္ဘာပေါ်မှာ သိပ်မရှိတော့ ဒါမှမဟုတ် ရုပ်ပြ သဘောပဲရှိတဲ့ ဘုရင်စနစ်ဟာ MONARCHY ပဲ။ ထိုင်း၊ ဂျပန်၊ အင်္ဂလန်လို တချို့နိုင်ငံလေးတွေမှာပဲ ဘုရင်စနစ်ရှိတော့တယ်။ အထိုက်အလျောက်တော့ သြဇာရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ရှေးဘုရင် တွေလို ကိုယ်ထင်ရာ ကိုယ်လုပ်လို့မရတဲ့ ဘုရင်တွေပဲ။

MOTHER LAND

မားသားလန်းကတော့ ရှေ့မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ မားသား လန်းလိုပဲပေါ့။ တချို့နိုင်ငံရေး သဘောထားပျော့ပြောင်းတဲ့ နိုင်ငံ တွေကသုံးတဲ့ 'အမိမြေ'ဆိုတဲ့ စကားလုံးပဲ။

MOTORCADE

မော်တော်ကော့ဒက်ကတော့ ယာဉ်တန်းပဲ။ ဒါပေမယ့် CONVEY လို့ စစ်ယာဉ်တန်း ဒါမှမဟုတ် ခရီးသွားယာဉ်တန်း မဟုတ်ဘူး။ ဒီယာဉ်တန်းက အဆင့်မြင့်တယ်။ သမ္မတတို့ နိုင်ငံတော်ဧည့်သည်တော်ကြီးတွေ တစ်နည်းပြောရရင် V.I.P အရေးပါ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ရှေ့နောက်လမ်းရှင်းယာဉ် သက်တော် စောင့်ယာဉ်၊ အမှုထမ်းအရာထမ်းတွေယာဉ်နဲ့ တန်းစီးသွားကြ တဲ့ ယာဉ်တန်းပါပဲ။

MOVEMENT

မူ့ဖ်မင့်ကတော့ ရိုးရိုးရှင်းရှင်း လှုပ်ရှားမှုပါပဲ။ အခွင့် အရေးတစ်ရပ် တောင်းဆိုလှုပ်ရှားတာ MOVEMENT၊ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်လှုပ်ရှားတာ MOVEMENT၊ နောက်

ဆုံး တစ်နေရာကတစ်နေရာ ဒါမှမဟုတ် ဖင်ကြွရုံရွှေ့တာလည်း
MOVEMENT ပဲ။

MUTINY

ဒါကတော့ အရပ်သားတွေနဲ့ သိပ်မပတ်သက်တဲ့
စကားလုံးပဲ။ စစ်သည်တွေ ဒါမှမဟုတ် တပ်သားတွေ အထက်
အရာရှိကို ပုန်ကန်ခြားနားတာ MUTINY ပဲ။ နာမည်အကြီးဆုံး
MUTINY တစ်ခုကတော့ MUTINY ON THE BOUNTRY
ဘောင်ထရီးသင်္ကေထက်မှ ပုန်ကန်ခြားနားမှုပဲ။ ရုပ်ရှင်မင်းသား
ကြီး မာလွန်ဘရွန်ဒိုနဲ့ ရိုက်ကူးခဲ့တဲ့ နာမည်ကြီးရုပ်ရှင်
တစ်ကားပဲ။

MACHIAVELLIAN

မက်ချီဝဲလီယမ်ဆိုတာ အကောက်အကြံများသော
ကလိမ်ကကျစ်ကျသောဆိုတဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်တွေရှိတယ်။
ဒီစကားလုံးဟာ ၁၇-ရာစုနှစ် ဖလော်ရင့် တိုင်းနိုင်ငံရေးသမား
MACHIAVELLI ကို အစွဲပြုပြီးဖြစ်လာတဲ့ စကားလုံးဖြစ်တယ်။
မက်ချီဝဲလီက The PRINCE ဆိုတဲ့ စာတမ်းတစ်ခုကို အဲဒီအချိန်
ဖလော်ရင့်တိုင်း မြို့ပြနိုင်ငံရဲ့ မင်းတစ်ပါးဖြစ်တဲ့ မီဒီစီအတွက်
ရေးသားခဲ့တယ်။ အဲဒါ 'မင်းသား'စာတမ်းမှာ ခေတ်အဆက်
ဆက် နိုင်ငံရေးကလိမ်ကကျစ်ကျမှုတွေ အာဏာခုတ်လုပ်ပြီး
ဘယ်လိုမင်းဖြစ်အောင် လုပ်လာတာတွေ သုံးသပ်တင်ပြထားလို့
အဲဒါကို အာဏာရှင်လက်စွဲကျမ်းလို့တောင် ဆိုညွှန်းခဲ့တယ်။
ဟစ်တလာကအစ ခေတ်သစ်အာဏာရှင်တိုင်းလိုလို အဲဒီ

မက်ချီဝဲလီစာတမ်းကို အနုစိတ်လေ့လာ လက်စွဲကျမ်းအဖြစ် ထားတယ်လို့ဆိုကြတယ်။ ဟုတ်မဟုတ်တော့ မသိဘူး။ ဟုတ် နိုင်ချေတော့ရှိပါတယ်။

MINISTER WITHOUT PORTFOLIO

ဌာနလက်ကိုင်မရှိ ဝန်ကြီးပါပဲ။ ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက ကိုယ့်ကို တစ်တပ်တစ်အား ကူညီခဲ့တဲ့အတွက် သမ္မတဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ အတုံ့အပြန် ကျေးဇူးဆပ်တဲ့အနေနဲ့ ရာထူးတွေ ပြန်ချပေးလေ့ရှိတယ်။ အများစုက သံအမတ်ကြီးတွေဖြစ်ကုန်လေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒါပါချပေးပြီး ပေးစရာမရှိတော့ရင် ဒီလို ဌာနလက်ကိုင်မရှိ ဝန်ကြီးခန့်လိုက်လေ့ရှိတယ်လို့ဆိုကြတာပဲလေ။

NATIONALIZE

နယ်ရှင်နယ်လိုက်ဖိကတော့ ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်မှာ မြန်မာပြည်ကြုံခဲ့တဲ့ ကိစ္စပဲ။ လုပ်ငန်းတွေကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းတဲ့ ကိစ္စပဲ။ ဒီစကားလုံးက လုပ်ငန်းတွေကို ပြည်သူပိုင်အစိုးရပိုင် သိမ်းထားရာကနေ ပုဂ္ဂလိကလက်ထဲ ပြန်ပေးတဲ့ DENATIONALIZE နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ပဲ။

(THE) NEAR EAST

ဒါကတော့ အရှေ့အနီးဒေသ မြေထဲပင်လယ်တစ်ဝိုက်က နိုင်ငံတွေကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားလုံးပဲ။ ဒါပေမယ့် MIDDLE EAST အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသဆိုတဲ့ စကားလုံးလို့ပဲ။ အနောက်ဥရောပရဲ့ အမေရိကန်ဘက်ကနေကြည့်ရင် အရှေ့ဖြစ်နေပေ

မယ့် မြန်မာပြည်ကကြည့်ရင် အနောက်ရောက်နေတော့ 'နာမ' အနေနဲ့ပဲ သုံးလို့ရတယ် မမှန်တဲ့စကားလုံးလို့ ဆိုရမယ်။

NEGOTIATE

နီကိုရှီအေတို့ NEGOTIATOR တို့ဆိုတဲ့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပွဲတို့၊ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းသူတို့က တရုတ်၊ အမေရိကန် အဆင်ပြေရေးအတွက် နစ်ဆင်ခေတ်ကာလမှာ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ကစ်ဆင်ဂျာက ဟိုပြေးဒီပြေး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုတွေ လုပ်နေတုန်းမှာ ခေတ်စားလူအာရုံထဲ အရောက်များခဲ့တဲ့ စကားလုံးပဲ။

NEPOTISM

နီပိုတပ်ဆင်းကတော့ ရာထူးရာခံရှိတဲ့ သူက ကိုယ့် ဆွေမျိုးသားချင်းသွေးချင်းကို နေရာကောင်း၊ လုပ်ငန်းကောင်း၊ အခွင့်ကောင်း ချီးမြှင့်တဲ့ လုပ်ထုံးပါပဲ။ အင်ဒိုနီးရှားသမ္မတ ဆူဟာတို့၊ ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတ မာကိုစ်တို့ အဲဒီလိုကိစ္စကြောင့် ဝေဖန်ခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒါမျိုးက အမေရိကန်နိုင်ငံ ဂျင်မီကာတာခေတ်မှာ တောင်ကာတာကနေ သူ့ညီကို အထူး အခွင့်အရေးတွေနဲ့ ချီးမြှင့်တယ်ဆိုတဲ့ ပြဿနာရှိခဲ့တယ်။ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ဆွေမျိုးသားချင်း ကောင်းစားရေးကို ကြည့်ရတာပဲ။ ဒါပေမယ့် စင်ကာပူဝန်ကြီးချုပ် လီကွမ်ယူ ပြောသလို နိုင်ငံတော်အိတ်ကပ်ထဲက ပံ့ပိုးတာတော့ မဖြစ်သင့်ဘူးပေါ့။

NEUTRAL

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘက်လိုက်မှု မပြုခဲ့ဆုံးနိုင်ငံကတော့ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံပဲ။ ဘယ်လိုစစ်ကြီးဖြစ်ဖြစ် တစ်ကမ္ဘာလုံး မီး ဟုန်းဟုန်းတောက်နေစေ သူက ကြားနေအနေနဲ့ ရပ်တည်ပြီး လွတ်ကင်းခဲ့တယ်။ ကြားနေရတဲ့ တခြားအကြောင်းတရားက လည်း သူ့နိုင်ငံကသေးသေး စစ်အင်အားလည်း လုံးဝမှမရှိခဲ့ဘဲ။

NOBLESSE OBLIGE

ရာထူးကြီး အခွင့်အရေးပိုစားသလို တာဝန်ရှိတယ် ဆိုတာကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားလုံးပဲ ဖြစ်တယ်။

NOMINATE

နာမစ်နေ့ဒ်ကတော့ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ဒါမှ မဟုတ် ရာထူးအဆင့်တစ်ခုအတွက် နာမည်တင်သွင်းမှုဖြစ် တယ်။ အဲ ရုပ်ရှင်အော်စကာဆုပေးဖို့ နာမည်တင်သွင်းတာတွေ ဘာတွေလည်း NOMINATE ဖြစ်တယ်။

NON-BELLIGERENT

ဒါကတော့ ရန်မလိုတဲ့နိုင်ငံ ရန်မလိုသူလို့ အနက် ဆောင်တယ်။ BELLIGERENT ရန်လိုတဲ့နိုင်ငံနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ပေါ့။ လက်ရှိပြောရရင် အမေရိကန်နဲ့ ဂျပန်လို နိုင်ငံမျိုးပေါ့။ အမေရိကန်နဲ့ အီရန်ကျတော့ BELLIGERENT ဖြစ်သွားတယ်။

NON COMMITTAL

နိုင်ငံရေးသမား တစ်ယောက်ကို နိုင်ငံအရေးတစ်ခုခု

သဘောတရားကို ဆင့်ပွားထားတဲ့ အကြမ်းဖက်အမျိုးသားရေး ဝါဒဖြစ်တယ်။ အာရိယန်လူမျိုးဖြစ်တဲ့ ဂျာမန်တွေ ကမ္ဘာကို လွှမ်းမိုးရမယ်ဆိုတဲ့ ခံယူချက်ရှိတဲ့ NAZI နာဇီဝါဒပဲ။

OBJECT

OBJECT ကတော့ ကန့်ကွက်တယ်ပဲ။ ယတိပြတ် ကန့်ကွက်တယ်လို့ ပြောရမယ်။ ဒါကို NO OBJECT သွားလုပ်ရင် မကန့်ကွက် ဘူးတော့ မဖြစ်ဘူး။ အရေးမပါတဲ့ အချက်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိသွားတယ်။

OBSERVER

အောင်ဆာဗာကတော့ ကြည့်ရှုလေ့လာသူဖြစ်တယ်။ ခုခေတ်မှာ အပြင်းအထန် တိုက်ခိုက်နေတဲ့ စစ်ပွဲမှာတော့ မပါဝင်မပတ်သက်ပဲ လေ့လာကြည့်ရှုပြီး ဘယ်နိုင်ငံတပ်က ဘယ်လောက်ညံ့ခဲ့တယ်။ သူပုန်က ဘယ်လောက်တော်တယ်လို့ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ အကြီးအကဲထံ သတင်းပြန်ပို့ရတာမျိုးရှိတော့ ဒီကြည့်ရှုလေ့လာသူရဲ့ကဏ္ဍက ခုခေတ်မှာ အတော်ကျယ်ပြန့်တယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။

OPINION

အိုပီနီယွန်က သဘောထားပဲ။ ကိစ္စတစ်ရပ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုမြင်တယ်၊ ဘာတွေပေါ့။ OPINION POLL ကျတော့ အဲဒီကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး အများရဲ့သဘောထား ကောက်ယူမှုစစ်တမ်းပဲ။

OPPRESS

အော့ဖရက်စ်ကတော့ ဖိနှိပ်ထားခြင်း ဒါမှမဟုတ် နှိပ်ကွပ်ထားခြင်းဖြစ်တယ်။ အာဏာရှင်အစိုးရလက်အောက်မှာ ပြည်သူတွေ ကြုံရလေ့ရှိတဲ့ အနေအထားဖြစ်တယ်။

OSTRACIZE

ဒါကတော့ ကိုယ့်လုပ်ရပ်မမှန်ရင် မဟုတ်ရင် အများက ဝိုင်းပယ်သင်းကွဲထားတဲ့ အနေအထားပဲ။ ခုခေတ်တော့ နိုင်ငံ တွေကိုတောင် ဝိုင်းပယ်ဖို့ ကြိုးစားကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အများဝိုင်းပယ်ထားတော့ နောက်ပေါက်ကဝင်ပြီး စီးပွားရေး လမ်းကြောင်းဖောက်တတ်လို့ OSTRACIZE လုပ်ရခက်တယ်။

OVERTHROW

အိုဗာသရိုးကတော့ အာဏာကဖြုတ်ချလိုက်တယ်။ အာဏာရှင် တော်တော်များများနဲ့ပတ်သက်ပြီး OVERTHROW ပဲ လုပ်ရတာများပါတယ်။ RESIGN လို့ခေါ်တဲ့ သူတို့ဘာသာ သူတို့ နှုတ်ထွက်တာမရှိဘူး။ သမ္မတနစ်ဆင်တောင် နိုင်ငံတော် သစ္စာဖောက်မှုနဲ့ အရေးယူမယ့်အနေပေါက်လာမှ RESIGN လုပ်ခဲ့တယ်။ အစကတည်းက သူကအာဏာမက်နေလို့ WATERGATE ကိစ္စ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တာကိုး။

OFF THE RECORD

တရားဝင်မဟုတ် တိုးတိုးတိတ်တိတ် နှစ်ကိုယ်ကြား အသိပေးချက်မျှသာလို့ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်တဲ့ စကားဖြစ် တယ်။ ON THE RECORD ဆိုတာကျတော့ တရားဝင် လူသိ

ရှင်ကြားလို့ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်တယ်။ ဒါတွေကို နိုင်ငံရေး သမားတွေ အင်တာဗျူးလုပ်ရမှာ တွေ့ရလေ့ရှိတယ်။ အခု ကျုပ်ပြောပြမယ့် စကားက OFF THE RECORD ဆိုရင် အင်တာဗျူးလုပ်တဲ့လူက ထည့်မရေးနဲ့၊ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ပဲ သိထားဆိုတဲ့ သဘောရောက်တယ်။

PAMPHLET

ပမ်ပလက်ကတော့ လက်ကမ်းကြော်ညှာလေးပါပဲ။ နိုင်ငံရေးကိစ္စနဲ့ပတ်သက်တော့ လူကြော်ညှာ၊ မူကြော်ညှာလေး လို့ပဲ ဆိုရပါမယ်။

PATRIOT

ပက်ထရိုက်ကတော့ မျိုးချစ်ပဲ။ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ကိုယ့် လူမျိုးအတွက် အသက်ပေးရဲတဲ့သူပေါ့။ ကဗျာဆရာကြီး ဘေရွန်ကတော့ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ကိုယ့်လူမျိုးလို့ ခေါ်စရာမရှိတဲ့ သူဟာ အသက်ရှင်လျက် သေနေသူပဲဆိုတဲ့ သဘောသက် ရောက်တဲ့ ကဗျာဖွဲ့ပြီး PATRIOT ကို ထောပနာပြုခဲ့တယ်။

PERESTROIKA

ပယ်ရီစထရိုက်ကာကတော့ အရင် ဆိုဗီယက်ပြည် ထောင်စုရဲ့ စီးပွားရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးပြုပြင် ပြောင်းလွှဲမှုတစ်ရပ် ပါပဲ။ GLASNOST လို့ပဲ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကို ရုရှားနိုင်ငံ ဖြစ်စေတဲ့ သဘောတရားတွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ စကားတစ်လုံးလို့ ဆိုရမယ်။

PERSONAE NON GRATA

ဒီစကားလုံးကတော့ ဒီလူဟာ နိုင်ငံအတွင်းမှာ ကျင့်ထုံး နဲ့မညီတာတစ်ခုခုလုပ်ထားလို့ လက်မခံနိုင်လို့ နိုင်ငံချင်း အကြောင်းကြားရာမှာ အသုံးပြုတဲ့စကားပဲ။ အထူးသဖြင့် သံတမန်စည်းမျဉ်း ချိုးဖောက်သူတွေကို ပြည်တော်ပြန်စေရာမှာ သုံးတယ်။ သူနဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် PERSONA GRATA ဆိုတာ ရှိတယ်။ လက်ခံတဲ့အခါမှာ သုံးတဲ့စကား။ ဒါပေမယ့် အဲဒီစကား က ဟိုးလေးတကျော်ကျော်ကိစ္စနဲ့ မနွယ်တတ်တော့၊ ကြားရ လေ့သိပ်မရှိပါဘူး။

PETITION

တစ်စုံတရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အစိုးရ ဒါမှမဟုတ် အာဏာပိုင်တွေဆီကို လူအများအပြား လက်မှတ်ရေးထိုးတင် တဲ့အခါ အဆိုပြုချက်ကို PETITION လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ PETITION မှာ ရပ်ကွက်လမ်းပြင်ဖို့ကနေ တိုင်းပြည်အရေး ဒီလိုလုပ်ပေးအထိ အကြောင်းရပ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်တယ်။

PICKET

PICKET ကတော့ သပိတ်ထားတာပဲ။ PICKET LINE ကတော့ သပိတ်တားတဲ့စည်းပဲ။ ဥပမာ အလုပ်ငှာန သပိတ်မှောက်တယ်ဆိုရင် အဲဒီရှေ့ကနေ အတားအဆီးတွေ လုပ်ထားတယ်။ ဒီစည်းကိုကျော်ပြီး မဝင်နဲ့၊ အလုပ်မလုပ်ကြနဲ့ ပေါ့။

PLACARD

ပလေကပ်ဒ်ကတော့ ဆန္ဒပြတဲ့အခါမှာ ကိုင်တွယ်တဲ့ ဆိုင်းဘုတ်ကြီးတွေပဲ။ ကဒ်ထူပြားနဲ့ ဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်။ ဖျင်စကြီးတွေဖြစ်ရင်ဖြစ်မယ်။ အဲဒီပေါ်မှာ ကိုယ့်သဘောထား၊ ဆန္ဒတွေ ရေးထားတယ်။ ‘ဘာညာအရေး၊ အောင်ရမည်’တို့ ဘာတို့ပေါ့။

PLATFORM

ပလက်ဖောင်းက စင်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေး အဓိကထားပြောရရင် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုရဲ့ မူဝါဒပဲ။ အဲဒါ နိုင်ငံရေးပါတီရဲ့ ရပ်တည်ချက် ခံယူချက်ပေါ့။

PLEBEIAN

ပလီဘီဘန်က ယေဘုယျပြောရရင် အများပြည်သူ ဖြစ်တယ်။ PLEBISCITE လို့ ပေါင်းစပ်ဆိုတော့ မဲဆန္ဒရှင်တွေ လို့ အဓိပ္ပာယ်ရှိသွားတယ်။

POLITICAL

ပိုလစ်တစ်ကဲလ်ဆိုတာ နိုင်ငံတော် ဒါမှမဟုတ် အစိုးရနဲ့ သက်ဆိုင်သောဖြစ်တယ်။ ပိုပြီးကောင်းတဲ့ အနက်ဖွင့် ဆိုချက်ကတော့ “အာဏာဂုဏ်အဆင့် စသည်တို့ရရှိရန် ကြိုးကုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံရေးတွင် ဘက်တစ်ဘက်လိုက်ခြင်း” ပါဝင်ခြင်းလို့ အနက်ဖွင့်ဆိုထားချက်ဖြစ်တယ်။

POLITICAL ASYLUM

ဒါကတော့ နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့်ပါပဲ။ ကိုယ့်နိုင်ငံနဲ့ အဆင်မပြေဖြစ်ရင် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်ထဲ ခိုဝင်သွားပြီး ခိုလှုံခွင့် တောင်းခြင်းပါပဲ။

POLITICAL CORRECTNESS

ဒါကိုတော့ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်းမှန်ကန်မှု လို့ ဆိုရင်မှန်မယ်။ ဥပမာ လူမည်းနီဂရိုးကို နှိပ်ကွပ်ခေါ်ဆိုရာ ရောက်လို့ အသားရောင်ရှိသူလို့ ဆိုတယ်။ လူနီရိုင်းတွေလို့ ခေါ်ခဲ့တဲ့ RED INDIAN တွေက စိတ်ကွက်ပြီး မဲမထည့်မှာစိုးလို့ ဒေသခံလူမျိုးစုလို့ နာမည်ပြောင်းခေါ်တာမျိုးတွေပေါ့။ အရက်သမားကို အရက်သမားလို့ခေါ်မိလို့ ဒေါ်ပွသွားလို့ ယမကာလုလင်လို့ ခေါ်ရတာမျိုးပေါ့။ မဲဆွယ်ရာမှာ သိပ်အရေးပါတဲ့ ကိစ္စဖြစ်နေတယ်။

POLITICAL ECONOMY

နိုင်ငံရေး ဘောဂဗေဒလို့ ထင်ရှားခဲ့တဲ့ ကိစ္စ။ အခုလည်းအရေးပါတယ်။ ဘာလို့ဆိုတော့ စီးပွားရေး အခြေအနေအရ အစိုးရရဲ့ ရပ်တည်မှုတွေနဲ့ ပတ်သက်နေတာကိုး။

POLITICAL GEOGRAPHY

ဒီစကားလုံးကို GEO POLITICS အဖြစ် ပိုပြီးအသုံးများနေတယ်။ ပထဝီဝင်အနေအထားအရ နိုင်ငံရေး အရာပါမှုတွေနဲ့ပတ်သက်တယ်။ ဥပမာ ကျူးဘားနိုင်ငံက အမေရိကန်နိုင်ငံ ခဲတစ်ပစ်တပ်အကွာမှာ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံဖြစ်နေလို့ ရုရှားက တစ်နေ့ တစ်ဘီလီယံပေးပြီး တပည့်မွေးခဲ့တာမျိုး အကျိုးရှိနိုင်တဲ့ အနေအထားမျိုးပေါ့။

POLITICAL PRISONER

နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားတွေကတော့ ဆိုဗီယက် နိုင်ငံတော်ကြီးကာလက ဆိုက်ဘေးရီးယားလို့ အရပ်ဒေသမှာ

အကျဉ်းချခံခဲ့ရတဲ့ လူမျိုးပေါ့။ တစ်ခါက ဟစ်တလာ လို့ နောက် နှစ်ဆင် မင်ဒလ်လာလို့ လူမျိုးတွေပေါ့။

POLITICIAN

သူကတော့ အထူးပြောစရာမလိုတဲ့ နိုင်ငံရေးသမား ပေါ့။ ဒါပေမယ့် အထူးပြောတဲ့သူတွေက ပြောပါတယ်။ အင်ဂျင်နီယာဖြစ်ဖို့ ခြောက်နှစ်၊ ဆရာဝန်ဖြစ်ဖို့ ခြောက်နှစ် တက္ကသိုလ်တက်ရတယ်။ ပညာပြည့်ဝမှန်းသေချာမှ တံတား ဆောက်ခွင့်၊ လူကုသခွင့် ရတယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးအကြောင်း တောက်တိုမယ်ရသိပြီး စကားအပြောကောင်းတာနဲ့ပဲ အဲဒီလူကို တိုင်းပြည်ပြုပြင်ဖို့ ခေါင်းဆောင်တင်တတ်ကြတာ အဲဒါက ဒီလူ တော်တာလား လူတွေရွှော်တာလားလို့ သုံးသပ်တဲ့သူတွေ ရှိတယ်။

POLL

ပိုးလ်ကတော့ မဲပေးတာပဲ။ POLLING BOOTH ကတော့ မဲရုံ၊ POLLING STATION ကတော့ မဲထည့်ရာနေရာ အဖြစ် အသုံးပြုတဲ့နေရာ အဆောက်အဦဖြစ်တယ်။

PRESSURE GROOP

ပရက်ရှားဂရုမ်ကို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုရရင် ဖိအားပေးအုပ်စုလို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ အစိုးရရဲ့ မူဝါဒတစ်ခုခုကို

သူတို့အလိုကျဖြစ်အောင် ဩဇာသုံး ဖိအားပေးတဲ့ အုပ်စုကို ဆိုတာဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် လွှတ်တော်အတွင်းက အုပ်စု ဖြစ်တယ်။

PRIMARY ELECTION

အကြိုရွေးကောက်ပွဲလို့ ဆိုရမယ်။ အဓိကရွေးကောက် ပွဲအတွက် အမတ်လောင်း သမ္မတလောင်းကို ရွေးချယ်တဲ့ပွဲဖြစ် တယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံရေးလောက ကိစ္စတစ်ရပ်ပါ။

PRIVATE MEMBER

ပရိုက်ဗစ်မန်ဘားကတော့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ပဲ။ ဒါပေမယ့် အစိုးရအလုပ် လုပ်ကိုင်မနေတဲ့ ကိုယ်စားလှယ် မျိုးကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။

PROLETARIAT

ပိုလက်ထရိုက်ဆိုတာ အလုပ်သမား လူတန်းစား ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အောက်တန်းစားလို့ နှိမ်ခေါ်တဲ့ အရိပ် လည်း ဒီစကားလုံးမှာရှိတယ်။

PROPAGANDA

ပရိုပိုဂန်ဒါကတော့ အများရင်းနှီးတဲ့ စကားလုံးပါပဲ။ ဝါဒဖြန့်ချိရေးပါပဲ။ ဘာတွေက ဝါဒဖြန့်ချိရေး၊ ဘာတွေက မဟုတ်ဘူးဆိုတာ လူတိုင်းလိုသိလို့ အထူးရှင်းပြမနေတော့ပါ ဘူး။

PROTÉGÉ

ပရိုတက်ခ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဩဇာကြီးတဲ့သူ

တစ်ယောက်ယောက် အထူးမွေးထားတဲ့ တပည့်လို့ဆိုရမယ်။ ဒါမှမဟုတ် မြောက်ကိုရီးယားမှာလို ကင်ဟီဆွန်းက သူ့သားကို သူ့အရိုက်အရာဆက်ခံဖို့ မွေးတဲ့ဟာမျိုးကိုလည်း PROTÉGÉ ပဲ ခေါ်တယ်။

PUBLIC-SPIRITED

ဒါကတော့ ပရဟိတစိတ်ရှိသူလို့ ဆိုရမှာဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ကျိုးမပါ အများကောင်းစားရေးအတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာသာရေးကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ပုံမျိုးမဟုတ်ဘူး။ လူမှုရေး ဒါမှမဟုတ် တိုင်းရာကြီးဒေါ်ရေးနွားကျောင်းပြီးလုပ်တဲ့ သူမျိုးကိုဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။

PUPPET STATE

PUPPET က ရုပ်သေးရုပ် PUPPET STATE ကတော့ ရုပ်သေးနိုင်ငံပါပဲ။ ဆိုဗီယက်ဩဇာကြီးတဲ့ ကာလက ချက်တို့ ယူဂိုစလပ်တို့ ဟန်ဂေရီတို့လို ကရင်မလင်က ကြိုးဆွဲတိုင်း လိုက်ကရတဲ့ နိုင်ငံမျိုးတွေကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။

PUBLIC RELATION

ပတ်ဘလစ်ရီလေ့ရှင်းဆိုတာ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးပဲ။ နိုင်ငံရေးဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေးလူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်းတိုင်း မရှိမဖြစ် ရှိရတဲ့ဌာနတစ်ခုပဲ။ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးအဖွဲ့က ပြည်သူနဲ့အဖွဲ့အစည်းကြား ဆက်ဆံရေးမှန်သမျှ အဆင်ပြေချောမွတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရတယ်။ အဲဒီ PUBLIC RELATION အဖွဲ့ညွှန်လို့ ကိုယ့်လူရွေးကောက်ပွဲ မနိုင်ရတဲ့ အဖြစ်တွေရှိတယ်။

POVERTY TRAP

ပရိဘတီထရက်ဖ်ကတော့ လူမှုဖူလုံရေး အစီအစဉ်ရှိ တဲ့ အမေရိကန်တို့ အင်္ဂလန်တို့ကို WELFARE STATE လူမှု ဖူလုံရေးနိုင်ငံတွေနဲ့ ပတ်သက်တယ်။ အဲဒီမှာ အလုပ်လက်မဲ့ ဝင်ငွေမရှိသူကို အစိုးရထောက်ပံ့စရိတ် ပေးတယ်။ နောက် လစာနည်းဝန်ထမ်းကို ပံ့ပိုးပေးတာလည်းရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလူက ဝင်ငွေတိုးလာတာနဲ့အမျှ အဲဒီအခမဲ့ခံစားခွင့်တွေ လျော့လျော့သွားတယ်။ အဲဒါက POVERTY TRAP လို့ဆိုတယ်။

POWWOW

ပိုးဝါးဆိုတာ အမေရိကန်ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား လူနီ တွေ လူမျိုးစုချင်း ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပွဲ ဒါမှမဟုတ် အစည်းအဝေး ကို ခေါ်ဆိုတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီစကားလုံးကိုပဲ တချို့စာနယ်ဇင်း သမားတွေက ခေတ်ပေါ်သတင်းရေးသားရာမှာ အသုံးပြုကြ တယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ အစည်းအဝေးထိုင်တယ်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် ပိုးဝါးမှာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းလို့မရရင် ထချမယ့် နောက် ဆက်တွဲအရိပ်ရှိတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘယ်နိုင်ငံချင်း ဘယ်အဖွဲ့ အစည်းချင်း POWWOW လုပ်တယ်ဆိုတာ သတိထားဖို့လိုတယ်။

PUTSCH

ပတ်ချ်က တော်လှန်ပုန်ကန်ရန် ကြိုးစားခြင်း ဒါမှ မဟုတ် တော်လှန်ရန်ကြိုးစားခြင်းလို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ သမိုင်းမှာ အထင်ရှားဆုံး PUTSCH ကတော့ ၁၉၂၃-ခုနှစ် မြူးနစ်မြို့မှာ ဟစ်တလာတော်လှန်ပုန်ကန်ဖို့ ကြိုးစားမှုပဲ။ အဲဒါ

အတွက် သူ့ထောင်ကျသွားပြီး ထောင်ကလွတ်တော့မှာ နာဇီပါတီကို ထူထောင်ခဲ့တယ်။

PYPRHIC

ပရိခိက မတန်မတရာ ပေးဆပ်ပြီး ရယူရတဲ့ အောင်ပွဲကိုဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ ဥပမာ လူမည်းခေါင်းဆောင် မာတင်လူသာကင်း လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရပြီးမှ လူမည်းတန်းတူအခွင့်အရေး တောင်းဆိုမှုပေါ် မျက်နှာဖြူတွေ ပျော့ပြောင်းလာတာမျိုးပေါ့။ ဒါမျိုးအဖြစ်ကို ဗီယက်နမ်နှင့် ကိုရီးယားနိုင်ငံတွေနဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေးကိစ္စမှာလည်း အများကြီးတွေ့ရတယ်။

PURGE

ပက်ခိကပါတီတွင်း အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ရှင်းလင်းမှုပဲ။ ကွန်မြူနစ်တွေရဲ့ လက်ထဲမှာကျတော့ ဒီ PURGE ဟာ ပြင်းထန်တယ်။

PEOPLES' POWER

ပီပီလ်ပီဝါကို ယေဘုယျဘာသာပြန်ရင်တော့ လူထုအင်အားလို့ ဆိုရမယ်။ ၂၀-ရာစုနှစ်နှောင်းပိုင်းကာလ တစ်

လျှောက်လုံးမှ လက်နက်ကိုင်အစိုးရတွေ လက်ထဲကနေ ပြည်သူတွေက လူထုအင်အားနှင့် အာဏာလူမှုကို ဆိုညွှန်းတဲ့စကားဖြစ်တယ်။ PEOPLE'S POWER ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ ဖိလစ်ပိုင်မှာ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ သမ္မတ မာကိုစ်ဟာ သူ့ရဲ့ရဲတပ်ဖွဲ့ကို မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး စစ်တပ်နဲ့ပြန်ဖြိုခွင်းဖို့ ကြံတဲ့အချိန်မှာ ရဲချုပ်ဖြစ်တဲ့ ဖီဒလ်ရာမိုစ်က ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းချုပ် ဘုန်းတော်ကြီး ကာဒီနယ်ဆင်းကနေ တစ်ဆင့် ပြည်သူတွေကို တပ်လှန့်လိုက်တော့ ပြည်သူလူထု တစ်သန်းကျော်က ရဲဌာနချုပ်ကို လူ့အင်အားနှင့် ဝိုင်းထားပြီးလာတဲ့ တင့်ကားတွေ စစ်သည်တွေကို ရင်ဆိုင်တော့ တပ်လည်းပြိုပြီး လူထုနဲ့ပေါင်းသွားတဲ့ ကိစ္စပဲ။

QUAGMIRE

ကွက်မောရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က အန္တရာယ်ကြီးမား မလှုပ်သာ မယှဉ်သာ အခြေအနေကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကာလမှာ အခု အီရတ်စစ်ပွဲကာလမှာ အမေရိကန်တပ်တွေ အမေရိကန်အစိုးရ ရှေ့မတိုးနိုင် နောက်မဆုတ်နိုင် ဖြစ်နေတဲ့အနေမှာ ဒီ QUAGMIRE စကားကို အရမ်းကြားရတယ်။

QUANGO

ကွမ်ဂိုဆိုတာကတော့ အစိုးရဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးမှ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဆောင်ရွက်ရတဲ့ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်။ အစိုးရဖွဲ့စည်းထားတဲ့ NGO အဖွဲ့အစည်းလို့ ဆိုရမယ့် ဌာနမျိုးဖြစ်တယ်။

RADICAL

ရက်ဒီကဲလ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလွဲရေးသမားလို့ ဘာသာပြန်ရမယ်ထင်တယ်။ အစဉ်အလာဟောင်းကို ပြုပြင်ပြောင်းလွဲလိုတဲ့သူဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် တော်လှန်ရေးသမားလောက် မပြင်းထန်လှပါဘူး။

RALLY

ယေဘုယျပြောရရင်တော့ လူထုအစည်းအဝေးဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးကြောင့်ဖြစ်စေ၊ လူမှုရေးကြောင့်ဖြစ်စေ လူထုအုပ်စုကြီးဆုံစည်းပြီး လှုပ်ရှားဟောပြောမှုပြုတာကို ရည်ညွှန်းတယ်။

REBELLION

ရက်ဘီလီယွန်းကတော့ အာဏာပိုင် ဒါမှမဟုတ် အစိုးရကို လက်နက်ကိုင်တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ သာမန်ဖိဆန်တိုက်ခိုက်မှု၊ ပုန်ကန်ခြားနားမှုတွေထက် အများကြီးပြင်းထန်တယ်။

RED

ရက်ဒ်ကတော့ အနီရောင် ကွန်မြူနစ်တွေကို အရပ်စကားနဲ့ ရည်ညွှန်းလေ့ရှိတဲ့ စကားလုံးပဲ။ ဟိုရုရှားဇာဘုရင်ခေတ်ကတည်းက ဇာဘုရင်ဘက်တော်သားတွေကို WHITE အဖြူတွေခေါ်ပြီး လီနင်တို့အုပ်စုကို RED အနီတွေလို့ ခေါ်လေ့ရှိခဲ့တယ်။ ဆိုရှယ်လစ်တွေကိုကျတော့ PINK လို့ခေါ်တာရှိတယ်။

REFERENDUM

ဒါကတော့ နိုင်ငံရေးကိစ္စတစ်ခုကို မဲဆန္ဒပေးခွင့်ရှိသူ အားလုံး မဲပေးတဲ့ကိစ္စ၊ အရင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်တုန်းကလိုပေါ့။ ဆန္ဒမဲပေးပွဲ ဒါမှမဟုတ် ဆန္ဒခံယူပွဲဖြစ်တယ်။

REFUGEE

ရိဖြူဂျီကတော့ စစ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နှိပ်ကွပ်မှုကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ပြည်ပကို ပြေးဝင်ခိုလှုံနေတဲ့ ဘေးဒုက္ခသည်တွေကို ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ ဒီခေတ်ကာလမှာလောက် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ဘေးဒုက္ခသည်တွေ များပြားတာရှိမယ်မထင်ဘူး။

REVOLUTION

ရီဗောလူရှင်းကတော့ တိုင်းပြည်အစိုးရ ဒါမှမဟုတ် လူမှုရေး ထုံးထမ်းစဉ်လာတစ်ခုလို အကြမ်းဖက် တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ပစ်တာကို REVOLUTION တော်လှန်ရေးလို့ခေါ်တယ်။ နှစ်ဆယ့်ရာစုရဲ့ ဒုတိယပိုင်းမှာ ကမ္ဘာအနှံ့ကြုံခဲ့ရတဲ့ ကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်တယ်။

RIOT

RIOT ကတော့ အဓိကရုဏ်းပါပဲ။ လူအုပ်စု၊ လူစု လူဝေး ဥပဒေချိုးဖောက် ဆူပူသောင်းကျန်းမှုက အဓိကရုဏ်း ပါပဲ။ အချို့နိုင်ငံတွေမှာ DEMONSTRATION ဆန္ဒပြမှုကို အရေးမယူနိုင်ပေမယ့် RIOT ဖြစ်သွားရင် အရေးယူနှိပ်ကွပ်နိုင် လို့ RIOT ဖြစ်အောင် လုပ်ပစ်တာရှိတယ်။

ROUND TABLE

စားပွဲဝိုင်းကတော့ တချို့နိုင်ငံရေးမှာ အမြင်ဘယ်လောက် နှပ်ကျတယ်ဆိုတဲ့ ပြယုဂ်တစ်ခုပါပဲ။ ရိုးရိုးစားပွဲရှည်နဲ့ စည်းဝေးရင် သူကစားပွဲထိပ်က ကိုယ်ကစားပွဲအောက်က ဖြစ်မှာစိုးလို့ အားလုံး ထိပ်ကချည်းပဲရောက်အောင် ROUND TABLE ဆွေးနွေးပွဲတွေ လုပ်ကြတာဖြစ်တယ်။

REBEL

ရက်ဖ်ဘဲလ်ကို ယေဘုယျအားဖြင့် သူပုန်လို့ပဲ ဘာသာပြန်တယ်။ ဒါပေမယ့် INSURGENT က လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ပုန်ကန်သူ ဖြစ်ပေမယ့် REBEL ဟာ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ပုန်ကန်သူ ဖြစ်နိုင်သလို မိဘစကားနားမထောင် လူကြီးသူမစကား နားမထောင် ထော်လော်ကန်လန် လုပ်နေတဲ့ သူလည်းဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒီသရုပ်ကို နာမည်ကြီးရုပ်ရှင်မင်းသား ဂျိမ်းစ်ဒင်းရဲ့ REBEL WITHOUT CAUSE ကြောင်းကျိုးမဲ့ သူပုန် ဇာတ်ကားမှာတွေ့ရတယ်။ အဲဒီဇာတ်ကားမှာ ဂျိမ်းစ်ဒင်း က ဆိုးသွမ်းလူငယ်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ထားခဲ့တယ်။

RUMOUR

ရူးမားကတော့ လူတိုင်းရင်းနှီးတဲ့ ကောလဟာလပါပဲ။ ကောလဟာလကို မဟုတ်တမ်းတရား ယုန်ထင်ကြောင်ထင် ပြောကြားချက်လို့ ဆိုကြပေမယ့် တချို့အခါမှာ တချို့ကောလဟာလမှန်တဲ့ အဖြစ်တွေရှိတတ်တာကိုလည်း သဘောပေါက် ကြပါလိမ့်မယ်။ အထူးသဖြင့် ကောလဟာလဖြစ်အောင် သတင်း LEAKOUT ယိုစိမ့်မှုဖြစ်စေတဲ့ ခုခေတ်ကာလ မီဒီယာကို

ကစားတဲ့နေရာမှာ ကောလဟလရဲ့ သဘာဝကို ပေါ့သေးသေး ထားတွက်လို့မရဘူးလို့ ဆိုရမယ်။

SABOTAGE

SABOTAGE က စစ်တပ်သုံးစကား သီးသန့်ပေမယ့် တကယ်တမ်းကျတော့ နိုင်ငံရေးအရ တမင်တကာ နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးခြင်း ဒါမှမဟုတ် ပျက်အောင်လုပ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်တာ ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးအရ နိုင်ငံရေးအကျိုး မျှော်ကိုးဖျက်ခြင်း ဖြစ်တော့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ တက်မယ်လုပ်ပြီးမှ မတက်တော့ တာ ဆွေးနွေးပွဲပျက်အောင်လုပ်တာလည်း ပါဝင်တယ်။

SAFE CONDUCT

ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြုခြင်းမရှိ လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် ပေးခြင်းဖြစ်တယ်။ အန္တရာယ်နယ်မြေထဲကနေ ဘေးကင်းစွာ ဖြတ်သန်းသွားလာနိုင်အောင် ပို့ဆောင်ပေးတာ လည်း SAFE CONDUCT မှာ ပါဝင်တယ်။

SANCTUARY

ရှေ့မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဘေးဒုက္ခသည်တွေ ခိုလှုံရာစခန်း ပါပဲ။ အဲဒါတင်မကဘူး။ သားငါးဘေးမဲ့တောကလည်း SANC- TUARY ပါပဲ။

SECEDE

နိုင်ငံရေး ဒါမှမဟုတ် ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းများ ကနေ တရားဝင်နှုတ်ထွက်တာကို SECEDE လို့ခေါ်တယ်။ အမေရိကန်ပြည်တွင်း စစ်ကာလမှာ ပြည်မကနေ ပြည်နယ် ၁၃-ခု ခွဲထွက်သွားတာမျိုးကို SECEDE လို့ခေါ်တယ်။

SEGREGATE

လူမျိုးစုလေးတစ်စုကို အခြားလူစု အသိုက်အမြုံ ကနေ တစ်သီးတစ်သန့် ခွဲထုတ်ထားတာမျိုးကို SEGREGATE လို့ခေါ်တယ်။ အသားမည်းတွေ၊ အသားဖြူတွေနဲ့ ရောနှောမနေရလို့ အရင်ကပြဌာန်းမှုတွေလိုပေါ့။

SENATE

ဆီနိတ်ကတော့ အမေရိကန်တို့ရဲ့ အထက်လွှတ်တော် ပြည်နယ်တစ်ခုကို အမတ်နှစ်ယောက်ကျ ကိုယ်စားပြုအမတ် ၁၀၀ ရှိတဲ့ အထက်လွှတ်တော်ဖြစ်တယ်။ SENATOR ကတော့ အဲဒီလွှတ်တော်အမတ်ပေါ့။

SLOGAN

ဆလိုဂန်ကတော့ နိုင်ငံရေးပါတီရဲ့ ဆောင်ပုဒ်ဟစ် ကြွေးစကားတဲ့။ တစ်နည်းပြောရရင် ပါတီရဲ့ မူဝါဒနဲ့ ရည်မှန်းချက်နှစ်ခုပေါင်းစပ်ပြီး လူ့အာရုံထဲ စွဲဝင်မယ့် စကားစုပါပဲ။

SOCIALISM

ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကတော့ မြန်မာပြည်သူတွေ နှစ်ပေါင်း အစိပ်ကျော် နဖူးတွေ၊ ဒူးတွေ၊ သိကြုံခံစားခဲ့ရတဲ့ ဝါဒဖြစ်တဲ့ အတွက် အထူးပြောစရာလိုမယ်လို့ မထင်ပါဘူး။

STALEMATE

စတေးလ်မတ်ကတော့ လိပ်ခဲတည်းလည်းအနေနဲ့၊ တစ်ဘက်ကလည်း အလျော့မပေး၊ ကိုယ်ကလည်း အလျော့မပေးဆိုတော့ ရှေ့မတိုးနိုင် ဖြစ်နေတဲ့ကိစ္စပါပဲ။

LIE IN STATE

တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ စာပဒေသာအတွက် ပြည်သူတွေ ဂါရဝပြုဖို့ အလောင်းကို စီစဉ်ချပေး ထားတာကို LIE IN STATE လို့ခေါ်တယ်။ ဒီလိုကိစ္စမျိုးကတော့ နိုင်ငံရေး တိုင်းမှာ ကြုံခဲ့ရုံ့ခဲ့တာပါပဲ။ မြန်မာပြည်ဆိုရင် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းနဲ့ အာဇာနည်ကြီးတွေ ကိစ္စပေါ့။ အဲဒါ LIE IN STATE ပဲ။

STATESMAN

STATESMAN ကတော့ နိုင်ငံရေးသမားပါပဲ။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးသမားတောင် ကြည့်မရတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားနဲ့ ကွာခြား ချက်ကတော့ ဂုဏ်သရေရှိ စွမ်းရည်ထက်မြက်တဲ့ နိုင်ငံရေး သမား ဒါမှမဟုတ် သံတမန်ကို STATESMAN လို့ သတ်မှတ် တယ်။ ယေဘုယျပြောရရင် နိုင်ငံရေးသူခမိန်ပဲ။

STRATEGY

စထရက်တာဂျီကတော့ ဗျူဟာပဲ။ စစ်အသုံးအနှုန်း ဖြစ်ပေမယ့် လုပ်ငန်းတိုင်း ဗျူဟာရှိရသလို နိုင်ငံရေးမှလည်း ရေရှည်အစီအစဉ် ဒါမှမဟုတ် မူဝါဒချမှတ်မှုရှိရမယ်။

SUMMIT

ဆမ်မစ်ကို ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲလို့ ဘာသာပြန်လေ့ ရှိကြတယ်။ အပြည့်အစုံက SUMMIT CONFERENCE ဒါမှမဟုတ် SUMMIT MEETING ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရဲ့အကြီးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း တွေဆုံဆွေးနွေးပွဲဖြစ်တယ်။

SUPERPOWER

စူပါးပါဝါကတော့ အင်အားကြီးနိုင်ငံပေါ့။ လတ်တလော အမေရိကန်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံပဲ အင်အားကြီးနိုင်ငံ ဖြစ်နေတော့ အင်အားကြီးတဲ့သူကို လက်စမ်းချင်တဲ့သူတွေလို့ပဲ သူ့ကိုစိန်ခေါ်တဲ့သူတွေ များပါတယ်။

SMART POWER

စမတ်ပါဝါကို အင်အားကြီးနိုင်ငံဖြစ်တဲ့ အမေရိကန် ဟာ သူ့အင်အား Self power မဖြစ်အောင် ခပ်ပျော့ပျော့ မဖြစ်စေသင့်တဲ့အကြောင်းနဲ့ အခြေအနေထားကိုကြည့်ပြီး လုပ်ရကြောင်းကို ရည်ညွှန်းတာလို့ဆိုတယ်။ တကယ်တမ်း ပြောရရင် ကြောင်ကို ရေချိုးအတတ်ဆန်းထွင် စကားဆန်း ထွင်ချက် သက်သက်ပါ။ ဟိုအတိတ်ကာလကတည်းက ဒီစကားရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိပြီးသား ပရိယာယ်ကြွယ်ဝစွာ လိမ္မာပါးနပ်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရေးပါပဲ။

SPOKESPERSON

စပိုခ်ပါဆွန်ဆိုတာ ပြောရေးဆိုခွင့် ရှိသူဖြစ်တယ်။ အရင်ကတော့ SPOKESMAN လို့သုံးတယ်။ SPOKESWOMAN လို့သုံးတယ်။ နောက်တော့ အမျိုးသား အမျိုးသမီးတွေ ရှုပ်မနေ ရအောင် SPOKESPERSON လို့ပဲ သုံးလာတယ်။ အဖွဲ့အစည်း တွေ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ကိုယ်စား ပြောရဆိုရတာက SPOKESPERSON ပါပဲ။

TERRORIST

တယ်ရိုရစ်ကတော့ နိုင်ငံရေးအကျိုးအမြတ် မျှော်ရည် ပြီး အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်တဲ့သူပဲ။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း သတင်းစာတီဗွီတွေ ရုပ်ရှင်တွေမှာ ထင်ရှားနေတဲ့ လူစားတွေ ဖြစ်နေလို့ အထူးပြောစရာလိုမယ် မထင်ပါဘူး။

TRIUMVIRATE

TRIUMVIRATE ကတော့ သုံးဦးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ပဲ။ စစ်တပ်ရယ်၊ နိုင်ငံရေးသမားရယ်၊ စီးပွားရေးသမားရယ် ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အစိုးရပဲ။ အေသင်နိုင်ငံကို ပရီကလီ ဦးဆောင်တဲ့ ဒီလို သုံးဦးအဖွဲ့က အုပ်ချုပ်ခဲ့သလို ရောမကိုလည်း ဆီဇာ ဘုရင်ဦးဆောင်တဲ့ သုံးဦးအဖွဲ့ အုပ်စိုးခဲ့တာပဲ။ ယေဘုယျပြောရရင် နိုင်ငံတိုင်း ဒီလိုသုံးဖလှယ်အုပ်ချုပ်မှု ရှိရတာပဲ။

VOTE

ဗွီဆိုတာကတော့ မဲပေးခြင်းဖြစ်တယ်။ ဆန္ဒမဲပြားနဲ့ ဖြစ်စေ၊ လက်မြောက်ပြလို့ဖြစ်စေ၊ ကိုယ့်သဘောတူတယ်လို့ ပြဆိုတာကတော့ VOTE လုပ်တာပဲ။

VIP

V.I.P က VERY IMPORTANT PERSON အလွန်အရေးပါတဲ့သူဖြစ်တယ်။ တကယ့် အဓိပတိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကို ရည်ညွှန်းတဲ့စကားလုံးဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးလူပြောင်တွေက V.I.P VERY IGNORANT PERSON အသိဉာဏ် လွန်စွာကင်းမဲ့သူလို့ အစားထိုးပြက်ရယ် ပြုခဲ့ကြတော့ VIP ဆိုတဲ့ စကားသုံးမယ်ဆိုရင် သတိထားပေါ့။

XENOPHOBIA

လောကကြီးမှာ PHOBIA အကြောက်ရောဂါ နှစ်ရာ ကျော်ရှိတယ်လို့ ပညာရှင်တွေကဆိုတယ်။ XENOPHOBIA ကတော့ နိုင်ငံခြားသားကြောက်တဲ့ ရောဂါပဲ။ နိုင်ငံတိုင်း နိုင်ငံ တိုင်း တစ်ချိန်မဟုတ်တစ်ချိန် တစ်ကြိမ်မဟုတ်တစ်ကြိမ် ဒီလို နိုင်ငံခြားကြောက်ရောဂါရှိခဲ့ကြတယ်လို့ပဲ ဆိုကြတယ်။

နိဂုံးမှာ ငါရေးထွင်း

ခရမ်းပြာထက်လှ

I carve on wall

translated by

AUNG HTAPE

MyDi 2010

ယေဘုယျအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီကို
 လူထုအုပ်ချုပ်သော အစိုးရ
 တစ်နည်း ကိုယ်စားလှယ်တွေ ရွေးကောက်တင်မြောက်ပြီး
 အုပ်ချုပ်တဲ့အစိုးရနိုင်ငံဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမယ်။
 ဒီမိုကရေစီဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ
 ခေါမစကားက ဆင်းသက်လာတာဖြစ်ပြီး
 လူထုအတွက် လူထုအစိုးရလို့ဆိုတယ်။
 ခေါမမြို့ပြနိုင်ငံတွေမှာတော့ ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့်
 အုပ်ချုပ်ရတာ အထိုက်အလျောက် လွယ်ကူခဲ့တယ်။
 ဒီမိုကရေစီနှင့် ဆက်စပ် နေတဲ့အရာကတော့
 လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်၊ ရေးသားခွင့်၊
 နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခွင့်နှင့်
 တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးပါပဲ။

E4E1
 ENGLISH FOR EVERYONE
 GRAPHIC DESIGN
 PU PU (NICE COMPUTER)
 2010